

Holy Bible

Aionian Edition®

Luka
Ludari Luke

AionianBible.org

Prima traducere inversă din lume a Bibliei
100% gratuit pentru copiere și tipărire
de asemenea cunoscut ca și “ Biblia Purpurie ”

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka
Ludari Luke

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 7/8/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0

Pioneers.org, 2019

Formatted by Speedata Publisher 5.1.14 (Pro) on 7/11/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Prefață

Ludari at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal!* However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Ludari at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
- 05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.
- 06/21/25 - 469 translations now available in 230 languages.

Cuprins

NOUL TESTAMENT

Luka 11

ANEXĂ

Ghidul Cititorului
Glosar
Hărți
Destin
Ilustrații, Doré

NOUL TESTAMENT

Isusu sa rugat: "Tato, oprostjaštāje k nu štije če fače!"
Vuastja atunča arunkat kockă š aša podjeljaštje cualjilje alu Isusuluj äntrā jej.
Luka 23:34

Luka

1 Poštovani Teofile, kašă kum šti, mulc lumje adat tot dăla
jej s skrije izvješće d stvarurj karje Dimizov afukut ān vrijamja
anuastră, baš kašă kum skrije ān Sväntă pismă. Askris aja če
nuavă azas ālja karje avizut stvarurla d ānčipjală š karje rubja
Bună vorbă. Š jo pažljivo amproučit aštja tuatje događajurlje. Jo
agăndit k arfi binje tot s skriuv p rănd, **4** aša osă fi siguran k aja
če jej ta ānvăcat istina. **5** Kănd caru Herod avladit p Judeja,
afost njeki pop karje s kjamă Zaharija. Jel pripadnja alu skupinej
d popje karje s kima skupina alu Abije. Mujarja alu Zaharije afost
isto dăń familija alu popilor. Ja s kima Elizabeta. **6** Amiždoj irja
pravedni la Dimizov š uvjek askulta tot aja če Domnu azapovidit
ān zakonu alu Mojsije. **7** Ali na vut kupil daja če Elizabeta afost
štjarpă, a amiždoj irja mult bătrnj. **8** Udată, Zaharija š popilje ān
skupina aluj služaštje ān Hram. **9** Običaju alu popilor afost s
arunče kocka tuată zuva kum akuljidja činje osă utrje ān Svetište
alu Domnuluj ān Hram š činje osă apringă tămăja. Una zuvă
akuljes p Zaharija s apringă tămăja. **10** D vrijamjaja mult lumje s
ruga ān dvorišta alu Hramuluj. **11** Atunča alu Zaharija sa ukazăt
andelu alu Domnuluj. Astat p partja alu dăraptej la žrtveniku d
tămăja. **12** Kănd Zaharija avizut p andelu, jel mult sa spirjat. **13**
A andelu ja zăs: "Na vja frikă, Zaharija! Dimizov auzăt rugala
ata: Elizabeta, mujarja ata, osă c fakă bijat. Š osă l kjem Ivan.
14 Osă c fije drag š t veselješt š mulcă osă s radujaskă kănd s
ficia jel. **15** Kupilu alu vostru osă fije marje la intja alu Domnuluj.
Jel nusă bja nič vin nič altje bjarje ljutje. Osă fije pljin d Sufljetu
alu Sväntuluj još kănd fi ān burtă. **16** Jel osă okrinjaskă p multje
Izraelcurj la Domnu, Dimizov alor. **17** Isti sufljet karje ja dat
snagă alu Ilijе osă fije ān bijatu alu tov s pripimaskă p narodu d

vinjala alu Domnuluj. Osă okrinjaskă inimilje alu tatilje kătri kupi
š nagovorjaskă p ālja karje nu skultă p Dimizov s primjaskă
mudrost alu ālja karje askultă.” **18** Zaharija azăs alu anđeluj:
“Kum s štiuv k s dogodjaštje aja? Š jo š mujarja amja ištjem
već bătărñj.” **19** P aja anđelu ja zăs: “Jo sănt Gabrijel. Amvinjit
dăla prijestolje alu Dimizov. P minje atrimjes la tinje s c aduk
asta bună vorbă. **20** Jakă, da akuma osă rāmăj mut š nusă
poc s rubještj tot pänla zuvaja pănd s nu dogodja aja, daja če
naj krizut än vorbilje alji mjalje, karje osă ispunjaskă d vrijamje
alor.” **21** Än vrijamjaja narodu aštiptat p Zaharija š na razumit
dăče atăta sa zabuvit än Svetište. **22** Kănd jel napokon aišăt,
na putut nimik s lji zăkă š s lja udă. Kănd lumja avizut aja, š
znakurlje karje lja dat ku mănilje, ashvatit k jel avut vizije än
Svetište. **23** Kănd azavršăt zuvilje alu Zaharija s lukrjază kašă
popa än Hram, sa tors akas. **24** Dăpă duavă trje zălje, mujarja
aluj Elizabeta arămas grja, š činč lunj na išăt dăn kasă. Ja azăs:
25 “Aşa Domnu sa pobrinit d minje š askinit rušunja dăpă minje
la intja alu lumje daja če na putut s am kupi.” **26** Kănd Elizabeta
irja grja šasă lunj, Dimizov atrimjes p anđelu Gabrijel än sat
Nazaret än regija Galileja, **27** la djevică karje zaručită dăpă om
karje s kjamă Josip. Jel irja d sămâncă alu caru David, a djevica
s kima Marija. **28** Gabrijel avinjit š azăs alu je: “Zdravo! Domnu
ku tinje. Dimizov ta kuljes!” **29** P aja Marija sa uznemirit š na
razumit če anđelu avrut s zăkă ku pozdravula. **30** Anđelu azăs:
“Na vja frikă, Marija. Tu ješt aja p karje Dimizov akuljes! **31** Jakă
osă fi grja š osă fač fičor p karje osă I kjem Isusu. **32** Jel osă
fije marje š osă s kjamje Bijatu alu Maj marje Dimizov. Domnu
Dimizov osă idja autoritet s fije car kum Dimizov aobečit alu
David, sămânca aluj. **33** Osă vladjaskă p sămânca alu Jakov

zauvječ š cara aluj nikad nusă prestanjaskă.” (aiōn g165) 34

Marija āntrijabā p andelu: “Ali kum? Jo još nam fost ku omu.” 35

Andelu Gabrijel ja zās: “Sufljetu alu Sväntuluj osă s slubuadje p tinje š sāla alu Maj marje Dimizov osă t ānviljaskă. Š daja kupilu karje I fiča osă fije svänt š osă s kjamje Bijatu alu Dimizov. 36 Jakă, Elizabeta, rođakinja ata, aša bătărnă isto duče fičor. Aja ista mujarje, d karje arubit k nu puatje s ajbje kupi, a grja je d šasă lunj. 37 K alu Dimizov nimika nuje nemoguće!” 38 Marija azăs alu Gabrijel: “Jakă, argata sănt alu Domnuluj. S fije kum tu zăč!” Š Gabrijel apljikat dăla ja. 39 Duavă trje zălje dăpă aja, Marija majdată apljikat än sat än djalurj alu Judeje. 40 Kănd ja ažuns, auntrat än kasa alu Zaharija š apozdravit p Elizabeta. 41 Kănd Elizabeta auzăt pozdravu alu Marije, kupilu än burtă alu Elizabetăj dăturdată mult sa miškat š Elizabeta sa napunit ku Sufljetu alu Sväntuluj. 42 Elizabeta d radost marje āntarje astrigat: “Maj mult ješt blagoslovită d tuatje mujerj š blagoslovit je kupilu än burta ata! 43 Ku čaja amzaslužat častula s m positjaskă mama alu Domnuluj alu miov! 44 Jakă kănd auzăt pozdravu alu tov, kupilu än burtă dăturdată mult sa miškat d radost! 45 Blagoslovită ješt daja čaj krizut k osă s ispunjskă poruka karje ca trimjes Domnu!” 46 Atunča Marija azăs: “Inima amja adrikă p Domnu, 47 sufljetu alu miov s radujaštie la Dimizov, Spasitelju alu miov, 48 k p minje ma kuljes, p ponizna argata aluj! Audjec, pănd akuma tuată generacija osă zăkă k Dimizov ma blagoslovit, 49 daja če Dimizov karje arje tuată sāla afukut marje čudă d minje! Svänt je lumilje aluj. 50 Iskazaštie milostu p toc ālja än tuată vrijamja karje arje frikă d jel. 51 Ku măna capăna afukut marje čudă š aputirit p lumja karje ponosni š umišljeni. 52 Jel aizbacăt p vladari s nu vladjaskă više, a adrikat p lumje karje je

ponizni. 53 A p lumja karje irja flāmānž lja nasitit ku binje, a p lumja karje bogatā lja trimjes dāla jel ku mānilje gualje. 55 Jel ažutat alu Izrael, alu argatu aluj baš kum adat obečalā alu sāmānca anuastrā, alu Abraham š alu kupi aluj, k osā lji fije uvjek d milā." (aiōn g165) 56 Atunča Marija ku Elizabeta arāmas njeđe trje lunj š sa tors akas. 57 Alu Elizabeta avinjitet vrijamja s fakā š ja afukut bijat. 58 Kānd tuatā familija alu je š komšiji auzāt d asta, kum Domnu afost aša d bun kātri ja, toc sa bukurat zajedno ku ja. 59 Kānd kupilu anapunit opt zālje, atribut s fije obrezāt, aša k komšiji š familija avinjitet s proslavjaskā aja. Avrut p kupilu s l kjamje Zaharija kum tatusov s kjamā, 60 ali Elizabeta azās: "Nu, njego mora s s kjamje Ivan!" 61 Komšiji š familija azās: "Nimilja dāla familija ata nu s kjamā Ivan!" 62 Atunča, daja če Zaharija na putut s audā, lumja ku mānilje la tribat kum jel vrja kupilu s s kjamā. 63 Zaharija akātat s ji dja ploče s skrije š askris: "S kjamā Ivan", š toc sa mirat. 64 Dimizov alu Zaharije adiškis gura š ja dizljigat lјimba š jel dāturdatā ančiput s rubjaskā š s slavjaskā p Dimizov. 65 Kānd toc karje trija upruapje d jej avizut če Dimizov afukut alu Zaharije, lja fost frikā d Dimizov. Ăn tuatje saturlje ān djalurlje alu Judeje, lumja rubja d aja če sa dogodit. 66 Činje god auzāt d jej gāndja d aja š sa tribat: "Atunča če osā fije d bijatusta kānd ufi marje?", k Domnu sigurno osā fakā nješto marje pisti jel. 67 Sufljetu alu Svāntuluj aispunit p Zaharija, tata alu Ivan, š jel arubit asta porukā dāla Dimizov: 68 "Slava alu Domnuluj, Dimizov alu Izraelcilor, k avinjitet s ažutā alu narodu aluj š s lji izbavjaskā! 69 Š atrimjes nauvā marje Spasitelj dān sāmānca alu argatu aluj David, 70 kum jel d mult aobečit pisti vorba alu prorokurlje karje jel atrimjes: (aiōn g165) 71 s nji spasaskā dāla dušmani alji noštri š dāla mānā alu tuatā

lumja karje nji mrzaštje. **72** Jel asta afukut s pokazaskă milă alu sāmānca anuastră aša ča ispunit savezu alu svānt karje afukut ku jej, **73** aša ča ispunit obečala karje adat alu Abraham, alu anuastră sāmānca. **74** Kašă kum aobečit, nja skos dăla dušmanj s putjem s ji služäm frzdă frikă, **75** s trijim kum Dimizov azäs š s fičem čije bun än tuatje zuvilje anuaštrje. **76** A tu, bijatu alu miov, osă t kjem proroku alu Maj marje Dimizov. Osă plječ la intja alu Domnuluj s ji pripremještj drumu. **77** Osă ānvăc p narodu aluj s štije kum s s spasaskă kum s lji fije oprostit grešala alor. **78** Daja če je Dimizov pljin d milă š arje osjećaj d noj, jel trimjatje lumina dăń čerj. Kašă suarilje karje sa drikă än diminjacă, **79** Dimizov osă adukă lumina alu ālja karje trijaštje än nuaptje š arje frikă d muartje. Jel osă nji pokazaskă drumu karje aduče än mir.” **80** Ivan akriskut š apostanit capăn än suflijet. Trija än lok undje nuje nimika. Kănd akriskut, jel ančiput la intja alu toc s rubjaskă alu naroduluj alu Izrael.

2 Än vrijamaja caru alu Rimuluj, August, azapovjedit s fakă popisu d tuată lumje karje trijaštje än cara. **2** Ästa afost prvi popis d lumje karje sa dogodit än vrijamje pănd Kvirinije afost upravitelju p regija Sirijska. **3** Toc apljikat än trgu undje trija sāmānca aluj s s skrije än popis. **4** Aša š Josip, karje afost sāmānca alu caru David, apljikat dăń sat Nazaret än regije Galileje än sat Betlehem än regije Judeje, undje d mult sa fukut David. **5** Jel apljikat una ku zaručnica aluj, Marija, s s skrije än popis. Marija već afost grja, **6** š pănd afost än Betlehem, ja vinjit vrijamja s fakă. **7** Ja afukut bijat, prvi kupil, la änvilijat š la pus än aljbje daja če än sat undje irja sobje d gostjamje nu irja lok d jej. **8** Än nuaptjaja p păjenj upruapje d Betlehem, njeki pastirurj păza vojilje alor. **9** Dăturdată sa ukazăt andelu alu

Domnuluj š lja osvitljit slava alu Domnuluj š jej mult sa spirjat! **10**
Andelu lja zäs: "Na vjec frikă! Jakă aduk vuavă Bună vorbă karje
p tuată lumja s usričaskă! **11** Astăz sa fukut vuavă Spasitelju än
Betlehem, än trgu alu David. Jel je Kristu, Domnu! **12** Aša osă
Štijec k je istina aja če zăk: Osă găsăc kupilu karje je ānvilijat
än plahtă kum zače än aljbe." **13** Dăturdată alu andelu avinjit
marje vuastje d andelurje dăń čerj karje aslavit p Dimizov: **14**
"Slava alu Dimizov karje vladjaštje p čerj, a p pămănt mir alu
lumje karje ja ugredit." **15** Š andelurje aplijikat dăla jej š sa tors p
čerj. Pastiri arubit unu ku alc: "Ajdac än Betlehem s vidjem ča
fost če nuavă azăs Domnul!" **16** Apripit än Betlehem š ānklo
angăsăt p Marija š p Josip ku kupilu če sa fukut karje azukut än
aljbe. **17** Kănd la găsăt, alu toc arubit aja če andelu azăs d
kupil. **18** Š tuată lumja karje apus urjajke la pastirurj sa mirat d
aja če lja zäs. **19** A Marija nimika na mujtat d asta ča uzăt š
găndja d aja än inima alu je. **20** Pastiri sa tors la vojilje p karje
păza š slavia š zahvalja alu Dimizov. Tot ča uzăt š avizut afost
kum lja zäs andelu. **21** D opt zălej maj ānklo kănd avinjit vrijamja
s obrezaskă p kupilu, ja pus lumilje Isusu karje andelu adat
majdataň njego če Marija arămas grja. **22** Kănd avinjit vrijamja
Marija s s očistjaskă kum skrije än zakonu alu Mojsije, Josip š
Marija alat p Isusu š aplijikat än Hram än Jeruzalem. La posvitit
alu Domnuluj, **23** kum skrije än zakonu alu Domnuluj: "Tot bijatu
karje prvi sa fukut pripadnjaštje alu Domnuluj." **24** Š aprinisăt
žrtvă kum mama aputja jar s fije čistă, kum zakonu alu Mojsije
ānvacă: "duavă grlic ili doj goluburj tăńărj." **25** Trija atunča unu
om än Jeruzalem, s kjamă Šimun, karje irja pravedan š askulta
zakonu alu Dimizov. Sufljetu alu Svăntuluj irja p jel š aștiptat p
Dimizov s izbavjaskă p Izraelcurlje kum aobećit. **26** Sufljetu alu

Svāntuluj ja zās k nusā muarje pānā god nu vjadje p Kristu karje Domnu atrimjes s izbavjaskā p narodu aluj. **27** P zuvā kānd Josip š Marija adus kupilu Isusu s fakā obredu kum je skris ān zakonu alu Mojsije, Sufljetu alu Svāntuluj adus p Šimun s pljače ān Hram. **28** Šimun alat p Isusu ān mānji š aslavit p Dimizov ku vorbiljaštja: **29** "Domnulje, maj ispunit obečala karje maj dat š akuma jo, argatu alu tov, pot s mor ān mir. **30** Akuma vojki alji mjej avizut spasjala, **31** p spasitelju karje tu atrimjes d tot narodu. **32** Jel je lumina s otkrijaskā istina ata alu tot narodu, āla karje aduče slava alu Izrael, narodu alu tov." **33** Josip š Marija sa mirat la vorbje če s rubja d Isusu. **34** Šimun lja blagoslovit š azās alu Marije, mama alu Isusuluj: "Jakā, Dimizov atrimjes p kupilusta k mulc Izraelcurj osā kadā š mulc osā adrikā. Dimizov la trimjes kašā znaku s pokazaskā drumu d spasjalā, karje mulc inš osā l odbacaskā, **35** š aša osā aratā rovu ān inima alor. A kānd l odbacaštje, maču osā probijaskā inima ata." **36** Afost ān Hram š proročicā Ana, fata alu Fanuel dān sāmānca alu Ašer. Ja irja mult bātrnā. Afost šaptje aj ān brak **37** š atunča atrijit kašā udovica pānla optzāč š patru aj. Na išāt dān Hram, njego ān post š ān molitvā aslužāt alu Dimizovuluj zuva š nuaptja. **38** Baš kānd Šimunu azavršāt, avinjīt Ana š ančiput s slavjaskā p Dimizov š s rubjaskā d Isusu alu toc karje aštiptat p Dimizov s izbavjaskā p Jeruzalem dāla dušmanji alor. **39** Kānd Josip š Marija afukut kum zakonu alu Domnuluj azapovjedit, sa tors akas ān Nazaret ān regije Galileje. **40** Kupilu Isusu akriskut. Apostanit capān š maj mult mudar š Dimizov nastavja s l blagoslovjaskā. **41** Roditelji alu Isusuluj tot anu pljika ān Jeruzalem kānd irja prazniku Pasha. **42** Kānd Isusu avut duavāsprjače d aj, jej apljikat kašā uvjek s slavjaskā prazniku. **43** Dāpā praznik, roditelji alu Isusuluj ančiput

akas, a fălkovu Isusu arāmas ān Jeruzalem, ali roditelji aluj na štijut aja. **44** Agăndit k Isusu je ān grupa alor. Jej aumblat una zuvă a atunča ančiput s I katje āntră familiji ſe ūntră ortač alor, **45** ali nu la găsăt ſe aša sa tors ān Jeruzalem ſe ānklo s I katje. **46** Dăpă trje zălje la găsăt ān Hram ūntră učiteljur kum punje urjajke ſe lji āntrjabă. **47** Š toc karje apus urjajke la Isusu sa mirat kăt štije ſe kum binje odgovorjaſtie p pitanje. **48** Kănd jej angăsăt p Isusu na štijut če ſe găndjaskă. Azăs mumusa: "Bijatu alu miov, dăče afukut tu asta nuavă? Jakă, tatutov ſe jo mult nja sikirit ſe noj pistot t kătam!" **49** Isusu azăs alor: "Dăče mas kătat? Dali voj nu štijic k jo mora ſe fiuv ān kasa alu Tatimiov?" **50** Ali jej nu razumja če jel avrut ſe lji zăkă. **51** Isusu sa tors akas ku mumusa ſe ku tatusov ān sat Nazaret ſe askulta p jej. A mumusa nimika na mujtat d asta če ſe dogodit. **52** Isusu krištja ſe postanja još maj mult mudar ſe Dimizov I blagoslovja maj mult ſe maj mult, a lumja I poštuja maj mult ſe maj mult.

3 Afost činčsprjače d aj kum caru alu Rimuluj Tiberije ančiput ſe vladjaskă. Poncije Pilat afost upravitelju ān regije Judeje. Herod avladit ān regije Galileje, a fratusov Filip avladit ān regije Itureje ſe Trahonitide, a Lizanije avladit ān regije Abilene. **2** Š Ana ſe Kaifa afost marj popurj ān Jeruzalem. Ān vrijamjaja Dimizov rubja alu Ivan, bijatu alu Zaharija, ān pustinje. **3** Jel apljikat ān tuatje lokurj pănglă apă Jordan ſe rubjaskă alu lumjej k trjebeje ſe bătijază ſe pokazaskă kum ſe okrinit dăla grešală ſe Dimizov lja oprostit grešala. **4** Kum askris proroku Izaija, Ivan afost "glasu karje strigă ān pustinje: 'Pripremic drumu d Domnu ſe очistic d jel stazilje! **5** Ispunic tuată dolina ſe poravnic tot djalu ſe brjegu! Ispravic drumu karje strămb ſe poravnic aja čije nuje ravno! **6** Tuată lumja osă vjadje spasjala alu Dimizovuluj!" **7** Ivan rubja

alu mulc lumje karje vinja s s bătjază: "Voj, šarpilor! Činje va zăs k aša d ljaznje putjec s fuđic dăla kaznă karje Dimizov trimjatje? 8 Fičec binje karje arată k vas okrinit dăla grešala avuastră. Š vu änšäläc akă gändic k ištjec sigurni samo daja če ištjec sämänca alu Abraham. Ali jo vu zăk, Dimizov puatje d bulovanjištja s stvurjaskă kupi alu Abraham! 9 Dimizov uskoro osă luvjaskă ku sukurja än tot ljemnu karje nu dă bun plod. Tot ljemnu karje nu dă bun plod osă fije tijat š arunkat än fok." 10 Antribat mulc lumje p Ivan: "Atunča če trjebje s fičem?" 11 Ivan lja zăs: "Činje arje duavă kämäšj, trjebje s dja alu ālja karje narje ničuna. A činje arje mänkarje, trjebje s podiljaskă ku ālja karje narje." 12 Avinjit s s bătjază čak š carinikurlje š la tribat: "Učiteljulje, če trjebje s fičem?" 13 Ivan lja zăs: "Nu lăc maj marje porezu njego če je lumja datorj." 14 Š la tribat vuastja: "A če trjebje noj s fičem?" Ivan lja zăs: "Nu lăc banji dăla nimilja ku săla š p nimilja nu punjec minčunj s dobidic banji. Njego fic zadovoljni ku plata avuastră." 15 Kum lumja očekuja k Kristu ändată vinje, toc än inimă s äntriba dal je Ivan Kristu. 16 Daja Ivan alu toc azăs: "Jo p voj bătjez ku apa, ali vinje njeke maj marje d minje, atăta d marje k jo nu sănt dostojan čak s ji fiuv argat. Jel p voj osă bătjază ku Suflijetu alu Sväntuluj š ku foku. 17 Jel osă fije kašă omu karje odvojaštje gruvu dăla jarbă. Gruvu osă sprimjaskă än ostavă, a jarba osă apringă ku foku karje nikad nu prestanjaštje s argă." 18 Ivan rubja alu lumjej Bună vorbă d Dimizov ku multje altje opomenje. 19 Ivan la intja alu toc la ukorit p Herod, karje irja vladaru dăń regije Galileje, daja če sa änsurat ku Herodijada, karje afost mujarja alu fratisov, š d multje altje rovj ča fukut Herod. 20 Ali kănd la ukorit Ivan, Herod p tot aja adodajit još unu rov: jel adat alu vuastja aluj s puje p Ivan än kisuarje. 21

Majdată njego če p Ivan la pus ān kisuarje, kănd Ivan bătizat p
toc karje avinjít la jel, jel bătizat š p Isusu. Atunča kănd Isusu sa
rugat, čerju sa diškis, **22** š Sufljetu alu Sväntuluj sa slubuzăt p jel
ān oblik kašă golubu. Dăń čerj sa uzăt glasu: "Tu ješt Bijatu alu
miov p karje jo vrjauv! Tu ješt radostu alu miov!" **23** Kănd Isusu
ančíput s rubjaskă d Dimizov la intja alu toc, avut njeđe trjezăč
d aj. P Isusu I kuništja k je bijatu alu Josip. Josip afost bijatu
alu Eli, **24** Eli afost bijatu alu Matat, Matat afost bijatu alu Levi,
Levi afost bijatu alu Malki, Malki afost bijatu alu Janaj, Janaj
afost bijatu alu Josip, **25** Josip afost bijatu alu Matatija, Matatija
afost bijatu alu Amos, Amos afost bijatu alu Naum, Naum afost
bijatu alu Hesli, Hesli afost bijatu alu Nagaj, **26** Nagaj afost bijatu
alu Mahat, Mahat afost bijatu alu Matatija, Matatija afost bijatu
alu Šimij, Šimij afost bijatu alu Joseh, Joseh afost bijatu alu
Joda, **27** Joda afost bijatu alu Johanan, Johanan afost bijatu alu
Resa, Resa afost bijatu alu Zerubabel, Zerubabel afost bijatu
alu Šealtiel, Šealtiel afost bijatu alu Neri, **28** Neri afost bijatu
alu Malki, Malki afost bijatu alu Adi, Adi afost bijatu alu Kosam,
Kosam afost bijatu alu Elmadam, Elmadam afost bijatu alu
Er, **29** Er afost bijatu alu Jošua, Jošua afost bijatu alu Eliezer,
Eliezer afost bijatu alu Jorim, Jorim afost bijatu alu Matat, Matat
afost bijatu alu Levi, **30** Levi afost bijatu alu Šimun, Šimun afost
bijatu alu Juda, Juda afost bijatu alu Josip, Josip afost bijatu alu
Jonam, Jonam afost bijatu alu Elijakim, **31** Elijakim afost bijatu
alu Meleja, Meleja afost bijatu alu Mena, Mena afost bijatu alu
Matata, Matata afost bijatu alu Natan, Natan afost bijatu alu
David, **32** David afost bijatu alu Jišaj, Jišaj afost bijatu alu Obed,
Obed afost bijatu alu Boaz, Boaz afost bijatu alu Sala, Sala
afost bijatu alu Nahšon, **33** Nahšon afost bijatu alu Aminadab,

Aminadab afost bijatu alu Admin, Admin afost bijatu alu Arni, Arni afost bijatu alu Hesron, Hesron afost bijatu alu Peres, Peres afost bijatu alu Juda, **34** Juda afost bijatu alu Jakov, Jakov afost bijatu alu Izak, Izak afost bijatu alu Abraham, Abraham afost bijatu alu Terah, Terah afost bijatu alu Nahor, **35** Nahor afost bijatu alu Serug, Serug afost bijatu alu Reu, Reu afost bijatu alu Peleg, Peleg afost bijatu alu Eber, Eber afost bijatu alu Sala, **36** Sala afost bijatu alu Kenan, Kenan afost bijatu alu Arpakšad, Arpakšad afost bijatu alu Šem, Šem afost bijatu alu Noa, Noa afost bijatu alu Lamek, **37** Lamek afost bijatu alu Metušalah, Metušalah afost bijatu alu Henok, Henok afost bijatu alu Jered, Jered afost bijatu alu Mahalalel, Mahalalel afost bijatu alu Kenan, **38** Kenan afost bijatu alu Enoš, Enoš afost bijatu alu Šet, Šet afost bijatu alu Adam, Adam afost bijatu alu Dimizov.

4 Isusu, pljin ku Sufljetu alu Sväntuluj, apljikat däla apa Jordan š Sufljetu la dus än lok undje nuje nimika **2** š d patruzäč d zälje š la iskušät nikuratu. D zäljiljalja na mänkat nimik, š känd atrikut patruzäč d zälje, afost flämänd. **3** A nikuratu ja zäs: "Akä ješt Bijatu alu Dimizovuluj, zi alu buluvanusta s postanjaskä mälaj."

4 Isusu ja odgovorit: "Skris je än Sväntä pismä: 'Nu trijaštje omu samo d mälaj.'" **5** Š nikuratu la dus p Isusu p marje djal š ja pokazät däturndatä tuatä cara alu pämäntuluj **6** š nikuratu zäče: "Cije osä zdauv asta tuatä vlast š slava aluj. Mije je dat š jo dav alu činje vrjauv. **7** Akä t poklonještj la minje, tot je alu tov."

8 Isusu ja odgovorit: "Skris je än Sväntä pismä: 'Klanjaštje la Domnu, Dimizov alu tov, š aluj jedino služaštje!'" **9** Nikuratu la dus än trg Jeruzalem š la pus p špic p Hram š zäče aluj: "Akä ješt Bijatu alu Dimizovuluj, arunkitje da iča än zos! **10** Daja če skris je än Sväntä pismä: 'Jel osä zapovidjaskä alu andeli aluj

d tinje s t păzaskă', **11** š: 'p mănj s t adukă undje ku pičoru s nu t tu luvješt d buluvan.' **12** Isusu ja zăs: "Skris je än Sväntă pismă: 'Nu iskuša p Domnu, Dimizov alu tov!'" **13** Kănd iscrpit tuată kušnja, nikuratu sa udaljtit dăla jel pănlă nuavă prilikă s I iskušaskă. **14** Isusu, pljin d snagă alu Sufljetuluj, sa tors än regija Galileja š vorba d jel sa proširit än tuatje lokurj än Galileja. **15** Isusu änvăca än lokurj undje židovi s străndă š s ruga (karje s kjamă sinagoga) š toc I hvalja. **16** Š atunča Isusu avinjit än Nazaret, än sat undje akriskut. Š kašă uvjek sămbătă untră än sinagogă š sa drikă s čitjaskă d Svänta pismă pănglă toc. **17** Alu Isusuluj antins knjiga alu prorokuluj Izaija. Jel adiškis knjiga š angăsăt lok undje stă skris: **18** Sufljetu alu Domnuluj je p minje. Madat snagă š autoritet s rubjesk Bună vorbă alu săračilor. Matrimjes s rubjesk alu lumjej karje zarobic s puatje s pljače slobodni, s tork vidu alu vorbilor, s oslobođjesk p lumja dăla ālja karje lji mučaštje, **19** š s rubjesk k āsta an än karje Domnu arată aluj binilje. **20** Atunča Isusu ankis knjiga, untuarče alu pomoćnikuluj š sadje s rubjaskă. Tuată lumja än sinagogă sujăta än jel š jedva štipta s zăkă nješto. **21** Š ančiput ku aštja vorbje s lji zăk: "Astăz sa ispunite aštja vorbje d Svänta pismă karje akuma amčitit." **22** Š kănd Isusu azavršăt ku vorba, toc karje irja än sinagogă rubja d jel š s mira d binilje alu Dimizovuluj d karje jel rubja. Jej rubja: "Dali nuje ästa bijatu alu Josip?" **23** A Isusu lji zăče: "Sigurno osă mi zăčec asta poslovică: 'Doktorulje, likujaštje săngur p tinje!' š: 'Făj š aiča än trg undje ajkriskut aja čam auzăt če sa dogodit än trg Kafarnaum.'" **24** Š nastavit: "Asta poslovică je istinita: 'Nimilja nu prihvataštje p proroku än lok undje jel akriskut'. **25** Kum š štijec afost multje udovic än Izrael kănd proroku Ilja afost viuv. Atunča p trje aj š šasă lunj

na fost pluaje š apostanit marje fuamje p tot pāmāntu. **26** Ali Dimizov na trimjes p Ilijal alu ničuna udovicā ān Izrael. Njego jel la trimjes s ažutje alu udovicāj karje na fost Židovkā ān trg Sarfata majuprapje d trg Sidon. **27** Š isto aša kānd afost proroku Elizej viuv, ān Izrael afost multje lumje karje avja gubā, zarazna bualā p pjalje. Ali ničunu dāla jej nu sa likujit osim Naaman d Sirija.” **28** Kānd auzāt, toc ān sinagogā sa nikāžāt. **29** Jej sa skulat, la putirit d trg š la dus p rub d liticā p karje sagradit alor trgu s l runče ān zos. **30** Ali jel atrikut āntrā jej š apljikat p drumu aluj. **31** Isusu sa slabāzāt zos ān Kafarnaum, karje je još unu trg ān regija Galileja, undje ānvacā sāmbātā ān sinagogā. **32** Š lumja karje punja urjajke afost zadivic ku vāncalā aluj daja če rubja kašā āla karje arje vlast. **33** Afost ān sinagoga omu ku sufljetu alu rov. Jel astrigat ān tot glasu: **34** “Hej, če aj tu ku noj, Isusulje dān Nazaret? Ajvinjit s uništeštj p noj p sufljeti alji rov? Štiuv jo činje ješt tu: tu ješt Svāntu karje Dimizov atrimjes!” **35** Isusu ja zapovjedit: “Tač š ješ dān jel!” P aja sufljetu alu rov p omu la dubārāt pānglā toc š aišāt d jel š nu ja naudit nimika. **36** Lumja afost zadivic š ančiput s rubjaskā unji ku alc: “D karje aštja vorbje! Ku autoritetu š ku snaga zapovjedjaštje alu sufljeti alji rov, š jej jašā!” **37** Š toc ān regijaja auzāt če Isusu afukut. **38** Isusu aišāt d sinagogā š apljikat ān kasā alu Šimun. A suakra alu Šimunuluj amučito marje fok š jej la rugat s ja žutje. **39** Isusu astat pānglā ja, zapovjedit alu fokuluj s u lasje š foku alāsato. Š odma sa skulat š lja dus s mālānčje. **40** Kānd akāzut nuaptja, toc karje arje bolesnikurj lja dus la Isusu. A Isusu p tot āla apus mānilije s lji likujaštje d tuatje bualje. **41** Isusu putirja sufljeti alji rov dān multje lumje, š sufljeti alji rov striga kānd iša: “Tu ješt Bijatu alu Dimizovuluj!” Atunča jel alor zapovjedit s nu rubjaskā

daja če jej aštijut k jej Kristu p ţla karje Dimizov atrimjes. 42
Kănd asvanit zuva, Isusu aišat d trgula š apljikat ān pustinje. Š
multă lumje l kată. Kănd la găsăt, jej l ruagă s rămăje ku jej. 43
A jel lji zăče: "Trjebje s măduk š ān alturj trgurj s rubjesk Bună
vorbă d cara alu Dimizov. Daja Dimizov matrimjes." 44 Š Isusu
rubja Bună vorbă ān sinagogje ān pămănt alu Židovilor.

5 Una zuvă, kănd Isusu astat pănglă apă Galileja, multă lumje s
strănda pănglă jel s audje vorba alu Dimizov. 2 Majdată d asta,
njeki ribarji već aišat dăń čamacurj š ančiput s čistjaskă mrežilje.
A Isusu avizut alor doj čamacurj p obală 3 š auntrat ān unu
čamac, karje irja alu Šimun. Š Isusu la rugat s puatje ucără s l
pindje dăla obală. Atunča šadje, š ānvăca p narodu d čamac. 4
Kănd aprestanit s rubjaskă, zăče alu Šimun: "Pindje čamacu maj
dăpartje undje maj adănkă apa, š arunkăc mrežilje d pukat." 5
Šimunu zăče alu Isusuluj: "Gospodarulje, tuată nuaptja njam
potrudit š nimika nam pukat. Ali kum tu aşa zăč, osă arunk
mreža." 6 Kănd Šimun š ortači aluj afukut aja, jej apukat mult
pjaštje, atăta d mrežilje ančiput s s rupă. 7 Ribarji afukut ku
măna alu ortači alor ān altu čamac s vije s ažută. Jej avinjit
š atăta napunit p amiždoj čamacurj d pjaštje k jej ančiput s
potunjaskă. 8 Kănd Šimun Petar aja avizut, akăzut la intja alu
Isusuluj š zăče: "Fuđ dăla minje, Domnulje, daja če nu sănt om
bun!" 9 Š jel š toc karje afost ku jel ān čamac sa mirat kăt mult
pjaštje apukat. 10 Š isto aşa sa mirat Jakov š Ivan, fičorji alu
Zebedej, ortači alu Šimun. Isusu atunča zăče alu Šimun: "Navja
frikă. Dakuma osă puč p lumja." 11 Kănd jej askos čamacurj p
obală, jej alăsat tot š apljikat dăpă Isusu. 12 Una zuvă Isusu
avinjit ān unu trg undje afost unu om pljin d bualje p pjalje.
Kănd jel avizut p Isusu, akăzut la intja alu Isusuluj ku fălcă kătri

pāmānt š sa rugat d jel: "Domnulje, akă vrjaj, poc s m likuješ."

13 Isusu tindje māna, la dotaknit š zāče: "Vrjauv. Fi likujit!" Š guba odma sa povlačit. **14** Isusu ja naredit: "Nu zāča alu nimilja, nu još, njego fuđ odma š pokazaštite alu popāj kum aputja s t pregledjaskā. Prinisaštje žrtvā d čistjala ata, kum Mojsije azapovidit kum aputja toc s vjadā k ješt likujit." **15** Atunča glasu d Isusu tot maj mult sa proširit š mulc narod avinja s I audje š s likujaskā d buala alor. **16** A maj mult vorj jel s povlača ān pustinje š s ruagā. **17** Kānd una zuvā Isusu ānvaca p narodu, ānklo šidja š farizeji š učitelji alu zakonu alu Mojsije karje avinjit dān tot satu ān regija Galileja š regija Judeja š d trg Jeruzalem. A sāla alu Domnuluj irja ku Isusu s likujaskā p lumja. **18** Avinjit njeka lumje karje aduče p nosilje p om karje nu puatje s umblje, pa pokuša s I adukā š s položaskā pāglu Isusu. **19** Pāntruv narod jej na putut s I adukā ān kasā undje Isusu ānvāca. La dus p stipinic p krov š afukut rupā š p nosilā, la slabuzāt ān mižlok d sobā pravo la intja alu Isusuluj. **20** D aja Isusu ashvatit k krjadje ān jel, azās: "Ortakulje, sa oprostit grešala ata." **21** P asta učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji agāndit: "Činje āsta karje gāndjaštje k rubjaštje kašā Dimizov? Činje, osim Dimizov, puatje s oprostjaskā grešala?" **22** Ali Isusu aštijut če gāndjaštje š lji zāče: "Dāče aša gāndic? **23** Dali nuje majušurje s zākā: 'Sa oprostit grešala ata', njego s zākā: 'Skual š umblā'? **24** Ali, s štijic k jo, Bijatu alu Omuluj, am autoritet p pāmānt s oprostjesk grešala." Atunča zāče alu omuluj karje nu puatje s umblje: "Cije zāk: 'Skual, ja nosilā š fuđ akasā!'" **25** Š omu akuma sa skulat la vojki alor, alat aja p čaja azukut š apljikat akas, slavja p Dimizov p drum. **26** Š toc afost skroz zadivic š ančiput s slavjaskā p Dimizov. Afost pljin d frikā š rubja: "Astāz noj amvizut nješto če

nuje d krizut!" **27** Isusu dăpă aja aišăt š avizut p cariniku Levi kum šadje la carină, š ja zăs: "Vină dăpă minje." **28** Š Levi sa skulat, alăsat tot, š aplijikat dăpă jel. **29** Atunča Levi apriredit d Isusu marje veselije ān kasa aluj. A ku jej amănkat mulc lumje š āntră jej irja mulc carinikurj. **30** Atunča njeki farizeji, š njeki učiteljurj d zakonu alu Mojsije karje irja d grupa alor š prigovorja alu učenikurlje alu Isusuluj ku vorbilje: "Dăče mănkăc š bjec ku carinikurlje š ku lumja karje grešaštje?" **31** A Isusu lja zăs: "Alu lumjej zdravănă nu trjebje doktorjamja, već alu lumjej karje bulnavă trjebje doktorjamja. **32** Nam vinjit s kjem p lumja karje găndjaštje k je pravedna, njego amvinjit s kjem p lumja karje grešaštje s s okrinjaskă la Dimizov." **33** Njeka lumje ja zăs: "Učenikurlje alu Ivan maj mult vorj postjaštje š s ruagă, aša š učenikurlje alu farizeji, ali alji tjej stalno mălănkă š bja." **34** Lja antribat Isusu: "Dali kutizăc svatovi alu mladoženjej s natiric s postjaskă pănd mladoženja ku jej? **35** Ali osă vinje vrijamja kănd osă lji ja p mladoženja š atunča s postjaskă." **36** Atunča Isusu nastavit aša če lja spus asta vorbă: "Numilja nu rupje pjatika dăla cuală nuavă s puată s krpjaskă p cuală bătrnă. Akă aja fače, osă rupă cuala nuavă, a pjatika dăla nuavă cuală nu pristajaštje alu cuală bătrnă. **37** Š numilja nu tuarnă vinu alu nov ān bătrnă tăşnj d pjalje. Akă aja fače, vinu alu nov osă rupă tăşnjilje š osă varsă, a tăşnjilje osă propanjaskă. **38** Njego, vinu alu nov trjebje s s tuarnje ān nuavje tăşnj. **39** Š numilja činje bja bătărn vin nu vrja vinu dăla nov daja če zăče: 'Bătărn je maj bun.'"

6 Una sămbătă Isusu triča pisti pijană d gruv. Učenikurlje aluj rupja gruv, š la trljit ku mănilje š la mănkat. **2** A njeki farizeji azăs: "Dăče prekršăc zakonu alu Mojsije ku aja če rupjec gruvu ān sămbătă?" **3** Isusu lja odgovorit: "Dali voj nas čitit ān Svăntă

pismă ča fukut David, argatu alu Dimizov, kănd aflămăžăt jel š ālja karje afost ku jel? **4** Dali na auntrat ān šator undje Dimizov s poštujaštje, jel amānkat dă mălaju karje posvitit š adat alu ālja karje afost ku jel? Dali nu zăče zakonu alu nostru k mălajusta nu kutjază s mălăncje nimilja činje nuje popă?" **5** Atunča Isusu lja zăs asta: "Jo, Bijatu alu Omuluj, am autoritet p sămbătă!" **6** Alta sămbătă Isusu auntrat ān sinagogă s ānvacă. Afost ānklo om karje na putut s koristjaskă măna dirjaptă. **7** Učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji avrut s l optužaskă p Isusu k aprekrăšt unu zakon alor. Daja pomatrja p Isusu s vjadă dal vrja ān sămbătă s likujaskă. **8** A Isusu aštijut găndjala alor pa zăče alu om karje arje mänă karje nu puatje s koristjaskă: "Skual š stăj aiča la intja alu toc!" Jel sa skulat š astat ānklo. **9** Atunča Isusu zăče: "S vu āntrjeb: Dopustjaštje zakonu alu Mojsije s s fakă ān sămbătă binje, ili rov? S spasaskă životu, ili s l uništjaskă?" **10** Sa ujtat p toc ān sinagogă š atunča zăče alu omuluj: "Ātidje măna!" Jel afukut aša š măna sa likujit. **11** Atunča farizeji š učitelji d zakon alu Mojsije sa nikăžăt, š ančiput s dogovorjaskă če s fakă părtruv Isusu. **12** Ān zuviljalja Isusu aplijkat p djal s ruadje š provodit nuaptja ku ruguala la Dimizov. **13** Kănd avinjit alta zuva, akimat la jel p učenikurlje š āntră jej akuljes duavăsprjače d lumje, karje lja odredit d apostolurj. **14** Afost Šimun, karje Isusu la kimat Petar, Andrija, fratilje alu Petar, Jakov, Ivan, Filip, Bartolomej, **15** Matej, Toma, Jakov, kupilu alu Alfej, Šimun karje avut nadimaku Domoljub, **16** Juda, kupilu alu Jakov, š Juda Iškariot, karje maj ānklo izdajit p Isusu. **17** Isusu sa dat ān zos dăpă djal ku apostoli š astat p ravnică. Ānklo aştiptat mulc alturj učenikurj aluj š mulc narod d trg Jeruzalem š d tot pământu alu Židovilor, š d regija pănglă apă undje irja trgrurj Tir š Sidon p

sjever. **18** Avinjít toc s puje urjajke la Isusu š s lji likujaskă tuată buala. S likuja š ālja karje lja mučit sufljeti alji rovj. **19** Tuată lumje la akātat s l dotaknjaskă daja činje l dotaknja snaga ajiša dān jel š lji likuja. **20** Atunča Isusu sa ujtat p učenikurj š zāče: "Nurukošj ištjec voj karje ištjec sārač k voj ištjec uključic ān cara alu Dimizov! **21** Nurukošj ištjec voj karje ištjec flāmānž k voj osāfic narinic! Nurukošj ištjec voj karje akuma plāndec k voj osā vu radujic! **22** Nurukošj ištjec voj kānd lumja vu mrzaštje š kānd p voj isključaštje š vu vridjaštje š vu zāče k ištjec rovj daja če ištjec učenikurlje alji mjej, alu Bijatu alu Omuluj! **23** Raduicāvā voj ān zuvaja š sāric d radost k istina je nagrada avuastrā marje je p čerj, k jej karje vu maltetirjaštje sāmānca je alu ālja karje d mult maltetirja p prorokurlje!" **24** "Ali grjев vuavā, lumja karje bugatā, k već asprimit utjšala avuastrā! **25** Grjев vuavā karje ištjec narinic, k osā fic flāmānž! Grjев vuavā karje akuma vu radujic, k osā tugujic š s plāndec! **26** Grjев vuavā kānd p voj tuată lumja uhvaljaštje, k jej karje uhvalja p voj sāmānca je alu ālja karje uhvalja d mult d prorokurlje alji mičinoš." **27** "A jo vu zāk, vuavā karje punjec urjajke: Vrjec p dušmanji alji voštri. Binje fičec alu lumjej karje vu mrzaštje. **28** Kātāc dāla Dimizov s fakā binje alu ālja karje vu blastāmā. Rugācāvā d ālja karje p voj maltetirjaštje. **29** Alu āla karje t luvjaštje p una falkā tindje š altā, š alu āla karje c ja ancuku dopustjaštje s c ja š kāmaša. **30** Ali dāj alu tot āla karje dāla tinje katā, a dāla āla karje dāla tinje furā nu kāta s āntuarkā. **31** Fičec alu lumjej isto če vrjec jej vuavā s fakā. **32** Akā vrjec samo p ālja karje p voj vrja, nu zaslužāc nagradā. Š lumja karje rovj vrja p ālja karje vrja p jej. **33** Isto aša akā fičec binje samo alu ālja karje fače vuavā binje, nu zaslužāc nagradā. Š lumja karje rovj fače isto aja. **34** Akā pozajmic samo

alu ālja karje puatje s vu āntuarkă āndrăt, nu zaslužāc nagradă. Š lumja karje rovj pozajmjaštje alu lumjej karje rovj s s āntuarkă āndrăt. 35 Njego, vrjec isto p dušmani alji voštri. Fičec binje alor š pozajmic alu ālja karje nu puatje s vu āntuarkă āndrăt. Akă aja fičec, osă primic marje nagradă š osă fic kašă Maj marje Dimizov karje bun kătri lumje karje nu zahvaljaštje š karje je rovj. 36 Fic bunj kătri tuată lumje kum Tata alu vostru än čerj jaštje bun kătri tuată lumje.” 37 “Nu sudic š nusă fic sudic. Nu optužāc š nusă fic optužāc. Oprostic š osă vu fije oprostit. 38 Dăc š Dimizov osă vu dja. Jel osă vu tuarnă marje količină än puală, ka omu bun karje punjaštje găvanu aluj d gruv aša če nabijaštje š potresaštje gruvu pănd god nu s napunjaštje, š nastavaštje s dodajaskă još maj mult pănd gruvu nu s prelijajaštje. K kum miric alu alcilor, aša Dimizov osă mirjaskă š vuavă.” 39 Isusu azăs alor š još una vorbă: “Dali puatje vorbu s adukă p vorbu? Nu puatje, k amiždoj osă kadă än rupă. 40 Učeniku nuje maj marje d učitelju aluj. Ali tot učeniku p karje učitelju la ānvăcat tot če štije, osă fije kašă učitelju aluj. 41 Dăče tujc la aškja än vojk alu altuluj, a nu vjez ljemnu än vojk alu tov? 42 Dăče zăč alu altuluj: ‘Omulje, s c skot aškja dăń vojku alu tov’, a săngur än vojk nu vjez ljemnu? Ku duavă licje! Skuatje majdată ljemnu dăń vojku alu tov pa atunča osă vjez kum s skoc aškja dăń vojku alu altuluj.” 43 “Ljemnu alu bun nu puatje s rudjaskă plodu karje nuje bun, nič ljemnu karje nuje bun nu puatje s rudjaskă plodu alu bun. 44 Tot ljemnu s kunaštje p plod. Dăń mărčinj nu sa dună smokva nit strugurlje. 45 Isto aša bun omu rubjaštje bunje vorbje k je inima aluj bună, a omu rov rubjaštje ruavje vorbje k je inima aluj ruavă. Aja če omu rubjaštje arată d karje jel inima arje.” 46 “Če mikimăc, ‘Domnu, Domnu!', a nu fičec aja če zăk?

47 Āla karje vinje la minje š auzăt vorbilje alji mjalje š fače aja
če zăk **48** je kašă omu karje fače kasa š surpa adănkă rupă š
postavít temelju p buluvan. A kănd avinja poplava, š kănd apa
navalit p kasă, nu puatje s miškă daja če binje făkută. **49** Ali āla
karje auzăt vorbilje alji mjalje š nu fače aja če zăk je kašă omu
karje fače kasa p pămănt frzdă temelj. Kănd apa navalit p kasă
majdată sa duburăt š irja skroz uniștită.”

7 Dăpă aja če tot azăs alu naroduluj, Isusu apljikat ān trg
Kafarnaum. **2** Ănklo afost njeki kapetan alu rimuluj karje avut
argat karje avut d jel milă. Āla argat afost bulnav p muartje. **3**
Kănd kapetanu auzăt d Isusu, atrimjes la jel vođe alu lumjaja
karje irja Židovurj ān trgula s l ruadje s vije š s likujaskă p argatu
aluj. **4** Kănd jej avinjít la Isusu, mult la rugat: “Zaslužăt s ji fač
aja **5** daja če vrja p narodu alu nostru, frzdă jel noj nam putja s
sagradi sinagoga anuastră.” **6** Isusu apljikat ku jej. Š kănd
avinjít la upruapje la kasă, atrimjes kapetanu p ortači la Isusu.
Jej azăs: “Kapetanu azăs asta: Domnulje, nu tu mučja. K nu
sănt vrjedan s uncăr ān kasa amja. **7** Nu sănt vrjedan s viuv
pănlă tinje. Njego samo zi dundje god ješt s s likujaskă argatu
alu miov. **8** Asta štiuv k š jo mora s askult p kapetanu alu miov.
Am š jo vuastje dusu minje. Š zăk alu unu: ‘Fuđ!’ š jel pljakă. Š
alu altuluj zăk: ‘Vină aiča!’ š jel vinje. Š alu argatu alu miov zăk:
‘Făj aja!’ š jel fače.” **9** Kănd auzăt aja, sa mirat Isusu š sa okrinit
la mulc lumje karje apljikat dăpă jel š zăče: “Istina je, ān Izrael
na găsăt p unu Židov karje krjadje kašă āsta karje nuje Židov
karje aša krjadje.” **10** Kănd sa tors akas ālja p karje kapetanu
atrimjes, angăsăt p argatu likujit. **11** Dăpă aja Isusu apljikat ān
trg karje s kima Nain. La sljedit učenikurlje aluj š mulc lumje.
12 Kănd avinjít la upruapje la uša alu trguluj, baš atunča njeka

lumje aduče p mort fălkov dăń trg păńla gruapă s l āngruapă. Fălkovu karje amurit afost jedinac la mamă, karje afost udovică, š mulc lumje dăń trg irja ku ja. **13** Kănd Domnu Isusu avizuto ja fost žau d ja š ja zăs alu je: "Nu plăndă!" **14** Avinjit š adotaknit nosiljilje, a lumja karje la dučja astat. Isusu azăs: "Fălkovulje, c zăk, skual!" **15** Š fălkovu sa drikat š arubit, a Isusu azăs alu mumusăj: "Jakăc kupilu alu tov". **16** Toc sa mirat la săla alu Dimizovuluj. L slavja š zăča: "Marje proroku trijaštje āntră noj! Dimizov avinjit s ažută alu narodu aluj!" **17** Š toc āntră Židovj š ān altje lokurj auzăt aja če Isusu afukut. **18** Učenikurlje alu Ivan arubit alu Ivan d tot aja če Isusu afukut. Ivan akimat p doj učenikurj aluj **19** š lja trimjes la Domnu Isusu s l āntrjabje: "Ješt tu āla karje Dimizov aobečit k osă vije ili dal trjebje s štiptăm p altu s vije?" **20** Kănd jej avinjit la Isusu, azăs lumjaja: "Ivan karje bătjază atrimjes p noj la tinje s t āntribăm: 'Ješt tu āla karje Dimizov aobečit k osă vije ili dal trjebje s štiptăm p altu s vije?'" **21** Pănd jej afost ānklo, Isusu alikujit p mulc d buală, d patjală š d sufljeti alji rovj. Š alikujit p multă lumje karje vorbj s puatje s vjadă. **22** Atunča aodgovorit alor: "Fuđic š javic alu Ivan ča vizut š auzăt: vorbi vjadje, lumja karje nu puatje s umblă akuma umblă, lumja karje avut buală p pjalje, akuma je likujic, surdi audje, morcă s skuală, š alu săračilor s rubjaštje Bună vorbă d Dimizov. **23** Blagoslovit āla karje nu kadje ān vjeră dăń minje." **24** Kănd apljikat učenikurlje alu Ivan, Isusu ančiput s rubjaskă alu multă lumje d Ivan. Jel azăs: "Aspljikat ān lok undje nuje nimika. D karje om aspljikat ānklo s vidjec? Dal aspljikat s vidjec p njeko karje kašă trstika karje văntu uljigăna? Nu! Nas pljikat aja s vidjec. **25** Ili aspljikat s vidjec p omu karje măndru ānbrăkat? Nu! K lumja karje aduče măndrje cuaļje š trijaštje ān bugacije s

nalazaštje ān palače alu caruluj. **26** Aspljikat s vidjec p proroku? Da! Jel je maj marje prorok. **27** Ivan je āla d karje je skris ān Svāntā pismā: ‘Jakā, trimjet p omu karje duče vorba amja s pljače la intja ata s pripremjaskā drum d tinje.’ **28** Punjec binje urjajke: d tuatā lumje karje ikad atrijit nimilja nuje maj marje d Ivan. A ipak, ān cara alu Dimizov, āla karje je maj mik je maj marje d jel.” **29** Tuatā lumja karje apus urjajke la Isusu, čak š carinikurlje, već askultat poruka alu Ivan š p jej jel lja bātizat. Atunča, kānd jej auzāt če Isusu azās, sa složāt k Dimizov zaista atrimjes p Ivan s kjamje p narodu s s pokajaskā. **30** Naprotiv, farizeji š učitelji alu zakonu alu Mojsije aodbit planu alu Dimizov d jej daja ča odbit s lji bātjazā Ivan. **31** Isusu azās: “A ku činje s lji usporidjesk p lumja ān asta vrijamje? P činje samānā?” **32** Jej je kašā kupi karje šadje la tržnicā š unu p alt s strigā: ‘Noj amkāntat vuavā vjasāl kāntič š voj na žukat! Noj amkāntat vuavā tužne kāntič a voj na plāns!’ **33** K, avinjit Ivan karje bātjazā na mānkat mālaj nič vin na but, a zāčec: ‘Ān jel je suflijetu alu rov!’ **34** Jo, Bijatu alu Omuluj, avinjit karje amānkat š ambut, a zāčec: ‘Jakā, omu karje vrja mult s mālānče š s bja mult vin, ortaku alu carinikuluj š ku grešnikurlje!’ **35** Toc karje prihvatjaštje mudrost alu Dimizov razumjaštje k Dimizov atrimjes š p minje š p Ivan.” **36** Unu farizej akimat p Isusu s mālānče ku jel. Jel auntrat ān kasā alu farizej š alat loku la astal s mālānče. **37** Afost njeka mujarje, kunuskutā ān trgula p grešala alu je. Ja adoznajit k Isusu mālānkā la farizej ān kasā. Š jakā, mujarja adus skumpā ulje karje miruasā ān māndru bukal. **38** Š astat la pičuarje dāpā Isusu. Ančiput s plāngā š lakrmilje kādja p pičuarje. Ku pāru lja frikat, š lja surutat š lji uns ku skumpā ulje karje miruasā. **39** Kānd avizut farizej karje akimat p Isusu, agāndit: “Kānd āsta om

zaista arfi prorok, aštija činje je mujarasta karje l dotaknjaštje, k ja je marje grešnicā.” **40** P aja Isusu ja zās: “Šimune, am s c zāk nješto.” A jel azās: “Učiteljulje, zil!” **41** A Isusu azās: “Doj omurj duguja alu unu om banj. Unu om ja dugujit činč sutje kovanic d arđint, a altu om činzāč. **42** A kum jej na vut dundje s āntuarkā, alu amiždoj aoprostit datorija. Atunča karje d jej doj maj mult osā l vrja?” **43** Šimun azās: “Gāndjesk alu āla karje maj mult oprostit datorija.” Azās Isusu: “Binje azās.” **44** Atunča Isusu sa okrinit la mujarje š zāče alu Šimun: “Vjez p asta mujarje? Jo auntrat ān kasā ata, ali tu nu maj dat apā s spāl pičuarilje, a ja aplāns š lakrmilje alu je akāzut p pičuarje a ja lja asplat š ku pāru mi lja frikat. **45** Nu maj dučukit ku poljubacu, a ja, d kānd jo amunrat na prestanit s m surutje pičuarilje. **46** Tu nu maj uns kapu ku ulja, a ja ku skumpā ulje karje miruasā auns pičuarilje. **47** Dāče gāndješt k ja apokazāt atāta d marje ljubav? C zāk istinā: aja je daja če grešala alu je, š akā lja fost multā, afost oprostit. Āla karje gāndjaštje k trjebje aluj ucārā s s oprostjaskā, āla vrja ucārā.” **48** Atunča alu mujarje azās: “Zaista, grešala ata cam oprostit.” **49** Ālja karje afost ānklo ančiput āntri jej s rubjaskā: “Činje je āsta š grešala s oprostjaskā?” **50** A jel zāče alu mujarje: “Daja čaj kruzut, tu ta spasāt! S c dja Dimizov mir pānd plječ!”

8 Majdatā d aja Isusu pljika p trgurj š p saturj s rubjaskā Bunā vorbā d cara alu Dimizov. Afost ku Isusu duavāsprjače apostolurj **2** š njeke mujerj karje Isusu lja likujit dāla sufljeti alji rovij š dāla bualā. Alja mujerj afost Marija karje afost d trg Magdala, dān karje Isusu aputirit šaptje sufljeti alji rovij, **3** Ivana, karje afost mujarja alu Kuza karje irja upravitelju ān palače alu Herod, Suzana š multje altje mujerj. Jalje ku banji alor ažutat alu Isusuluj š alu apostoliilor. **4** Kānd pānglā Isusu sa strāns mulc lumje dān

tot trgu, atunča Isusu lji rubja asta vorbă: **5** “Una zuvă aišat omu s posijaskă sāmānca ān polje. Kānd aposijit, njeka sāmānca akāzut p drum š lumja umbla p aja š puji lja amānkat. **6** Njeka sāmānca akāzut p pāmānt undje jaštje buluvan š tek ča kriskut sa uskat daja če narje apă. **7** Njeka sāmānca akāzut āntrā mārčinj š mārčinjilje akriskut una ku jej š ja sa ugušat. **8** A njeka sāmānca akāzut p bun pāmānt š krjaštje š rudjaštje d usută d vorj.” Isusu azăs aja, š astrigat: “Toc činje arje urjekj s audă, trjebje s puje urjajke š s razumjaskă!” **9** Učenikurlje alu Isusuluj la antribat če značaštje asta vorbă. **10** Isusu azăs: “Dopustit vuavă s razumic tajnilje d cara alu Dimizov. Ali koristjesk aša vorbje kānd jo ānvāc p alcă s ispunjaskă Svānta pismă: ‘S ujtă a nu prepoznajaštje, š s audă, a nu razumjaštje’. **11** Jakă če značaštje asta vorbă: sāmānca je vorba alu Dimizov. **12** A sāmānca karje akāzut p drum prestavaštje p ālja karje audje, ali vinje nikuratu š adus vorba alu Dimizov d inima alor aša s nu krjadje š nu s spasaskă. **13** A sāmānca karje akāzut p buluvan prestavaštje p ālja karje audje, ku radost primjaštje vorba alu Dimizov, ali narje korjen. Ālja njeka vrijamje krjadje, a kānd vinje iskušjala prestanjaštje s krjadje. **14** A sāmānca karje akāzut ān mārčinj prestavaštje p āštja karje punje urjajke la vorba alu Dimizov, ali kum vrijamja trjače, p jej lji ugušaštje brigilje, bugucija š tuatje užitkulje alu životuluj, daja jej nu duče plodu kopt. **15** A sāmānca karje akāzut p bun pāmānt prestavaštje p lumja karje ku bună š ku poštena inimă pāzaštje vorba alu Dimizov karje audje, jej pljakă maj dāpartje kānd je grjev, daja jej aduče bun plod.” **16** “Nimilja nu prindje lampa s viljaskă ku posuda ili s uaskundje dusu pat, njego s upuje p postolje aša toc ālja karje untră s puată s vjadă binje. **17** K tot čije āviljut osă

fije dāzvāljit š tot čije skuns osă s štije š osă vije p luminā. **18**
Daja punjec binje urjajke k āla karje pāzaštje vorba amja osă
razumjaskā mult, a p ālja karje nu pāzaštje vorba amja osă s ja
š aja če gāndjaštje k razumjaštje." **19** Atunča muma š fracā alu
Isusuluj avinjīt s l vjadā, ali na putut s vije la jel k afost mulc
lumje. **20** Ajavit alu Isusuluj: "Mumuta š fracā alji tej stā afar
š vrja s t vjadā." **21** Kānd Isusu auzāt aja, azās alu lumjej:
"Ālja karje punje urjajke š askultā vorba alu Dimizov mije je ka
muma š ka frac." **22** Ān una zuvā azās Isusu alu učenikurlje aluj:
"Tričem p alta partje la apā." Jej auntrat ān čamac š aotplovit. **23**
Pānd plovja, Isusu ančiput s kulčje. Š ančiput s suflje marje
vānt. Vāntu ančiput s fakā marj valurj karje ančiput s napunjaskā
čamacu d apā š jej sa gāsāt ān rov. **24** Jej avinjīt la Isusu š la
skulat š ja zās: "Gospodarulje, Gospodarulje, tonim!" A Isusu sa
skulat, azapovidit alu vāntuluj š alu valulor alji marj s stja š jej sa
smirit š afost tišina. **25** Atunča Isusu azās alu učenikurlje aluj:
"Dāče nas krizut ān minje?" A učenikurlje sa spirjat š sa mirat.
Azās unji alu alc: "Činje āsta s zapovidjaskā čak š alu vāntuluj
š alu apāj, š punje urjajke la jel?" **26** Avinjīt ān regija Geresa,
karje je p alta partje d apā d regija Galileja. **27** Čim Isusu aišāt d
čamac p obalā, avinjīt la intja alu Isusuluj njeki om dān trg karje
avut sufljeti alji rovj ān jel. Već d mult kum nu sa brkat nič atrijit
ān kasā njego irja la mārmānc. **28** Multā vrijamje sufljeti alji rovj l
cānja š akā lumja la lījigat p lānacurj š okove š l pāza, jel rupja
lānacu š sufljeti alji rovj l natirja s pljače ān lok undje nuje nimika.
Kānd omula avizut p Isusu, acāpat. Isusu azapovidit alu sufljeti
alji rovj s jašā d omula. Akāzut la intja alu Isusuluj š astrigat: "Če
vrijaj dāla minje, Isusulje, Bijatu alu Maj marje Dimizov? Mārog d
tinje, nu m mučja!" **30** Isusu la tribat: "Kum t kjem?" Jel zāče:

"Mulc", k afost ān jel mulc sufljeti alji rovј. **31** Š sufljeti alji rovј ančiput mult s s ruađje d Isusu s nu nariđaskă s pljače ān jamă frzdă kraj undje osă fije kaznic. (*Abyssos g12*) **32** A ānklo p djal mult porč s ranja. Sufljeti alji rovј sa rugat d Isusu s dopustjaskă s untră ān porč š Isusu adopustit. **33** Atunča sufljeti alji rovј aišāt d om š aunrat ān porč. Toc porči adat fuga ān zos dăpă djal ān apă š sa nikat. **34** Känd lumja karje păza p porči avizut ča fost, afuđit š arazglasăt p trg š p saturj. **35** A lumja avinjit s vjadje ča fost. Känd jej ažuns, avizut p Isusu ku omu dăń karje aišāt sufljeti alji rovј. Avizut p omu karje šadje š punja urjajke la Isusu, ānbrkat š bun ān kap. Š lumja sa spirjat. **36** Jej karje avizut ča fost, arubit alu lumjaja kum Isusu likujit p omu ān karje afost sufljeti alji rovј. **37** Tuată lumja d regija Gerasa lja pukat marje frikă, š arugat p Isusu s pljače dăla jej. Isusu aunrat ān čamac s pljače pisti apă āndrăt. **38** Majdată njego če Isusu š učenikurlje aluj aotplovit ān čamac, omu d karje sufljeti alji rovј aišāt sa rugat mult d Isusu s puată s rämaje ku jel. Ali Isusu ja zăs: **39** "Āntuarčitje akas š zi alu toc če Dimizov afukut d tinje." Atunča jel apljikat š razglasăt p tot trgu če ja fukut Isusu. **40** Multă lumje aštipta p Isusu s s āntuarkă dăpă alta partje d apă. Känd Isusu ažuns, toc ku radostu la štiptat. **41** D dăturdată avinjit omu karje sa kima Jair, karje irja vođa alu lumje karje s sastaja ān sinagogă. Akăzut la intja alu Isusuluj š mult sa rugat s vije ān kasa aluj. **42** Jel avut jedinică fată karje avut duavăsprjače d aj karje irja p muartje. Pănd Isusu pljika la Jair, mulc lumja I pindja dăpă pistot. **43** Āntră lumje irja mujerj karje duavăsprjače d aj krvarja, š potrošăt tot ča vut p doktorjamje, ali nimilja na putut s ju likujaskă. **44** Avinjit d drăt š apus măna p rubu alu cuala alu Isusuluj š odma aprestanit s krvarjaskă. **45** Antribat Isusu:

"Činje apus măna p minje?" Š pănd toc azăs: "Nu jo", Petar azăs: "Gospodarulje, multă lumje t pindje š t strănde!" **46** A Isusu azăs: "Njeko namjerno apus măna p minje. Amositit k săla aišăt d minje." **47** Kănd mujaraja saznajit k nu puatje s askundă k ja apus măna p Isusu, atrimurat d frikă š akăzut la intja alu Isusuluj š la intja alu tot narodu š lja zăs dăče apus măna p Isusu š kum odma sa likujit. **48** A Isusu alu je azăs: "Fata amja, tu ta likujit daja ča krizut. S c dja Dimizov mir pănd plječ!" **49** Kănd Isusu još arubit alu mujaraja, avinjit njeko d kasă alu Jair ku poruka: "Camurit fata. Nu maj muča učitelju više." **50** Auzăt Isusu š azăs alu Jair: "Na vja frikă! Samo krjadje š ja osă fije binje!" **51** Kănd Isusu avinjit än kasă alu Jair, Isusu adopustit samo alu Petar, alu Ivan, š alu Jakov, š alu tatăj š alu mamăj alu fataja s utrje ku jel. **52** Š toc karje već irja än kasă plăndăja š tuguja dăpă ja. Isusu lja zăs: "Nu plăndec! Nuje muartă, njego s kulkă!" **53** Atunča toc ančiput s s ljađe d jel daja ča štijut k je muartă. **54** Isusu alato d măna š astrictat: "Kupilulje, skual!" **55** Š sufljetu sa tors š odma sa skulat. Isusu azăs s ji dja s mălăńče. **56** Roditelji alu je irja začudic, a Isusu ja naredit s nu zăkă alu nimilja če sa dogodit.

9 Isusu akimat la jel p duavăsprjače apostolurj š lja dat săla š autoritet s putirjaskă p sufljeti alji rovј š s puată s likujaskă p bulnavi. **2** Lja trimjes s rubjaskă Bună vorbă d cara alu Dimizov š s likujaskă p bulnavi. **3** Isusu lja zăs: "Nimika nu lăc ku voj p drum: nič băcu, nič tašna, nič mălaju, nič banji, nič altje kămăş!" **4** Än tuată kasa än karje untrăc s prenoćic anklo, răminjec än ja pănd god nu pljikăc än altu trg. **5** Undje p voj nu vu primjaštje, pănd išać d trgula istrisăc prašana dăpă pičuarje s lji upozoric p kazna alu Dimizov." **6** Učenikurlje apljikat š umbla p saturj. Rubja Bună vorbă d Dimizov š likuja p lumja pistot. **7** Herod,

karje irja vladaru d regija Galileja, auzăt tot če sa dogodit š afost
zbunjen daja če njeka lumje rubja: "Isusu je Ivan karje bătjază.
Sa skulat dăla morc." **8** Altu rubja: "Isusu je Ilija karje trjebjje s
vije." Aldă trje azăs: "Isusu je unu d prorokurj karje majdată atrijit.
Sa tors dăla morc." **9** A Herod azăs: "Jo amzăs s taje kapu alu
Ivan karje bătjază š nu puatje s fije k jel je mort. Činje atunča
omusta d karje atăta aud?" Aša akătat prilikă s vjadă p Isusu.
10 Kănd apostoli sa tors āndrăt undje irja Isusu, jej arubit aluj
tot ča fukut. Atunča Isusu lja dus ku jel š apljikat s fije săngur
upruapje d trg karje sa kimat Betsaida. **11** Mulc lumje asaznajit
aja š apljikat dăpă Isusu. Isusu lja primit š rubja Bună vorbă d
cara alu Dimizov š likuja p toc karje trjebjje s likujaskă. **12** Pănd
akăzut nuaptja, avinjut duavăsprjače apostolurj la Isusu š ja zăs:
"Las p lumja s pljače p saturj š p okolică s găsaskă mănkărje
š undje s s kulčje daja če iştjem aiča undje nuje nimika." **13**
A Isusu zăče: "Voj lji nahranic." A jej zăče: "Avjem samo činč
mălajur š doj pještj. Dali s pljikăm š s kumprăm mănkărje d tot
narodu?" **14** A lja fost njeđe činč mij d vujniči. Isusu p aja azăs
alu učenikurj aluj: "Zăčec alu lumjej s šagă än grupje njeđe
činzăč." **15** Š učenikurlje afukut aša š lumja ašăžut. **16** Isusu
alat činč mălajurj š doj pještj, sa ujtat än čerj, š azahvaljit alu
Dimizov d mănkărje š arupt mălaju š adat mălaju š pjaštje la
učenikurj s podiljaskă alu lumjej. **17** Toc avut s mălănče kăt
god aputut. Š još duavăsprjače d korpje sa nakupit d ostattkurj
d mălaj š d pještj. **18** Maj ănklo, Isusu apljikat dăpartje dăla
lumje s s ruadje š učenikurlje aluj apljikat ku jel. Kănd Isusu
aprestanit s s ruadje lja tribat: "Če rubjaštje lumja činje sănt
jo?" **19** Jej aodgovorit: "Mulc inš zăče k ješt Ivan karje bătjază,
alcă zăče k ješt Ilija, š alcă njeki zăče jar k ješt unu d prorokurj

karje majdatā atrijit š sa tors dāla morc.” **20** A atunča Isusu azās alu učenikurlje aluj: “A voj, če zāčec činje sānt jo?” Petar zāče: “Tu ješt Kristu, spasitelju karje Dimizov atrimjes!” **21** A Isusu lja zapovjedit s nu zākā alu nimilja. **22** Azās: “Jo, Bijatu alu Omuluj, mora mult s patjesk. Vođilje alu židovilor, glavni popurlje, š učitelji d zakonu alu Mojsije mora s m odbacaskā. Mora s m umuară š aldā trje zālje jo mora s fiuv adrikat dāla morc.” **23** Atunča Isusu azās alu lumjej: “Akā njeko vrja s fije učeniku alu mijov mora s s odriknjaskā sāngur d jel, š tuatā zuva s ja kruča aluj š s sljedjaskā p minje. **24** K činje god vrja životu aluj s spasaskā, osā l pjargā; a činje god izgubjaštje životu aluj d minje, osā l spasaskā. **25** Če koristjaštje alu omuluj akā dobidjaštje tot pāmāntu, ali pjardje sāngur p jel? **26** Činje god arje rušunje d minje š d vorbilje alji mjalje, jo, Bijatu alu Omuluj, isto aša š d jel osā am rušunje kānd jo vinja ku slava amja š ku slava alu Tatimjov š ku slava alu andēlilor alu svānt. **27** Punjec urjajke k istina je: njeki dāla voj karje aiča stāc nusā muarā pānd nu vjadje cara alu Dimizov.” **28** Otprilike opt zālje dāpā aja če lja zās aja, adus Isusu ku jel p Petar, p Ivan š p Jakov š apljikat p djal s s ruadje. **29** Š pānd Isusu s ruga, lica aluj sa promjenit, a cualjilje ja sjajit čisto albā. **30** Dāturdatā, doj omurj sa pojavit š arubit ku Isusu. Ālja afost Mojsije š proroku Ilija. **31** Sa pojavit ān marje sjaj š arubit ku Isusu d išjala aluj d pāmāntusta, karje Isusu uskoro osā fakā ān Jeruzalem s ispunjaskā voja alu Dimizov. **32** Pānd Isusu s ruga, Petar š jej karje afost ku jel lja pukat somnu. Kānd sa skulat, avizut marje luminā karje vinje dāla Isusu š doj omurj karje astat pānglā jel. **33** Pānd Mojsije š Ilija sa sprimit s pljače dāla Isusu, Petar azās alu Isusuluj, ali nič jel na štijut če rubjaštje: “Gospodarulje, binje je če ištjem aiča ku voj. Fičem

trje kolibje: una cije, una alu Mojsije, š una alu Ilike.” **34** Pänd Petar aja arubit, sa pojavit oblaku, lja prekrijit š alor irja frikă.

35 Dimizov lja rubit dän oblak: “Ästa je Bijatu alu mjov karje jo lam kuljes s fije caru! P jel skultac!” **36** Š känd jej auzăt glasu, avizut samo p Isusu. Jej atikut än zuviljalja š alu nimilja na rubit d aja če jej avizut. **37** Känd alta zuvă sa dat än zos däpă djal, multje lumje karje irja ačija avinjit la Isusu. **38** Däturnatä, njeki om änträ multje lumje astrigat š sa rugat mult d jel: “Učiteljulje, ujtitje la bijatu alu mjov, k jel je jedini kupil alu mjov. **39** Jakă, sufljet alu rov mult vorj l pukă š däturnatä jel änčapje s cäpje. La runkă än grčurj š ji pljika pjena p gură. Š nu l lasă pänă god skroz nu l iscrpijaštje. **40** Ma rugat d učenikurlje alji tjajje s l putirjaskă, ali na putut.” **41** Atunča Isusu azäs: “Lumjo karje trijic än vrijamjasta, voj nu kridjec š ištjec strikac! Jo amfost ku voj atäta d mult š jar nu kridjec. M trjeb kät mora s trpjesk p voj? Duj aiča p bijatu alu tov!” **42** Š pänd bijatu avinjit la Isusu, sufljetu alu rov la duburăt š jel änčiput s s grčaskă. A Isusu alu sufljetuluj alu rov azapovjedit s jaša š alikujit p bijatu š la dat la tatusov. **43** Toc karje irja ačija sa mirat d moć alu Dimizov. Pänd toc sa mirat la asta š la tot če Isusu fače, jel azäs alu učenikurlje aluj: **44** “Punjec binje urjajke če vu zäk: Još ucără lumja osă predajaskă p minje, p Bijatu alu Omuluj, än vlastu la dušmanji alji mjej.”

45 Ali jej na štijut če jel avrut s zäkă. Aja značală afost skuns däla jej. Jej na putut s razumjaskă š lja fost frikă s l äntrjabje d aja. **46** Učenikurlje ančiput s raspravljaskă činje däla jej maj marje. **47** Aštijut d čaja raspravljajstje Isusu daja alat p kupilu, š la pus pänglä jel. **48** Š Isusu lja zäs: “Činje ku drag primjaštje p kupilusta päntruv minje, primjaštje š p minje. A činje p minje primjaštje, primjaštje š p Dimizov karje ma trimjes. Istina je: činje

je maj mik āntrā voj toc, āla je maj marje!" **49** Ivan p asta azās alu Isusuluj: "Gospodarulje, noj avizut p njeko karje ān lumilje alu tov zapovidjaštje alu sufljeti alji rov s jašā d lumje. Noj amzās aluj s nu fakā aja daja če nuje učeniku alu tov kašā če ištjem noj." **50** Isusu azās: "Nu branic! Akă njeko nu lukrjazā pāntruv voj, jel atunča lukrjazā ku voj!" **51** Kănd s približa vrijamja s ja Dimizov p Isusu ān čerj, Isusu aodlučit k avinjít vrijamja s pljače ān Jeruzalem, **52** š atunča atrimjes p glasnici la intja aluj. Glasnici apljikat š auntrat ān sat ān regija Samarija s ji pripremjaskā če ji trjebje. **53** A ānklo lumja na vurut s l primjaskā daja če pljika ān Jeruzalem. **54** Kănd učenikurlje Jakov š Ivan auzāt k lumja ān Samarija na primit p Isusu, jej azās: "Domnulje, vrjaj s zapovidim s lja pringā foku dān čerj?" **55** A Isusu sa okrinit š lja ukorit p Jakov š p Ivan s nu fakā aja. **56** Atunča Isusu š učenikurlje aluj apljikat ān altu sat. **57** Pānd jej još pljika p drum, njeko azās alu Isusuluj: "Pljek dāpā tinje undje god tu plječ." **58** Isusu ja zās: "Lisica arje jamā š puji arje kujb, a jo, Bijatu alu Omuluj, nam lok alu miov d kulkat." **59** Atunča Isusu azās alu altuluj: "Vinā dāpā minjel!" A jel azās: "Domnulje, lasāmā majdatā s pljek s āngrop p tatimjov." **60** Isusu ja zās: "Las p morcā s gruapje p alor morcā, a tu fuđ š rubjaštje alu alcilor Bunā vorbā d cara alu Dimizov." **61** Š još njeko zāče: "Domnulje, viuv dāpā tinje, ali dopustjaštjem majdatā s m oprostijesk ku ukućanji mjej." **62** Isusu ja zās: "Akă āncēpj s orještj ravno, a t ujc dāpā tinje, tu nu poc s služāštj ān cara alu Dimizov."

10 Domnu Isusu dāpā aja akuljes āntrā jej šaptjezāč š doj alcă učenikurj š atrimjes kătă doj s pljače la intja aluj ān tot trgu š ān tot loku undje Isusu atribut s pljače. **2** Kănd sa sprimit s pljače lja zās: "Berba je marje, ali radnič jaštje uncārā. Berba pripadnjaštje

alu Domnuluj, daja rugăcăvă la jel s trimjată još maj mult radnič
ăń berbă. 3 Ănčipjec akuma, ali păzăcăvă k trimjet p voj kašă
p vojilje ăntră lumje karje kašă lupurj. 4 Nu dućec ku voj nič
banj, nič tašna, nič altje sandalje. Nu stăc p drum ku lumja s
nu pridjec vrijamja. 5 Ăn tuată kasa ăń karje untrăc s prenočic
ănklo, majdată zăćec: 'S dja Dimizov miru alu toc ăń asta kasă!'
6 Akă ăń aja kasă jaştje omu karje vrja miru ku Dimizov, jel osă
ajbje miru ku karje voj la blagoslovit. Akă ănklo nuje om karje
vrja miru ku Dimizov, jel nusă primjaskă ăla miru ku karje voj la
blagoslovit. 7 Nu vu preselic d kasă ăń kasă! Boravic ăń aja
kasă pănd fic ăń trgula š nu fic rušănoşj s mănkăc š s bjec aja
če vu dă, k kum zăćem: Radniku azaslužăt plata aluj. 8 Ali ăń tot
trgu ăń karje untrăc š ănklo vu primjaştje fic zadovoljni ku aja
če god vu dă s mănkăc. 9 Likujic ănklo p lumja karje bulnavj
š zăćec alor: 'Asta arată k cara alu Dimizov avinjit la voj!' 10
Ali ăń tot trgu ăń karje untrăc š ănklo nu vu primjaştje, išać la
ulicilje aluj š zăćec: 11 'Čak frikăm š prašana d trgu alu vostru
karje sa ljjipit p pićuarje alu anuaštrje s vu upozorim p kazna
alu Dimizov! Ali štijec k avinjit cara alu Dimizov!' 12 Vu zăk:
Kănd vinja vrijamja d sud osă fije majušurje alu lumjej ruavă
dăń trg Sodoma njego alu lumjej dăń trgula!" 13 Isusu azăs:
"Grjev vuavă, lumjo ăń trg Korozain! Grjev vuavă, lumjo ăń trg
Betsaida! Akă njeko afukut čudurj ăntră lumje pogană ăń trg Tir
š ăń trg Sidon karje jo afukut ăntră voj, jej već d kănd s okrinja
dăla rov. Adućja cualje hrapave š šidja ăń činušă s pokazaskă
žalostu. 14 Daja osă fije majušurje ăń zuvă d sud alu lumje ăń
Tir š ăń Sidon njego vuavă ăń Korozain š Betsaida! 15 A voj,
lumjo ăń trg Kafarnaum, voj sigurno nusă vu drikăc pănlă čerj
samo daja će jo amfost ăntră voj! Nu! Voj osă vu slubudjec ănklo

undje loku d kaznit." (**Hadēs g86**) **16** Atunča azās alu šaptjezāč š doj učenikurj: "Kănd njeko punje urjajke la voj, aja je kašā kum punje urjajke la minje. Š kănd odbacaštje p voj aja je kašā kum odbacaštje p minje. A kănd njeko odbacaštje p minje aja je kašā kum odbacaštje p Dimizov karje ma trimjes." **17** Kănd sa tors šaptjezāč š doj d učenikurj la Isusu, ku drag azās: "Domnulje, čak š sufljeti alji rovј askultă kănd lji zapovidim ān lumje alu tov."

18 A Isusu lja zās: "Štiuv, k amvizut p Sotona kum akăzut d čerj ka sklipala. **19** Vidjec, jo amdat vuavă tuată săla š autoritetu p Sotona, dušmanu alu Dimizov, s gazăc šärpj š škorpionurj. Nimika vuavă nu puatje s naudjaskă. **20** Ali nu vu radujic samo daja če p voj sufljeti alji rovј askultă, njego maj mult radujicăvă daja če Dimizov askris lumilje alji voštri p popis ān čerj." **21** Atunča Sufljetu alu Sväntuluj aispunit p Isusu ku radostu š Isusu azās alu Dimizov: "T slavjesk, Tato, tu karje vladješt ku čerju š ku pämäntu, čaj skuns istina d cara ata däla lumje karje gändjaštje k je mudri š mintošj š če pokazăštj aja alu lumje karje kašā kupi karje vрjaj s ānvacă. Da, Tato, cije s svidaštje s fač aja aša." **22** Atunča Isusu azās: "Tata alu mjov ma dat tot če jel arje. Samo Tata binje kunuaštje činje sănt jo, Bijatu aluj, š samo jo, Bijatu aluj, š ālja alu činje jo odlučjesk s l otkrijesk, binje kunuaštje činje je Tata." **23** Maj ānklo, kănd afost sängur ku učenikurlje aluj, š ja azās: "Nurukošj ālja karje vjadje aja če vidjec voj. **24** K istina je, mulc prorokurj š carurj avrut s vjadă aja če voj vidjec, ali na vizut; avrut s audă aja če voj audjec, ali na uzăt." **25** Udată kănd Isusu ānvăca, njeki učitelj alu zakonu alu Mojsije sa skulat š antribat p Isusu s l iskušaskă: "Učiteljulje, če trjebje s fak s primjesk vječni život ku Dimizov?" (**aiōnios g166**) **26** A Isusu ja zās: "Če skrije ān zakonu alu Mojsije? Če tu razumještj če zăče?" **27**

Om u azās: "Zakonu zāče: 'Vrja p Domnu, Dimizov alu tov, ku tuatā inima ata š ku tot sufjetu alu tov š ku tuatā snaga ata š ku tuatje mincilje alji tjalje' š 'vrja p bližnji alu tov kum vrjaj sāngur p tinje.'" **28** Isusu ja zās: "Binje ajzās. Fāj aša š osā primješt vječni život." **29** Ali omu avrut s s spalje, š aša jel āntrijabā p Isusu: "D činje rubjaštje kānd zakonu zāče 'bližnji alu miov'?" **30** Isusu aodgovorit ku asta vorbā: "Njeki om putuja dān Jeruzalem ān trg Jerihon š la napadnit fārāčoši š alat tot dāpā jel, la butut š apljikat. Š p omula alāsat s zakā skoro mort. **31** Trjače p drumula slučajno popa alu židovilor. Kānd avizut p omu karje skoro mort, la zaobiđit š apljikat maj dāpartje. **32** Isto aša pānglā lokula avinjut atunča š levitu, pomoćniku ān Hram. Kānd la vizut, š jel la zaobiđit š apljikat maj dāpartje. **33** Atunča njeki omu d regija Samarija trjače p drumula. Kānd avizut p omula, ja fost žau d jel. **34** Avinjut la upruapje d jel, ja spālat rāžnilje ku ulje š ku vinu š ja ānvilijat ku trijanca. La drikat atunča p magarac aluj š la dus ān gostijonā š ānklo anastavit s s pobrinjaskā d jel. **35** Mānje zuvā jel adat duavā kovanic d arđint alu gazuđaj alu gostijonāj, š ja zās: 'Brinjaštitje d jel š akā maj mult putrošāštj, c plātjesk kānd m ānturča.'" **36** A Isusu antribat p učitelju d zakon alu Mojsije: "Če gāndješt? Karje d āštja trje alu omuluj sa pokazāt k je bližnji alu omula karje la napadnit fārāčoši?" **37** Azās učitelju d zakon alu Mojsije: "Āla karje ja pokazāt milā." Isusu ja azās: "Binje ajzās. Fuđ š fāj kum š jel afukut." **38** Pānd Isusu š učenikurlje aluj nastavlja s putujaskā kātri Jeruzalem, auntrat ān unu sat. Ačija afost njeka mujarje karje s kima Marta. La primit ān kasa alu je. **39** Avut sorā karje s kima Marija. Pānd Domnu Isusu ānvāca, Marija šidja š punja urjajke. **40** A Marta afost mult zabrinutā k mora s pripremjaskā tuatā mānkarja, pa ja avinjut s s žaljaskā:

"Domnulje, nu c brigā če sorimja ma lăsat săngură s lukrjez tot lukru? Zi alu je s m ažutje!" **41** Ali Domnu Isusu ja zăs: "Draga Marta! Nu trjebje s t brinještj št uz nemirještj d aja če găndješt k trjebje. **42** A una stvar karje trjebje s puj urjajke la vorba amja. Marija aja ashvatit, št aja nusă fije lat dăla ja."

11 Udată Isusu sa rugat la njeki lok. Kănd azavrășăt ku rugala, avinjtit la jel unu d učenikurj št azăs: "Domnulje, ānvacă p noj s nji rugăm kum Ivan karje bătjază anvăcat p učenikurlje aluj." **2** Isusu lja zăs: "Kănd rugăc, zăčec: 'Tato än čerj, s s štujaskă lumilje alu tov asvănt. Aduj cara ata p tot pămăntu. **3** Adă nuavă mănkărje karje trjebje tuată zuva **4** š oprostjaštje anuastră grešala, k št noj oprostim alu ālja karje grešaštje pântruv noj. Nu da s kidjem än kušnje.'" **5** Atunča Isusu azăs alu učenikurlje aluj: "Akă plječ än ponoć la ortaku alu tov št ji zăč: 'Adăm trje mălajurj, **6** k ma vinjtit ortaku än gostjamje, a nam s idauv nimik d mănkati!', če osă zăkă ortaku? **7** Dali nusă zăkă: 'Nu m uz nemirja! Uša je već än kisă, a kupi je än pat k nu pot akuma s m skol s c dau!' **8** Ali vu zăk: čak št akă omula nu s skuală daja če ješt ortak aluj, št nu c dă nimika, osă skuală daja če mult l rođ frzdă rušanje. Št osă zdja atăta kăt cije trjebje. **9** Št daja vu zăk: Nu odustanic! Rugăc p Dimizov št osă dobidic! Kătăc št osă găsăc! Bitjec la ušă št osă s vu dăškidje! **10** Činje god ruagă p Dimizov, primjaštje. Činje god kată, găsaštje. Činje god batje, uša s ji dăškidje. **11** Voj karje ištjec tatje, če afiča voj kănd bijatu alu vostru kată pjaštje? Dal voj ja da šarpje? Nu! **12** Ili akă bijatu alu vostru kată vov dăla voj, dal voj ja da škorpijon? Nu! **13** Akă voj, karje ištjec rovj, štijec s dăc alu kupi alu voštri bunje darurj, atunča kăt maj mult alu vostru Tata än čerj osă darujaskă p Sufljetu alu Svăntuluj alu ālja karje l ruagă?" **14** Isusu una zuvă aputirit p sufljetu alu

rov karje nu ja dat alu omuluj s rubjaskă. Kănd sufljetu alu rov aišăt, omu arubit š mulc lumje sa mirat. **15** Ali njeki dăla jej azăs: "Jel putirjaštje sufljeti alji rovj daja če ji žută Beelzebul, karje je vladaru alu toc sufljeti alji rovj." **16** A alci avrut s la puče ān zamkă š akătat s idja njeki znak kašă dokazu k Dimizov la trimjes. **17** A Isusu aštijut če găndjaštje, pa lja zăs: "Akă lumja ān ista cară s burjaštje āntră jej, osă propanjaskă cara alor. Akă familija ān ista kasă s burjaštje āntră jej, osă s raspadnjaskă familija alor. **18** Voj zăčec k jo ku săla alu Beelzebul putirjesk p sufljeti alji rovj. Aja atunča značaštje k š ālja karje je ān cara alu Sotonăj s burjaštje āntră jej. Kum atunča cara aluj s rămăje? **19** A čije ku učenikurlje alji voštři karje putirjaštje p sufljeti alji rovj? Akă, kašă kum zăčec, jo putirjesk p sufljeti alji rovj ku săla alu Beelzebul, atunča mora aja s fakă š učenikurlje alji voštři ku săla alu Beelzebul. Sigurno nusă slažaštje. Učenikurlje alji voštři osă zăkă k Beelzebul nu s burjaštje sāngur pāntruv jel. **20** Ali daja če jo p sufljeti alji rovj putirjesk ku săla alu Dimizov, atunča aja arată k la voj avinjit cara alu Dimizov. **21** Kănd capăn omu karje arje bună oružije păzaštje palača aluj, tot če arje je sigurno. **22** Ali kănd I napadnjaštje maj capăn d jel, I savladjaštje š ija tuată oružija ān karje sa uzdit dušmanu aluj. Alat tot če omula avut š apodiljut ku lumja aluj. **23** Āla karje nuje ān partja amja, jel je pāntruv minje; āla karje ku minje nu strănde vojilje, jel lji putirjaštje." **24** Atunča Isusu azăs asta vorbă: "Kănd sufljetu alu rov jašă d om, lutjaštje p pustinje š kată lok s odmorijaskă. Kănd nu I găsaštje, azăs sāngur aluj: 'M tork ān om ān karje maj dată atrijit dăń karje aišăt.' **25** Kănd sa tors, găsaštje k je omula kašă kasa karje je čistită š uredna, ali guală. **26** Atunča sa dus s adukă p alcă šaptje sufljeti alji rovj još maj rov d jel, š

toc untrā ān om š ān jel trijaštje. Š na kraju postanjaštje alu omuluj maj rov njego če irja maj dată njego ča pljikat sufljetu alu rov.” **27** Pänd Isusu rubja d ašta stvarurj, njeka mujarje d multă lumje astrigat: “Kum je binje alu mujarje karje ta dus š ca dat s suđ p tjeptu alu je!” **28** Isusu azās: “Još je maj binje alor karje audje vorba alu Dimizov š askultā.” **29** Maj mult š maj mult lumje vinja la Isusu. Atunča Isusu lja zās: “Lumja ān asta vrijamje je rovj. Vrja s fak znak kašā dokazu k Dimizov ma trimjes, ali nusă dobidjaštje ničunu znak osim znaku karje Dimizov adat d mult alu lumjej ān vrijamja alu prorokuluj Jonej känd Dimizov la spasät däla muartje. **30** Baš kašā kum sa dogodit ku Jona afost znaku alu lumjej karje atrijit ān trg Niniva k Dimizov la trimjes, isto aja, aša osă dogudjaskă ku minje, Bijatu alu Omuluj, osă fije znaku alu lumje ān asta vrijamje. **31** La zuvă känd Dimizov osă sudjaskă alu pämäntuluj, carica karje d mult avladit p pämänt alu Jugu osă skuală š osă svjedočaskă päntruv lumje ān asta vrijamje daja če ja avinjit d däpartje s audă p caru Salomon karje avut mult mudrost, a jakă, ku voj je aiča njeko maj marje d Salomon. **32** La zuvă känd Dimizov osă sudjaskă alu pämäntuluj, lumja karje atrijit ān trg Niniva osă skuală š osă svjedočaskă päntruv lumja ān asta vrijamje daja če jej sa okrinit däla rov alor känd Jona alor arubit, a jakă, ku voj je aiča njeko maj marje d Jona!” **33** Isusu azās: “Nimilja nu prindje lampa s uaskundă ili s upuje dusu košară, već daja s upuje p loku alu je aša kum toc karje utră s puată s vjadă binje. **34** Vojku alu tov je ka lampa d tjală. Akă vojku alu tov bun, poc binje s vjez, ali akă vojku alu tov nuje bun, nu poc s vjez nimika. **35** Daja pazaštje s nu gändještj k poc binje s vjez, već zapravo nu poc nimika s vjez. **36** Daja, akă poc binje s vjez š akă nuje nimika

d tinje skuns, tot poc s vjez. Osă fije kašă če ješt än sobă ku lampa karje c dă s vjez.” **37** Kănd Isusu azavršăt vorba aluj, njeki farizej la kimat la jel akas s mălänče. Isusu auntrat š alat loku la astal. **38** Isusu na spălat mănilje majdataň njego če s mălänče. Farizeju sa mirat daja če jej änvacă k omu trjebje aša s fakă s fije čist la intja alu Dimizov. **39** Aša Domnu Isusu ja zăs: “Voj farizeji ištjec kašă lumja karje spală paru š găvanu samo da far, ali nu čistjaštje prljavština dăń nontru, k spălăc mănilje, ali inimilje alji avuaštrje zaista pljinje d pohlepă š d rov. **40** Voj lumje karje na vjec fir än kap! Dimizov karje astvorit p omu da far je isto aša la stvorit dăń nontru. **41** Nu fic lakumj, već dăc dăla inimă alu lumje karje narje. Akă ištjec aša, osă fic čist la intja alu Dimizov dăń nontru š da far. **42** Grjev vuavă, farizeji! Voj dăc alu Dimizov zjače posto čak š d začinurj š d biljke alji voštrje, ali nu vu ponašăc pravedno nit vrjec p Dimizov. Asta atribut s fićec, ali s nu zanemaruјic altje stvarurj karje Dimizov azapovjedit. **43** Grjev vuavă, farizeji! Vrjec s šidjec p počasne lokurj än sinagogje š vrjec k p voj lumja pozdravjaštje ku marje poštujala p ulic. **44** Grjev vuavă! Voj ištjec kašă pămăntu karje narje spomenik karje nu arată k änzos s nalazaštje mărmăntje. Pa lumja umblă p aštja mărmăntje, ali nu štije, š atunča je nečisti la intja alu Dimizov.” **45** Atunča unu učitelj alu zakonu alu Mojsije ja zăs: “Učiteljulje, kum aša rubješt š p noj ku aja nji uvridještj!” **46** Isusu ja zăs: “Grjev š vuavă, učitelji alu zakonu alu Mojsije! Voj punjec teretu p lumje karje je grjev š jej nu puatje s la dukă, a nič đajštu nu vrjec s l pomaknic s jažutac s adukă ţla teret. **47** Grjev vuavă! Voj adrikăc spomenikurlje alu prorokulor, a voj ištjec isti kašă sămânca avuastră karje d mult lja umurăt. **48** Aša k umjesto s lji osudic, voj aja potvrđic š slažać ku sămânca

avuastră. Jej lja umurăt, a voj lji drikăc spomenikurlje! **49** Voj išjec kašă pra tatalje alji voštri. Dimizov än mudrostu aluj majdataň aštijut k osă fičec istje stvarurj. Jel azăs: ‘Osă trimjet la jej p prorokurlje š p apostoli, a jej p njeki d jej osă muarje, a p alcă osă putirjaskă.’ **50** Daja Dimizov ku prava aluj osă smatrjaskă k je dăvină lumja än asta vrijamje d tuată muartje alu prorokurluj karje lumja lja umurăt d kănd je pămăntu. **51** Dimizov osă lji osudjaskă d muartje alu tot proroku, dăla Abel pănlă Zaharija, p karje la umurăt än Hram äntră svetište š žrtvenik. Istina je, Dimizov osă lji kaznjaskă p lumja än asta vrijamje! **52** Grjev vuavă, učitelji alu zakonu alu Mojsije! Voj išjec kašă omu karje askuns ključu alu ušăj d cara alu Dimizov. Săngurj nu untrăc än cara alu Dimizov š nu dăc nič alu ālja karje kată s untrje.” **53** Kănd Isusu apljikat dăn kasă alu farizej, učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji ančiput ku nikižala s navaljaskă p jel š azahtjevit s odgovorjaskă p multă vorbje. **54** Jej pokuša s la pučje än zamkă än nješto če aputja s zăkă s l puată s l optuzaskă.

12 Maj mult š maj mult lumje anastavit s vije la Isusu. Lja fost atăta k gaza unij pisti alc. Maj dată njego če osă rubjaskă alu lumjej, Isusu arubit alu učenikurlje aluj: “Păzăcăvă d farizeji. Ku duavje trje fălc jaštje š utjecaju alor s proširjaštje äntră lumje kašă germa karje s proširjaštje än mălaj. Păzăcăvă s nu fic kašă jej ku trje fălc. **2** Vinje vrijamja kănd tot čije skuns osă fije otkrивit š tot čije tajna osă sa audă pănglă toc. **3** Da, än zuvaja če god njeko azăs än tamă osă saudă la lumină š tot če njeko ašaptit än sobă kisă osă razglasastaštje p krov s audă toc! **4** Ortači ajmje, punjce binje urjajke. Na vjec frikă d lumje. Jej puatje s umară samo tjela, ali dăpă aja vuavă nu puatje nimika maj rov s fakă! **5** Njego osă vu pokazaskă d činje trjebe sa vjec frikă:

avjec frikă d Dimizov karje p voj puatje s vu muarje, š atunča p voj s arunče ān pakao. Da, d jel avjec frikă! (Geenna g1067)

6 Voj štijic k činč vrabacurj s vindje samo d doj novčičurj. Ali Dimizov nu mujtă p ničunu d jej. 7 Voj štijec k aluj vridic maj mult njego multje vrabacurj. Dimizov štije čak š kāt avjec pār p kap. Daja na vjec frikă! 8 Istina je, tot āla karje aiča p pāmānt la intja alu lumje prznajašte k mijе pripadnjašte, š d jel jo, Bijatu alu Omuluj, la intja alu andēlilov alu Dimizov osā prznajesk k jel pripadnjašte mijе. 9 Tot āla karje aiča p pāmānt la intja alu lumje s odriknješte k mijе pripadnjašte, osā m odriknjesk la intja alu andēlilov alu Dimizov k jel pripadnjašte mijе. 10 Ipak tot āla karje rubjašte pāntruv minje, Bijatu alu Omuluj, puatje s oprostjaskă. A alu āla karje uvriddjašte p Sufljetu alu Svāntuluj nusā oprostjašte. 11 Kānd jej aduče p voj la sud ān sinagogā, la intja alu vladaruluj š la vlast, nu vu sikiric če s zāčec vuavā ān obranā 12 daja če p voj Sufljetu alu Svāntuluj ān āla tren osā ānvacā če s zāčec.” 13 Unu om dān atāta lumje azās alu Isusuluj: “Učiteljulje, zi alu fratimov s podiljaskă ku minje imanja karje adobidit če tatimov nja lāsat.” 14 Isusu ja zās: “Omulje, činje p minje ma pus s sudjesk š s podiljesk āntrā voj?” 15 Atunča azās alu toc: “Pāzācāvā š nu dopustic alu bilo d karje lakumije s utrā ān inima avuastrā, k život nu s sastajašte ān aja če posjeduještj.” 16 Atunča Isusu arubit asta vorbā: “Alu unu bogataš binje arodit pāmāntu. 17 Bogatašu agāndit: ‘Nu štiuv če s fak daja če nam nič u lok atāta d marje s sprimjesk tot če ma rodit.’ 18 Atunča azās: ‘Štiuv! Dubor p skladištilje abātrnje š osā fak maj marje š ānklo osā puj š gruvu š tuatā imovina amja.’ 19 Atunča osā zāk sāngur mijе: ‘Jakā, am ān skladište zalihe d još multje aj. Akuma m odmurjesk, mālānk, bjav š m veseljesk!’ 20

Ali Dimizov ja zăs: 'Omulje tu karje naj mincă! Još d sară osă c
jav sufljetu alu tov. Atunča alu činje s pripadnjaskă tot aja čaj
străns d tinje?' **21** Omu karje narje mincă je āla karje strănde
bugacija p pămănt, a nuje bugat ān vojki alu Dimizov." **22** Atunča
Isusu azăs alu učenikurlje aluj: "Daja vu zăk: Nu brinicăvă š na
vjec frikă kum s preživic, če s mănkăc, nič kum s ānviljic tjala
avuastră, če s ānbrkăc! **23** K životu maj važniji d mănkărje, š
tjela d cualje. **24** Ujtacăvă la gavranurj! Nit sijaštje, nit adună, nit
arje skladištje nit kolibă. A Dimizov ipak s pobrinjaštite d jej. A
voj vridic maj mult alu Dimizov d pujurj! **25** Puatje njeko d voj
aša če s brinjaštje s produžaskă životu čak š unu sat? **26** Daja
če nu putjec s fičec nič aša mikă stvar, dăče vu brinic d bilo
čaja? **27** Ujtacăvă la frorj ān polje kum krjaštje! Nu s mučaštje
aša s fakă cualje. A ipak nič caru Salomon karje afost maj bugat
š maj capăn caru ān Izrael na fost ānbrkat aša măndru kašă unu
d fruarjasta. **28** Atunča akă Dimizov aša ānbrakă frorji karje
krjaštje ān polje karje jaštje astăz, a već minje s arunkă ān fok,
dali s nu vrja još maj mult s pobrinjaskă d voj? Voj lumjo karje
aša d pucăn kridjec! **29** Nu kătăc če osă mănkăc š če osă bjec š
nu vu uzinemiric d aja. **30** K Tata alu vostru ān čerj štije k tot asta
vuavă trjebje. Nu fic kašă lumja alu pămăntusta karje samo aja
kată. **31** Njego prvo kătăc cara alu Dimizov š Dimizov osă vu dja
aja če vuavă trjebje. **32** Navja frikă, amikă stada, k Tata alu
vostru ān čerj vrja s vu dja bugucija alu cara aluj. **33** Vinjdjec aja
če avjec š banj dăc alu lumje karje narje nimik! Akă aja fičec,
osă avjec pravo bugucije p čerj karje nikad nusă fije purdut. Aja
je kašă k avjec saku ku banji karje nikad nusă ajbje rupă ān
ja. P čerj nuje lupovj karje vuavă afura stvarurlje š nuje găgj
karje amăンka cualjlje avuastrje. **34** Inima avuastră uvjek osă

fije ānklo undje je bugucija avuastrā.” **35** Isusu azās: “Uvjek
fic spremic, kašā argatu karje ānbrkat ān radne cualje aluj š
alu činje je lumina prinsā tuatā nuaptja. **36** Da, fic kašā argatu
karje štjaptā p gospodaru aluj karje apljikat ān svatovj š kānd
gospodaru ažundje akasā š batje la ušā, odma diškidje uša.
37 Blago alu ālja argac karje je spremic š aštjaptā āntručala
alu gospodaruluj k jel osā lji nagradjaskā. Istina je zāk vuavā,
gospodaru osā ānbračje cualjilje alu argatuluj, osā lji zāče s
šaqā la astal š sāngur osā lji poslužaskā. **38** Blago alu ālja argac
karje je spremic š aštjaptā āntručala alu gospodaruluj, čak š akā
jel vinje ān ponoć ili maj ānklo. **39** Ān asta putjec s fic sigurni:
Akā gazda alu kasāj štija kānd vinje lupovu, na dopustja alu
lopovuluj s provaljaskā ān kasa aluj. **40** Fic š voj stalno pripremic
daja če jo, Bijatu alu Omuluj, osā viuv kānd voj numā očekujic.”
41 Petar antribat: “Domnulje, arubit tu asta vorbā nuavā alu
učenikulor ili alu toc?” **42** Domnu Isusu ja zās: “P činje gāndic k
gospodaru osā puje s upravljkaskā ku altje argac ān kasa aluj š s
lji nahranjaskā ān bunā vrijamje? Aja je argatu p karje gospodaru
smatrjaštje k je vjeran š mudar, dali nuje? **43** Blago alu argatula
p karje gospodaru, kānd s ānturča akas, s gāsaskā k vjerno š
mudro upravljit ku altje argac, k gospodaru osā nagradjaskā p
jel! **44** Da, istina je k postavljaštje p argatu s upravljkaskā ku
tuatā imanja aluj. **45** Ali če osā fije akā argatula gāndjaštje:
'Gospodaru sa zadržat p drum š nusā āntuarčje d mult', š ančiput
s batā p argacā š p argatilje, mult mālānkā š bja š s āmbatā? **46**
Atunča gospodaru alu argatula osā vije ān zuvā ān karje jel nu l
očekuja š ān vrijamje karje jel nu štije. Gospodaru osā l taje p
komadurj š osā l trimjatje ānklo undje mora s pljače toc karje nu
krjadje. **47** Argatula karje aštijut ča čirut gospodaru, ali nu sa

pripremit d vinjala aluj š na fukut aja če gospodaru azäs, osă fije
luvit ku multje udaracurj. **48** A argatula, karje na štijut aja če
gospodaru avrut, a afukut nješto d čaja azasužat bătaje osă fije
luvit ku pucan udaracurj. Dăla tot āla alu činje Dimizov mult adat,
Dimizov dăla jel osă kată mult. Dăla tot āla alu činje Dimizov
mult apovjerit, Dimizov dăla jel osă čarje mult.” **49** Atunča Isusu
azäs: “Avinjit s aduk sudu alu Dimizov p pămănt, kašă foku. Mult
vrijauv s fije već aprinsă. **50** Mora s trjek vrijamja d marje patjală
š nimika nu m spričaštje pănd god nu završa asta vrijamje d
patjală! **51** Voj găndic k amvinjit s aduk miru p pămănt? Nipošto!
Njego, istina je amvinjit s aduk podjelă änträ lumje. **52** Pănd
akuma, akă ān una kasă jaštje činč lumje, osă podiljaskă unu
păntruv altu. Doj osă fije ku minje, a trje osă fije păntruv minje.
53 Članurlje alu familijje osă podiljaskă unji păntruv alc. Tata osă
fije păntruv bijat š bijatu osă fije păntruv tată, mama păntruv
fată š fata păntruv mamă, suakra păntruv noră š nora păntruv
suakră.” **54** Atunča Isusu arubit alu mulc lumje: “Kănd opazăc k
d zapad dăla more s nakupjaštje njegri oblakurj, odma zăcec:
'Osă fije nevrijeme', š jaštje. **55** A kănd suflă văntu dăla jug voj
zăcec: 'Osă fije zăpuk!' š jaštje zăpuk. **56** Lumjo ku duavă licje!
Putjec s ujtac pănglă voj če s dogodjaštje p pămănt š p čerj š s
protumačic znakurlje karje ānklo s vjadje. Dăče atunča nu putjec
s protumačic događajurlje karje promatric aštja zuvje kănd sănt
jo ku voj? **57** Š dăče nu putjec s prepoznajic čije binje d fukut?
58 Pănd ku omu karje păntruv tinje plječ la sud, pokušaštje,
majdată njego če s fije kasno, s t dogovorješt ku jel. Akă aja nu
fač, jel osă vu prisiljaskă s stăc la intja alu sudaculuj, sudacu
osă t sudjaskă š t predajaštje la izvršitelj, a jel osă ta runče ān

kisuarje. **59** Istina je: nusă ješ d ānklo pānd god nu isplatja tuatā datorija ata, pānla zadnja kovanică.”

13 Ān vrijamjaja avinjít la Isusu njeki om karje ja rubit k rimskej upravitelju Pilat anaredit p njeka lumje d regija Galileja s lji muarā pānd duča žrtvā ān Hram ān Jeruzalem. **2** A Isusu lja zās: “Dal gāndic k lumja d regija Galileja aša afost umurāc daja ča fost grešni maj mult d toc alcā lumje ān regija Galileja? **3** Nipošto! Istina je, akă nu vu okrinic dāla grešală, š voj isto osă propanic! **4** Š će gāndic d āštja optsprjače p karje sa duburăt kula ān Siloam ān Jeruzalem š lja murăt? Dal gāndic k afost grešni maj mult d toc alcā lumja ān Jeruzalem? **5** Nipošto! Istina je, akă nu vu okrinic dāla grešală, š voj isto osă propanic!” **6** Atunča Isusu lji rubjaštje asta vorbă: “Njeki om avut smokvă karje asadit ān vinograd aluj. Vinja ān tot anu s vjadje dal arodit, ali na gāsăt p ja ničuna smokvă. **7** Azās atunča alu omu karje s pobrinjaštje d vinograd: ‘Jakă već trje aj viuv s vjed dal jaštje plod p smokvasta, ali nu l gāsăsk. Tajoj. Dăče s iscrpjaskă pāmāntu?’ **8** A omula azās: ‘Gospodarulje, las još u an. Osă surp š osă puj pāngl ja gnoju. **9** Akă aja fiča la anu, možda osă rudjaskă smokva. Akă nu, atunča osă utaj d tinje.’” **10** Isusu una sāmbătă ānvăca ān sinagogă. **11** Jakă, afost ānklo una mujarje ān karje afost optsprjače aj sufljetu alu rov karje ufiča bulnavă. Afost grbavă š nikako na putut s s ispravljaskă. **12** Kănd Isusu avizut p ja, akimato la jel š ja zās: “Mujarje, oslobodită ješt d bualasta!” **13** Atunča apus mānilje aluj p ja. Mujarja dăturdată sa ispravit š ančiput s slavjaskă p Dimizov. **14** Omu karje vudjaštje sinagoga sa nikăzăt. Agändit k Isusu prekršaštje zakonu alu Mojsije daja če likuja ān sāmbătă. Š azās alu naroduluj: “Šasă zălje ān duminičkă zakonu alu nostru dopustjaštje s lukrizăm. Ān zuviljalja

vinjic s likujic, a nu sāmbātā!" **15** Domnu Isusu ja zās: "Voj lumjo karje avjec duavā licje! Š voj lukrizāc sāmbātā. Toc voj dizljigāc ān sāmbātā p volu ili p magaracu š l skutjec dān štalā la apā s bja, dal nu? **16** Asta mujarje karje je sāmānca alu Abraham karje Sotona acānāto ljigatā optsprjače d aj. Dal stvarno gāndic k na atribut s fije dizljigatā ān sāmbātā dāla asta bualā ku karje irja ljigatā?" **17** P vorbilje alu Isusuluj, sa posramit toc dušmani aluj, a toc alcā sa radujit d čudurj karje afukut Isusu. **18** Isusu azās: "Kum izglidjaštje cara alu Dimizov? Ku čaja s ju usporidjesk? **19** Cara alu Dimizov je kašā sāmānca mikā alu gorušice karje omu asadit ān baštjava aluj. Aja krjaštje marje kašā ljemnu š puji vinje s gnizdjaštje ān krāči aluj." **20** Jar antribat: "Ku čaja s ju usporidjesk cara alu Dimizov? **21** Aja je kašā germa karje mujarja alato š amišāto ān marje količinā d pjelm pānd tot zolu nu sa drikā." **22** Isusu putuja ān Jeruzalem. Pānd triča p trgurj š p saturj š p drum ānvāca, **23** njeko la antribat: "Domnulje, dal Dimizov samo osā spasaskā pucān lumje dāla sud?" Isusu azās: **24** "Cara alu Dimizov je kašā kasa karje arje ušā strāmtā. Trudicāvā s untrāc p ja. Istina je, mult lumje vrja s untrje, ali nusā puatā. **25** Kānd toc ažuns š gospodaru sa skulat š ankis ušā, nusā kutizāc s untrāc. Atunča osā stāc afar š osā bātjec la ušā. Osā zāčec: 'Domnulje, diškidje nuavā!' A jel osā zākā: 'Nu štiuv činje ištjec š dundje vinjic.' **26** Atunča osā rubic: 'Noj ku tinje amānkat š abut, š tu nji ānvācaj p trgurje alji noštri!' **27** A jel vuavā osā zākā: 'Nu štiuv činje ištjec š dundje vinjic. Fuđic dāla minje, toc voj lumjo karje fičec rov!' **28** Ānklo osā plāndēc š osā Škrcijic d dinc ān tugā kānd vidjec p Abraham, p Izak š p Jakov š p toc prorokurlje la gozbā ān cara alu Dimizov, k voj sāngurj afost putiric. **29** Š osā vije lumja d tuatje pārc alu pāmāntuluj,

čak š ālja karje nuje Židovj, š osă mălănče la gozbă ān cara alu Dimizov. **30** Jakă njeki karje akuma s smatrjaštje k je maj mič osă fije atunča maj marje, a njeki karje akuma s smatrjaštje k je maj marje osă fije atunča maj mič.” **31** Ān vrijamaja, kănd Isusu azavršăt ku vorba, avinjut la jel njeki farizeji š azăs alu Isusuluj: “Fuđ da iča daja če Herod vrja s t muarje!” **32** A Isusu lja zăs: “Fuđic š zăčec alu aja lukavăj lisicăj: ‘Jakă, jo osă putirjesk p sufljeti alji rovј š likujaskă astăz š mănze š aldă trje zălje osă dovršăsk lukru alu miov.’ **33** Da, astăz, mănze š dăpă mănze mora s nastavjesk p drum. Dali nuje aja ān Jeruzalem undje umuară p tot proroku? Kum aputja s mor bilo undje altu? **34** O Jeruzaleme, o Jeruzaleme, tu karje umorj p prorokurje š umorj ku buluvanj p ālja karje Dimizov atrimjes la tinje! Kăt vorj avrut s străng p lumja ata kum kloca sakupljaštje p puji š punje dusu ja, ali tu nu ma dat! **35** Dimizov osă napustjaskă p tinje. Istina je, nu maj m vjez više tot pănd nu vinje vrijamja pănd god nu zăčec: ‘Blagoslovit āla p karje Domnu atrimjes!’”

14 Ān una sămbătă Isusu avinjut ān kasa la unu vođe alu farizejulor s mălănče. Toc karje afost ān kasă s ujta s vjadă če Isusu osă fakă. **2** Jakă, la intja alu Isusuluj irja njeki om karje avut apă ān jel. **3** Isusu antribat p farizeji š p učitelji alu zakonu alu Mojsije: “Dopustjaštje zakonu s s likujaskă ān sămbătă ili nu?” **4** Jej atikut. Š Isusu apus măna p omu karje bulnav, la likujit š ja zăs: “Poc s plječ.” **5** A alor azăs: “Akă bijatu alu vostru ili volu kadje ān puc ān sămbătă, dal nusă l skutjec? Sigurno odma osă l skutjec, š akă je sămbătă!” **6** Jej na vut p aja če s zăkă. **7** Pănd Isusu afost ačija, avizut k gostjamja d jej avrut s kuljadje maj bunj lokurj la domaćin. Daja Isusu lja spus asta vorbă: **8** “Kănd njeko t kjamă la nută, nu la maj bun lok la gozbă. Če akă

je kimat njeko maj važniji d tinje? **9** Čala karje ta kimat p tinje š p
jel osă vije s c zākă: 'Skual š las loku alu omusta!' Atunča mora
s t skolj š s plječ la zadnji lok š osă fi sramotit. **10** Kānd t njeko
kjamă nu la maj bun lok la gozbă, njego ja zadnji lok. Atunča
kānd āla karje ta kimat t vidja, osă vije s c zākă cije: 'Ortakulje,
vină š šaz la maj bun lok.' Aša osă primještj čast la tuată lumja
karje je la gozbă. **11** Činje p jel sāngur adrikă, osă fije ponizăt, a
āla karje sāngur p jel ponizaštje osă fije adrikat." **12** Atunča Isusu
azăs alu farizeju p karje la kimat: "Kānd kjem p gostjamja la
ručak ili la vičeră, nu kima samo p ortači alji tej, p fracă, p familija
nič komšiji alji bugac, k š jej p tinje osă kjamă š aša c āntuarče
zajamu. **13** Njego kānd fač gozbă kjamă š p lumja karje je sārač,
invalidj, p ālja karje nu puatje s umblje š p lumja vuarbă **14** karje
nu puatje s t kjamje la gozbă s c āntuarkă zajamu. Atunča osă fi
zaista blagoslovit, k Dimizov osă c āntuarkă zajamu, la zuvă
karje vinje s uskrisnjaskă toc pravedni lumje dăla mōrc." **15**
Kānd unu dăla alcă gostjamje karje afost la astal ku Isusu auzăt
kum Isusu asta arubit, jel azăs: "Blago alu tot āla karje osă
mălăncj la gozbă ān cara alu Dimizov!" **16** Isusu ja zăs: "Njeki
om afukut marje gozbă š akimat p mulc lumje. **17** Kānd vičera
afost sprimită, atrimjes p argatu aluj s zākă alu gostjamje p karje
akimat: 'Tot je gata. Vinjic!' **18** Ali tot āla ančiput s zākă k nu
puatje s vije. Unu azăs alu argatuluj: 'Amkumprat njeka njivă š
mora s pljek jar s m ujt. Mărog d tinje, oprostjaštjem.' **19** Altu
azăs alu argatuluj: 'Amkumprat činc̄ parurj d volurj š pljek s vjed
kum orjaštje. Mărog d tinje, oprostjaštjem.' **20** Aldă trje azăs alu
argatuluj: 'Akuma ma surat, š daja nu pot s viuv.' **21** Argatu sa
tors š arubit alu gospodaru aluj aja če jej azăs. Gospodaru p aja
sa nikăžät š azăs alu argatuluj: 'Fuđ odma p larđj š p uskje ulic

ān tot trgu š duj aiča p sārači š p invalidj, p lumja vuarbă, š p ālja karje nu puatje s umblje.' **22** Kānd aša afukut, argatu azās: 'Gospodarulje, amfukut aja če zapovjedit tu š jaštje još lok.' **23** Azās gospodaru alu argatu aluj: 'Fuđ afar dān trg š kată p drumurj š p stazje š natirjaštilje s vije s m napunjaskă kasa. **24** Istina je ničunu d ālja prvi p karje akimat nusă mǎlǎnk nimika d gozba amjal!' **25** Pānd Isusu anastavit drumu aluj ān Jeruzalem, la sljedit jako multă lumje. Isusu sa okrinit š azās alor: **26** "Akă njeko vrja s m sljedjaskă, nu puatje s fije učeniku alu mjov akă vrja bilo p činje maj mult njego p minje. Ān usporedbă ku ljubavu aluj kātri minje, jel mora s mrzaskă š p tatusov, p mumusa, p mujarja, p kupi, š p fracă, p surorilje, čak š p životu aluj. **27** Činje nu ja kruča aluj š nu pljakă dāpă minje, nu puatje s fije učeniku alu mjov. **28** Akă njeko dāla voj vrja s sagradještj kulă, nusă šaz prvo š s procinještj kāt kuštjaštje s vjadă arje dāstul banj s u završaskă? **29** Inače možda osă c nistanjaskă banj dāpă aja če završaštj samo temelju, a atunča toc karje aja vjadje osă rādă d tinje. **30** Osă zākă: 'Āsta om ančiput s gradjaskă, a na putut s završaskă!' **31** Isto aša, dal vrja bilo karje car s krinjaskă ān rat ku altu car, akă na gāndit dal puatje s pobidjaskă? Dal prvo nusă s sastajaskă ku savjetnici aluj š s rubjaskă ku jel dal puatje ku aluj zjače mij d vuastje s savladjaskă p āla karje p jel vinje ku duavāzāč mij d vuastje? **32** A akă shvatjaštje k nusă puată s pobidjaskă p altu car, osă trimjata p poslanikurlje la dušmanu aluj pānd je još maj dāpartje. Osă āntrjabje p altu car če vrja dāla jel s puată s fije miru āntrā jej. **33** Isto aša, gāndic d cjenă s m sljedic. Nimirija dāla voj nu puatje s fije učeniku alu mjov, akă nu lasă tot če arje. **34** Ālja karje je uistinu učenikurlje alji mjej je kašă sarja. Sarja je bună, ali akă apurdut okusu, če osă fač jar s

fije bună? **35** Sarja karje apurdut okusu aluj s izbacaštje. Aja nuje bun d pămänt, a nuje bun čak š d hrpă d biljigarj. Toc činje arje urjekj s audă, trjebje s puje urjajke š s razumjaskă!"

15 Zuviljaštja mulc carinikurj š alcă grešnikurj vinje la Isusu kum apunja urjajke la ānväcalala aluj. **2** Daja farizeji š učitelji d zakonu alu Mojsije prigovorja: "Isusu s družaštje ku grešnikurlje! Čak š mälänkă ku jej!" **3** Isusu d aja arubit asta vorbă: **4** "Akă njeko dăla voj arje usută d voj š pjardje una dăla vuaje, če osă fakă? Dal nu lasă nuavázăč š nuavă p pijană š s pljače s ukatje š p aja una karje apurduto pănd nu ugăsaštje? **5** Sigurno! Š kănd ugăsaštje, upunje p umirje tot vjasăl **6** š aduč akas. Atunča kjamă p ortači š p komšiji š lji zăče: 'Veseljcăvă ku minje! Angăsăt p vuaja karje sa purdut!' **7** Istina je k p čerj isto s fije maj mult radost d unu grešnik karje s okrinjaštje dăla grešală njego d nuavázăč š nuavă lumje karje je pravedni š već sa okrinit la Dimizov." **8** Atunča Isusu azăs: "Također, akă njeka mujarje arje zjače kovanic d ardint š una pjardje, če osă fakă? Dal nu prindje lampa, s mătără kasa š s ukatje binje? **9** Sigurno! Š kănd ugăsaštje, kjamă p prijateljicilje š p komšinicilje š zăče: 'Veseljcăvă ku minje! Angăsăt banji karje apurdut!' **10** Istina je, isto aša, Dimizov š anđelurlje aluj s radujaštje d unu grešnik karje s okrinjaštje la Dimizov." **11** Atunča Isusu arubit asta vorbă: "Afost unu om karje avut doj fičorj. **12** Fičoru alu tăńăr azăs alu tatusov: 'Tato, vrjauv talu alu mjov d imanja ata akuma majdată če osă mori.' Aša tata apodjelit imanja, a alu maj tăńăr fičor adat talu aluj. **13** Kănd atrikut duavă trje zălje fičoru alu tăńăr avindut tot, apljikat dăń kasă, š apljikat dăpartje ān alta državă š ānklo atrijit frzdă minc š rasipja tuatje banji p jel. **14** Kănd apotrošăt tuatje banji aluj, ān pămäntula karje irja afost marje

fuamje š na vut če s mǎlǎnčje. **15** Aša apljikat š sa zaposlit la unu om karje afost stanovniku alu pǎmǎntula p karje atrimjes ān pijanā s pǎzaskǎ porči. **16** Jel afost atāta flǎmǎnd k avrut čak s mǎlǎnčje mǎnkarja ku karje s rǎnjaštje porči, ali nimilja nu ja dat. **17** Kǎnd fičoru alu tǎnǎr napokon ashvatit ča fukut, agǎndit: Toc radniči karje lukrjazǎ d tatimjov arje mǎnkarje maj mult njego čije dosta d mǎnkat, a jo aiča mor d fuamje! **18** Mǎduk da iča, pljek la tatimjov š osǎ ji zǎk: 'Tato, ampogrešat pǎntruv Dimizov š pǎntruv tinje. **19** Nu sǎnt više vrjedan s mikjem bijatu alu tov. Mǎrog d tinje, primjaštima s lukrjez la tinje ka radniku alu tov.' **20** Apljikat d lokula š sa dus la tatusov. Kǎnd još irja d partje, tatusov la vizut sa žalostit, adat fuga la jel, la zagrlit š la surutat. **21** Azǎs bijatu: 'Tato, ampogrešat pǎntruv Dimizov š pǎntruv tinje! Nu sǎnt više vrjedan s mikjem bijatu alu tov.' **22** Ali tata azǎs alu argacǎ aluj: 'Majdatǎ dučec aljina, aja karje maj mǎndrǎ, š l brkǎcǎlej! Punjec aluj injelu p mǎnǎ š sandaljilje p pičuarje! **23** Š dučec maj bun mjel. Tǎjecǎlǎj s priredim gozbǎ š s nji veselim. **24** Daja če āsta bijatu alu mjov irja mort, a akuma je viuv! Irja purdut, a akuma je gǎsǎt!' Š ančiput s s veseljaskǎ. **25** D vrijamaja fičoru maj bǎtǎrn alukrizat ān polje. Kǎnd sa tors dǎn polje š avinjít aupruapje la kasǎ, auzǎt k nontru kǎntǎ š žuakǎ. **26** Akimat la jel p unu d argat s āntrjabje če s dogodjaštje aja. **27** Argatu ja zǎs: 'C sa tors fratutov. Tatutov adat s tijem maj bun mjel s proslavjaskǎ če nuavǎ sa tors bijatu viuv š zdravǎn.' **28** Ali maj bǎtǎrn fičor sa nikǎžat š aodbit s untrje ān kasǎ. Aša tatusov aišat afar s s ruadje mult d jel s utrǎ ān kasǎ. **29** A fičoru ja zǎs: 'Jakǎ, jo atāta aj c služǎsk š nikad na odbit s fak aja če maj zǎs, ali mijе nikad nu madat čak š krapǎ d gozba amikǎ ku ortači alji mjej. **30** Ali kǎnd sa tors āsta bijatu alu tov karje ku

prostitutkilje arasipit imanja ata, a tu adat s taje maj bun mijel š apriridit gozba d jel! **31** Tatusov ja zäs: 'Fičoru alu miov, tu ješt stalno ku minje. Tot će am pripadnjaštje cije. **32** Ali trjebje s proslavim š s nji radujim daja če āsta fratutov irja mort, a akuma je viuv! Irja purdut, a akuma je gāsāt!"

16 Isusu arubit alu učenikulor asta vorbă: "Afost unu om karje irja bugat š avut om karje upravlja ku bugucija aluj. Una zuvă njeko azäs alu bogatašuluj kum upravitelju rasipjaštje imanja aluj. **2** Bogatašu akimat la jel p omula karje upravljaštje ku imanja aluj š ja zäs: 'Kum aputut aja s mi fač? Nu poc više s upravlještj ku bugacija amja. Pripremjaštje papirulje än karje skrij tuatä imanja amja š činje če dugujaštje.' **3** Upravitelju p aja azäs sāngur aluj: 'Gospodaru osä m lasä. Kum akuma osä priživjesk? Nu sānt capän s surp, š m rušanje s prosäsk.' **4** Štiuv če osä fak känd gospodaru m lësa, osä fak aša k lumja osä m primjaskä än kasä alor š s pobrinjaskä d minje. **5** Atunča akimat unu kăti unu p dužnikurlje alu gospodaruluj. P prvi antribat: 'Kăt ješt datorj alu gospodaru alu miov?' **6** Dužniku ja zäs: 'Usutä d bătojurj d ulje.' Upravitelju ja zäs: 'Jakă računu p karje skrije k ajzäs k osä platještj usutä. Šaz š majdatä skrije još unu račun. Prominjaštje iznosu karje duguještj p činzäč.' **7** Atunča upravitelju p altu antribat: 'Kăt ješt tu datorj?' Dužniku ja zäs: 'Usutä d košarje d gruv.' Upravitelju ja zäs: 'Jakă računu p karje skrije k ajzäs k osä platještj usutä. Šaz š majdatä skrije još unu račun. Prominjaštje iznosu karje duguještj p optzäč.' **8** Känd gospodaru auzät aja ča fukut nepošteni upravitelju, la pohvalit ča fost aša d snalažljiv. Istina je k lumja p pämäntusta jaštje mult snalažljivi pănd s pripremjaštje d životu alor än pämäntusta. Jej jaštje maj mult snalažljivi däla lumje karje trijaštje än luminä pănd s pripremjaštje

d životu alor p pāmānt karje vinje. (aiōn g165) 9 Aša punjec binje urjajke: Koristic bugacija alu pāmāntusta s ažutāc alu alcilor š steknic ortač ān čerj. Atunča kānd osā fic morc š lāsāc bugacija alu pāmāntusta, osā primjaskā p voj ān vječna kasā. (aiōnios g166) 10 Činje god je vjeran ān mič stvarurj, osā fije vjeran š ān maj marj stvarurj, a činje god je nepošten ān mič stvarurj, osā fije nepošten š ān maj marj stvarurj. 11 Akā nu ištjec vjerni ān bugacija alu pāmāntusta, činje osā vu dja bugacije p čerj? 12 Š akā vuavā nu puatje s povirjaskā aja če pripadnjaštje alu njeko altuluj, činje osā vu dja aja če vuavā osā pripadnjaskā? 13 Ničunu argat nu puatje s služaskā p doj gospodarurj. P unu osā mrzaskā, a p altu osā vrja, ili alu unu osā fije vjeran, a p altu osā prezirjaskā. Nu putjec s služāc š alu Dimizov š alu bugacije.” 14 Farizeji, karje avrut banji, la tot asta apus urjajke š sa lījigat d Isusu. 15 Atunča Isusu lja zās: “Voj la intja alu lumjej fičec k ištjec pravedni, ali Dimizov kunaštje inimilje alji vuaštrje. Aja če lumja smatraštje k je bun, aja Dimizov smatraštje k nu vridjaštje nimika.” 16 “Pānla vrijamjaja kānd avinjīt Ivan karje bātjazā, Dimizov arātat planu aluj pisti Zakonu alu Mojsije š knjigilje karje prorokurlje askris. Da tunča noj rubim Bunā vorbā d cara alu Dimizov š nagovorim tuatā lumje s untrje ān jel. 17 Tot čije skris ān Zakon osā s ispunjaskā. Maj ušurje osā nistanjaskā čerju š pāmāntu njego s nu s ispunjaskā š maj mikā slovā d Zakon. 18 Na primjer: činje god s rastavaštje d mujarje š s suarā dāpā alta fače preljub, š činje god s suarā dāpā mujarje karje irja rastavitā fače preljub.” 19 Isusu arubit asta vorbā: “Afost unu bogataš karje s ānbrka ān skumpje cualje, š tuatā zuva amānkāt maj bunā mānkārje. 20 A pānglā uša aluj azukut sāraku karje sa kimat Lazar, karje afost pljin d čirurj. 21 Lazar afost atāta

flāmānd k avrut s mǎlǎnčje čak š puškǎji karje kǎdja dǎpǎ astal
alu bogatašuluj. Još maj rov, vinja kǎnji š lindja čirurlje aluj. 22
Una zuvǎ amurit sǎraku š andeli la dus pǎnla lok d čast pǎnglǎ
Abraham. Maj ānklo amurit š bogatašu š la āngrupat. 23 Š
bogatašu apljikat ānklo undje loku d kaznit. Pǎnd s muča, sa
ujtat ān sus, š avizut d dǎpartje p Lazar ku Abraham. (**Hadēs g86**)

24 Bogatašu astrigat: 'Tato Abrahame, smilujaštje mitje š trimjatje
p Lazar s umučaskǎ vrhu alu đajštiluj ān apǎ š s vije aiča s m
ričaskǎ lјimba daja če mult patjesk ān fokustal!' 25 A Abraham ja
zǎs: 'Bijatu alu mjob, dǎtje d gǎnd k tu ajdobidit bunje stvarurj
pǎnd atrijit p pǎmǎnt, a Lazar rov. Akuma jel aiča utješat, a
tu t mučeštj. 26 Osim d aja, āntrǎ noj jaštje marje provalije.
Ālja karje avrja da iča s trjakǎ la voj nu puatje s fakǎ aja, a
nič d partja avuastrǎ karje avrja s vije la noj nu puatje s trjakǎ
aiča.' 27 Bogatašu ja zǎs p aja: 'Tato Abrahame, am činč frac.
Mǎrog d tinje, trimjatǎlaj atunča p Lazar ān kasa alu tatimjov
s lji opominjaskǎ s nu vije jej ān lokusta undje trpjesc marje
mukǎ.' 29 Ali azǎs Abraham alu bogatašuluj: 'Nu vrjauv. Fracǎ
alji tej arje p zakonu alu Mojsije š knjigilje karje prorokurlje d
mult askris s lji opominjaskǎ. Trjebje alor s krjadǎ š s okrinjaskǎ
dǎla rov!' 30 A bogatašu ja zǎs: 'Nu vrja, tato Abrahame! Ali
akǎ lji vinja njeko dǎla morc, osǎ okrinjaštje dǎla rov.' 31 Ali
Abraham azǎs alu bogatašuluj: 'Akǎ nu krijadje alu Mojsije š alu
prorokurj, nusǎ s uvirjaskǎ čak š akǎ njeko s skualǎ dǎla morc.'"

17 Atunča Isusu azǎs alu učenikurlje aluj: "Lumja sigurno osǎ
fakǎ stvarurj d karje p alcǎ navadjaštje p grešalǎ. Ali grjev alu
toc karje natirjaštje p njeko altu s grešaskǎ. 2 Alu omula arfi
majbinje njeko s la runče ān apǎ ku marje buluvan pǎnglǎ gǎt,
njego s navadjaskǎ p grešalǎ p una dǎla maj mik om. 3 Pa

păzăcăvă če fičec. Akă grešaštje još unu dăla učeniku alu miov, zi k aja ča fukut k nuje binje š jartăj akă s okrinja dăla grešală aluj. **4** Čak š akă d šaptje vorj p zuvă grešaštje părtruv tinje š šaptje vorj s āntuarčje š priznajaštje aja ča fukut k nuje binje, jartăj!" **5** Atunča apostoli azás alu Domnuluj Isusuluj: "Ažutăanje s kridjem maj mult!" **6** A Domnu Isusu lja zás: "Akă avjec vjeră atăta pucăń kašă sămânca alu goruščică, aputja s zăćec alu dudusta: 'Skuatitje ku korijenu d pămănt š posadjaštite ān apă', š apunja urjajke la voj. **7** Zăćem k njeko dăla voj arje argat karje lukrjază ān polje ili s brinjaštje d voj. Kănd argatu s āntuarčje d polje, dali gospodaru iziča: 'Vină akuma, šăz š mălănkă'? Nu ji zăće! **8** Umjesto aja, osă zăkă gospodaru aša: 'Priredjaštjem vičera! Dăzbrakitje š poslužaštje p minje ku mănkaria š ku bjarja! A kănd jo završa, poc tu s mălăńč š s bjaj.' **9** Dali gospodaru dugujaštje alu argatuluj s ji zahvaljaskă daja ča fukut aja če irja azapovjedit aluj? Nu! **10** Aša š voj, kănd fičec aja tot če vuavă Dimizov azapovjedit, zăćec: 'Noj ištjem samo argac š nu zaslužam pohvalje k samo fičem dužnost alu nostru.'" **11** Pănd Isusu još uvjek pljika kătri Jeruzalem š putuja pănglă granică alu regije Samarije š alu regije Galileje, **12** avinjut pănlă njeki sat. Pănd untra ān sat, la vizut zjače lumje karje avja gubă, zarazna buală p pjajje. Jej astat majdăpartje **13** š ančiput s striđe dăń tot glasu: "Isusulje, gospodarulje, smilujaštite p noj!" **14** Kănd Isusu lja vizut, lja zás: "Fuđic š pokazăcăvă la popje s puatje jej s vu pregledjaskă!" Pănd apljikat kătri popje, sa likujit d gubă. **15** Kănd unu d jej avizut k je likujit, sa tors š aslavit p Dimizov p tot glasu. **16** Akăzut la intja alu Isusuluj ku fălcí kătri pămănt š ja zahvaljiti. Afost omula d Samarija. **17** P aja Isusu antribat p ālja karje afost ku jel: "Dali Dimizov na likujit p zjače lumje?

Undje ālja alanc nuavă? **18** Kum puatje s fije k omusta karje
nuje Židov jedini karje sa tors mijе š azahvaljит alu Dimizov?" **19**
A alu omula atunča Isusu azās: "Skual š fuđ. Tu taj likujit daja
čaj krizut." **20** Ăn una zuvă farizeji antribat p Isusu: "Kănd vinje
cara alu Dimizov?" Isusu lja zās: "Omu nu puatje s predvidjaskă
kănd vinja cara ān znakurj karje promatrjaštje. **21** Lumja nusă
puată s zăkă: 'Jakălăj aiča jel!', ili: 'Jatălăj ānklo jel!' Jakă cara alu
Dimizov akuma āntră voj." **22** Atunča alu učenikurlje aluj azās:
"Vinje vrijamja kănd s fic žaljnič s vidjec zuva kănd jo, Bijatu alu
Omuluj, s m pojavesk, ali nusă putjec. **23** A lumja s vu zăkă:
'Jatălăj ānklo je', š: 'Jakălăj aiča jel!', ali nu dăc fuga dăpă jej s m
kătăc. **24** K kum š toc vjadje munja kănd s pojaviaštje aša s
fije ān zuvaja kănd jo, Bijatu alu Omuluj, s m pojavesk. **25** Ali
majdată trjebje mult s trpjesc š lumja ān asta vrijamje trjebje s m
odbacaskă." **26** Š isto aša, kum afost ān zuvilje kănd Noa afost
viuv š aša osă fije ān zuvilje majdată kănd jo, Bijatu alu Omuluj,
osă m pojavesk: **27** Kašă uvjek nastavlja s mălenče š s bja, s s
ānsuarje š s miritje, tot pānla zuvă kănd Noa auntrat ān marje
brod. A atunča avinjitet potopu š p toc lja uništit karje na fost ān
marje brod. **28** Š isto aša kum afost ān zuvilje kănd Lot afost
viuv: lumja ān asta regija kašă uvjek nastavlja s mălenče š s bja,
s kumprje š s vindă, s obradjaskă pāmāntu š s gradjaskă. **29** Ali
ān zuvaja kănd Lot aišăt dăń trg Sodoma ān karje atrijit, atunča
dăń čerj foku ku buluvanji karje ardje akăzut ka pluaja p jej š
aumurăt p tuată lumja ān aja regija. **30** Isto aša osă fije š ān
zuvă kănd osă m pojavesk jo, Bijatu alu Omuluj. **31** Činje god
ān zuvaja p krovu alu kasăj, a stvarulje alor je ān nontru, s nu
s dja ān zos ān kasă la stvarurj aluj! Činje god s găsaštje ān
pijană, s nu s āntuarkă āndrăt s ja stvarulje aluj! **32** Dăćavă

d gānd če sa dogodit kānd mujarja alu Lot sa ujtat āndrāt ān Sodoma š apoginjit! **33** Činje god pokušaštje s pāzaskā životu aluj, osā l pjargā, a činje god spremen s lasā životu aluj, osā l pāzaskā. **34** Istina je, ān nuaptaja kānd osā m pojavesk, doj lumje karje s skulkā ān istī pat, p unu osā ja, a p altu osā l lasā. **35** Dāla duavā mujerj karje zajedno ān mlin mačinā, p una osā ja, a p alta osā l lasā. **37** Učenikurlje aluj l āntrjabā: "Domnulje, undje asta osā fije?" Isusu lji zāče: "Undje zače lumja muartā, ānklo s sakupjaštje lešinari."

18 Isusu rubja alu učenikurlje aluj asta vorbā s lji ānvacā kum trjebje uvjek s s ruagā š nikad s nu odustanjaskā: **2** "Irja ān njeki trg unu sudac. Nič k irja aluj frikā d Dimizov nič ka marit d lumje. **3** A ān trgula irja š njeka udovicā karje stalno vinja la jel š s ruga d jel: 'Adām pravdā pāntruv dušmanu alu miov!' **4** Sudacu d mult na marit d aja, ali napokon agāndit: 'Š akā numi frikā d Dimizov š nu marjesk d lumje, **5** osā dauv pravdā alu asta udovicā daja če m stalno zmitjaštje, s nu vije stalno s m dosadjaskāl!' **6** Zāče Domnu Isusu: "Āsta sudac irja nepravedan, ali obratic pažnja p aja če jel ipak aodlučit! **7** Dali nusā dja Dimizov pravdā alu lumja aluj karje akuljes š karje zuva š nuaptja plānde la jel? Dali Dimizov osā odgodjaskā s lja žutā? **8** Istina je, ānpripā Dimizov osā lji dja pravdā. Ali kānd jo, Bijatu alu Omuluj, mātork p pāmānt, dal osā gāsāsk p lumje karje aša krjadje ān Dimizov?" **9** Isusu rubja asta vorbā alu lumjej karje s uzdja ān jej k je pravedni, š gāndja k je maj bunj d alcā: **10** "Doj lumje avinjitet ān Hram s s ruađje. Unu afost farizej karje lumja l poštuja, a altu om irja carinik karje lumja l mrāza. **11** Farizeju astat š sa rugat d jel: 'Dimizovulje, fala cije če nu sānt kašā alcā lumje: lopovj, āštja karje nuje pravedni kātri lumje, preljubnikurj

ili kašă carinikusta. **12** Dadavorj ān duminikă pustjesk š d tot če stiknjesk zdauv cije unu tal.' **13** A cariniku astat maj d partje š nu sa osudit s s ujtje ān čerj. Jel tuguja š s bătja ān tjept š rubja: 'Dimizovulje, smilujaštje mije karje sānt om rov!' **14** Istina je, Dimizov afost zadovoljan ku rugala alu poreznikuluj š da tunča Dimizov la smatrit k je bun om. Ali p farizeju, Dimizov la smatrit k nuje bun om. K činje p jel sāngur adrikă, Dimizov osă l ponizaskă, a činje p jel sāngur ponizaštje, Dimizov osă l adrikă." **15** Jej duča alu Isusuluj š maj mič kupi s puje māna p jej š sa rugat s lji blagoslovjaskă Dimizov. Kănd učenikurlje aja opazăt, jej lja zabranit s adukă kupi. **16** Ali Isusu avrut s vije kupi š zăče: "Lăsăc kupi s vije la minje š nu lji putiric k cara alu Dimizovuluj pripadnjaštje alu ālja karje kašă kupištja! **17** Istina je zăk vuavă, akă njeko vrja s primjaskă cara alu Dimizovuluj jel mora s postanjaskă kašă kupilu. Inače nikad nusă untrje ān jel!" **18** Njeki poglavar āntrijabă p Isusu: "Učiteljulje alu bun, če mora s fakă s primjesk vječni život ku Dimizov?" (aiōnios g166) **19** Isusu l āntrijabă: "Dăče m kjem k sānt bun? Bun je samo Dimizov. **20** Zakonu alu Mojsije šti: 'Nu fiča preljub', 'Nu umura', 'Nu fura', 'Nu optužuja ku minčunurlje', š 'Poštujaštje p tatutov š p mumuta!" **21** Omu azăs: "Poštujesk tuatje aštja zapovjedi alu Mojsije još kănd irjam tănăr." **22** Isusu zăče alu omuluj: "Još nješto c faljaštje. Fuđ š vindje tot če aj, a banji podiliaštje alu lumje karje sărač š osă aj blago p čerj. A atunča vină š pratjaštimă!" **23** Āla om irja mult bogat š mult sa žalostit kănd auzăt aja če ja zăs Isusu. **24** Kănd Isusu la vizut kăt je žalostit, jel azăs: "Kum je grhev alu bogatašilor s untră ān cara alu Dimizov! **25** Maj ušurje arfi alu devăj s s provučaskă p rupă alu akuluj njego alu bogatašuluj s untră ān cara alu Dimizov!" **26** Ālja

karje aja auzăt antribat: "Pa činje atunča puatje s spasaskă?" **27**
Isusu lja zăs: "Aja če lumje nu puatje s fakă, Dimizov puatje."
28 Petar zăče: "Jakă, noj tot alu nostru alăsat š t sljedim." **29**
A Isusu lja zăs: "Istina je zăk vuavă, tot āla karje alăsat kasa
aluj, ili p mujarja, ili p fracă, ili p roditelji, ili p kupi d cara alu
Dimizov **30** već akuma p āsta pämänt osă primjaskă maj mult
njego ča lăsat, a p āla pämänt karje vinje osă primjaskă vječni
život." (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Isusu astrāns p duavăsprjače
apostolurj š lja zăs: "Jakă unträm ān trg Jeruzalem. Ānklo osă s
ispunjaskă tot če prorokurlje askris ān Sväntă pismă d minje, d
Bijatu alu Omuluj. **32** Osă m predajaskă alu lumjej karje narje
frikă d Dimizov, osă sprdujaskă d minje, osă m zlostavljakă š
osă škupje p minje. **33** Š jej osă m bată ku biču š osă m umuară,
ali d trje zălje jo osă m skuală dăla morc." **34** Ali učenikurlje
na štijut d čaja Isusu rubjaštje. Na aputut s razumjaskă k aštja
stvarurj osă ispunjaskă vorbilje alu prorokuluj. Daja jej na putut s
shvatjaskă če Isusu alor azăs. **35** Kănd Isusu avinjít la uprapje d
trg Jerihon, pänglä drum šadje njeki om karje nu vidja š prusa.
36 Kănd vorbu auzăt p mulc lumje karje vinja kătri jel, āntriba
činje aja. **37** Jej ja zăs: "Jakă vinje Isusu dăn Nazaret." **38** Jel p
aja astrigat: "Isusulje, Bijatu alu David, smilujaštite mijel!" **39**
Lumja karje afost la intje ja zăs s takă, ali jel samo još maj tarje
strigă: "Bijatu alu David, smilujaštite mijel!" **40** Kănd Isusu auzăt,
astat š zapovjedit alu lumjej s dukă omu la jel. Kănd vorbu avinjít
maj uprapje, Isusu la tribat: **41** "Če vrjaj s fak d tinje?" Omu karje
je vorb ja zăs: "Vrjav s m torč vidu, Domnulje!" **42** A Isusu ja
zăs: "Vjez! Tu ta likujit daja ča krizut." **43** Omu karje nu vidja
dăturdată avizut š apljikat p drum dăpă Isusu š slavja p Dimizov.
Š tot narodu karje avizut aja zahvaljít alu Dimizovuluj.

19 Isusu auntrat ān Jerihon. Pānd jel atrikut p trgula, **2** afost
ānklo unu om karje sa kimat Zakej. Jel irja glavni porezniku ān
aja regija d Rim š mult bogat om. **3** Apokušāt s vjadā p Isusu
činje je jel, ali afost mik š nu putja s l vjadā pisti multā lumje. **4**
Jel daja adat fuga la intje s s urče p smokvā pānglā karje atribja
Isusu s trjače s puatā p ja s l vjadā. **5** Kānd Isusu ažuns pānla
smokvā, sa ujtit ān sus š ja zās aluj: "Zakeju, majdatā dātje ān
zos! Astāz mora s viuv la tinje ān gostjamje." **6** Zakej majdatā sa
dat ān zos š la primit p Isusu ān gostjamje, tot bukurat. **7** Ali
tuatā lumja karje avizut aja ančiput s čakaljaskā: "Nu trjebje s
pljače ān gostjamje la omu rov!" **8** A maj ānklo Zakej saskulat
š zāče alu Domnuluj Isusuluj: "Jakā pola d imanja amja dau
alu lumjej karje je sārakā, a p tot āla p karje la šālat s ji tork
d patru vorj kāta amlat dāla jel." **9** Isusu azās p aja: "Astāz
ān kasasta avinjit spasjala k š omusta je prava sāmānca alu
Abraham! **10** Jo, Bijatu alu Omuluj, amvinjit s kat š s spasāsk p
lumja karje je purdutā." **11** Pānd lumje apus urjajke la Isusu, daja
če irja la upruapje d Jeruzalem š jej agāndit k s cara alu Dimizov
akuma s pojaviaštje, Isusu lja spus asta vorbā: **12** "Njeki om
dān familijje bunā sa sprimit s putujaskā p dāpartje pāmānt.
Jel atribut s pljače ānklo s dobidjaskā vlastu dāla caru marje.
Atunča s āntuarče ān pāmāntu aluj s puatā s vladjaskā ka caru.
13 Majdatā njego ča pljikat akimat p zjače argac aluj, adat alu tot
usutā kovanic d arđint š lja zās: 'Trgujic pānā god jo nu vinja.' **14**
Ali lumja d pāmāntula aluj l mrza š atrimjes la caru alu marje p
poslanikurlje s zākā: 'Nu vrjem jel s carujaskā p noj.' **15** Ali jel
adobidit vlastu s fije car. Š kānd sa tors akasā, azapovidit s
kjame p argacā alu karje jel adat banji. Avrut s štije kāt tot āla
zaradit d jel. **16** Prvi argat avinjit š zāče: 'Gospodarulje amkoristit

banjišta karje maj dat š afukut zarađa d zjače vorj maj mult.' **17**
Zāče caru: 'Bun lukru! Bun ješt argat. Daja ča fost vjeran ān maj
mikă, c dau s vladješt p zjače trgurj.' **18** Altu argat avinjiti š zāče:
'Gospodarulje, amkoristit banjišta karje maj dat š afukut zarađa
d još činč vorj maj mult.' **19** Š p aja caru zāče: 'Tu osă vladjaštje
p činč trgurj.' **20** Ali aldā trje argat avinjiti frzdā zarađa š ji zāče:
'Gospodarulje, jakāc arđintu. Lam cānut skuns ān maramică.
21 Ma fost frikă d tinje daja če ješt strog om. Jaj tuatā zarađa
dăla āla če alcă uložăt d tinje š cāj tuatā bugacija dăla jej karje
lukrizat d tinje.' **22** Caru ja zās: 'Argatulje alu rov! C sudjesk p
aja ča zās tu. Tu zāč k sānt strog. Tu zāč jo jav tuatā zarada
dăla āla če alcă auložăt d minje š jo cāv tuatā bugacija dăla jej
karje lukrizat d minje! **23** Dăče atunča na pus banji alji mje p
bankă? Aša barem adobidja kamatje.' **24** Atunča caru zāče alu
lumje karje afost aiča upruapje: 'Lăcăj dăla jel usută kovanic
d arđint š dăcăj alu āla karje zaradit zjače vorj maj mult!' **25**
Jej azās: 'Ali, gospodarulje, jel arje mij kovanic d arđint!' **26**
Caru azās, 'Istina je tot āla karje koristjaštje binilje aja ča dobidit,
osă dobidjaskă još maj mult, a toc karje nu koristjaštje binilje
aja ča dobidit, osă s s ja š aja če arje. **27** Ali ālja dušmani alji
mjej, karje na vurut s lji fiuv caru, dućecălje aiča š lji umurăc
la intja amja.' **28** Dăpă aja če Isusu azās, nastavit s pljače la
intja alor kătri Jeruzalem. **29** Kănd avinjiti la upruapje d saturj
Betfaga š Betanija maj upruapje p djal Maslina, atrimjes la intje
p doj učenikurj. **30** Lja zās: "Fuđic ān satula la intja avuastră.
Š čim untrăc, osă vidjec p magaracu alu tănăr karje je ljit
karje nimilja nu la jahit. Dizljigăcălăj š dućecălăj aiča. **31** Akă
āntrijabă njeko p voj: 'Dăče dizljigăc p magaracu alu tănăr?'
Zāčec samo: 'Trjebje alu Domnului.' **32** Jej apljikat š angăsăt

toto kum lja zăs Isusu. **33** Pănd jej adizljigat, lumja alu činje magaracu lja tribat: "Dăče dizljigăc p magaracu alu tănăr?" **34** Jej lja zăs: "Alu Domnuluj āntrjabje." **35** Jej adus p magaracu alu tănăr la Isusu š prebacăt pisti jel ogrtači alor š apus p Isusu p magarac s šagă. **36** Pănd Isusu pljika mulc lumje raširit alor ogrtačurlje p drum la intja alu Isusuluj s ji pokazaskă častu. **37** Kănd Isusu sa približăt undje drumu s slubadje dăpă djal Maslina, učenikurj š mulcă lumje karje kridja ān Isusu ančiput p tot glasu s s radujaskă š s slavjaskă p Dimizov d tuată čuda karje avizut če Isusu majdată afukut. **38** Jej rubja: "Blagoslovit p caru p karje Domnu atrimjes! Hvaljic p Dimizov karje dă miru! Slava alu Dimizov karje vladjaštje p čerj!" **39** Ali njeki farizeji karje irja ānklo azăs: "Učiteljulje, zapovidjaštje alu učenikurle alji tej s takă!" **40** Isusu zăče: "Akă jej osă takă, istina je, š buluvanji p tot glasu osă s radujaskă!" **41** Kănd Isusu avinjut la upruapje la Jeruzalem š avizut trgu, plăndža dăpă lumjaja ān trgula **42** š azăs: "Kănd barem samo s štijec če vuavă osă adukă miru! Ali akuma je vuavă skuns. **43** K vinje vrijamja kănd dušmani alji voštri s gradjaskă kulje pānglă zidu alu trguluj s vu napadjaskă d tuatje părcă, vuastja alor osă vu okuljaskă š nu putjec s fuđic. **44** Nusă s lasă ān trgu alu vostru nič unu buluvan p buluvan. Jej osă uništjaskă tot trgu alu vostru š tot čije ān jel voj daja če na prepoznajit asta vrijamje kănd Dimizov p voj avinjut s vu spasaskă." **45** Kănd auntrat ān dvorištja alu Hramuluj, Isusu ančiput dăn jel s putirjaskă p tuată lumja karje ānklo vindje. **46** Isusu lja zăs: "Skris je ān Sväntă pismă: 'Alu miov Hramu s fije loku d rugală', a voj pretvorit ān lok undje s strănde lopovi!" **47** Dăpă aja Isusu tuată zuva ānvăca ān dvorištja alu Hramuluj. Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije š alcă vođe alu

židovilor s ujta kum s I apuče p Isusu š s I osudjaskā p muartje.

48 Ali jej nu ja putut nimika s ji fakă daja če tot narodu upija tuată vorba karje Isusu rubja.

20 Ăn una zuvă kănd Isusu ānvăca ān dvorišta alu Hramuluj š rubja alu lumjej Bună vorbă d Dimizov avinjít upruapje la jel glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije š vođilje. **2** Š jej la antribat: "Zi nuavă, dundjec pravo s fač ašṭja stvarurj? Činje ca dat vlast d asta?" **3** A Isusu lja zás alor: "Š jo osă āntrijeb p voj. Zăćec mijе **4** činje adat vlast alu Ivan karje bătiază s rubjaskă š s fakă aja ča fukut, Dimizov ili lumja?" **5** Jej raspravlja āntră jej če s zăkă alu Isusuluj. Jej azás: "Akă zăćem: 'Dimizov', osă nji āntrjabă: 'Dăće atunča nu ja krizut?'" **6** A akă zăćem: 'Lumja', tuată lumja osă arunče buluvanji š osă nji muară daja če je uvjeric k je Ivan proroku." **7** Atunča jej zăče alu Isusuluj k jej nu štije činje adat vlast alu Ivan. **8** A Isusu lja zás: "Kum voj mijе nu zăćec činje alu Ivan adat vlast, š jo nu zăk vuavă činje mijе adat vlast!" **9** Atunča Isusu lji spunje asta vorbă alu lumjej: "Njeki om asadit vinograd š adat ān zajam alu omuluj karje lukrjază ku vinogradu. Atunča omula aplijkat š na vinjít mult lunj. **10** Kănd avinjít vrijamja d strugurj s lja dună, atrimjes gazda alu vinograduluj p argatu aluj s ja talu aluj d berbă. Ali lumja karje lukrjază ān vinograd je la butut p argatu š la trimjes āndrăt ku mănilje gualje. **11** Atrimjes omu p altu argat, ali š p jel la butut š la dat d rušunje š la trimjes āndrăt ku mănilje gualje. **12** Gazda alu vinograduluj atrimjes aldă trije argat, ali jej p jel la ranit š la putirit. **13** Atunča gazda alu vinograduluj zăče: 'Če s fakă? Osă trimjet p bijatu mjov karje jo vrjauv. Vjerovatno p jel osă I poštujaskă.' **14** Ali kănd lumja dă̄n vinograd avizut p bijatu, sa dogovorit š azás: 'Āsta osă naslijedjaskă imanja. L umurăm š

atunča imanja osă fije nostru! **15** La putirit dăń vinograd š la umurăt. Če găndic k osă fakă gazda alu vinograduluj kănd osă audă ča fost? **16** Osă vije š osă umuară p lumja dăń vinograd, a vinogradu osă dja än najam alu alcilor." Lumja karje punje urjajke la Isusu, ja zăs: "Nikad nu fičem nješto aša rov!" **17** Atunča Isusu binje s ujtă p jej š zăče: "A če značaštje atunča aja čije skrisă än Sväntă pismă: 'Buluvan karje graditelji arunkat postanit glavni buluvan alu zgradej'? **18** Toc karje kadje p buluvanula osă spardje kašă găvanu d glină, š akă kadje äla buluvanu p njeko osă fije măčinat." **19** Učitelji d zakonu alu Mojsije š glavni popurlje avrut odma s la puče p Isusu d aja k jej binje aštijut k Isusu rubjaštje aja vorbă d jej. Ali na fukut aja k lji irja frikă k lumja osă okrunjaskă pântruv jej. **20** Učitelji d zakon alu Mojsije š glavni popurlje la sljedit p Isusu š atrimjes dăpă jel špijunurj karje sa fukut k je iskreni. Avrut s apuče p Isusu k azăs nješto rov kum s l predajaskă alu upravitelj alu rimuluj än asta regija kum aputja s kaznjaskă p Isusu. **21** Špijunurlje azăs alu Isusuluj, "Učiteljulje, štijem k rubješt š änväc istină š k nu ješt naklon alu unu om maj mult d altu, već ispravno änväc p lumja s trijaskă aša kum Dimizov vrja s jej trijaskă. **22** Spunje nuavă dali je dopustit s platim porezu alu caru alu Rimuluj ili nuje." **23** Ali Isusu avizut k pokuša s l puče än zamkă š lja zăs: **24** "Rătăcăm kovanica d arđint ku karje s platjaštje porezu. Alu činje je slikaja š alu činje lumje p ja?" Jej aodgovorit: "Alu caruluj." **25** Isusu lji zăče: "Atunča dăc alu caru čije alu caruluj, ali alu Dimizov dăc čije alu Dimizovuluj." **26** Daja na putut p Isusu pănglă toc s l optužaskă k azăs nješto če nuje binje, već atikut š sa mirat la vorbaja. **27** Atunča avinjit la Isusu njeki saduceji. Saduceji nu kridja k lumja s skuală dăla morc, daja jej azăs alu Isusu: **28**

"Učiteljulje, Mojsije askris ān zakonu alu nostru k akā njeki om amurit š alásat dăpă jel mujarja ali na vut kupi, fratilje aluj mora s ānsuarje p mujarja alu fratusov kum ja aputja s fakă bijat. Āla bijat osă fije naslijedniku alu pămäntuluj alu omula karje amurit š s adukă lumje aluj. **29** Udată afost šaptje frac. Prvi fratje sa ānsurat š amurit frzdă kupi. **30** Atunča altu fratje sa ānsurat ku mujarja alu fratusov karje amurit, ali š jel amurit. **31** Isto aša aldă trje fratje sa ānsurat š amurit. Š toc fracă karje arămas sa ānsurat ku ja š toc d šaptje frac amurit frzdă kupi. **32** Maj ānklo amurit š mujarja. **33** Akă una zuvă toc morcă osă skualje, alu činje ja osă fije mujarja ān zuvaja kănd irja mărtată dăpă toc šaptje frac?" **34** Isusu lja zăs: "Lumja p pämäntusta s suară š s mărită. (aiōn g165) **35** Ali lumja karje s skuală dăla morc triaštje p pämäntu alu nov. Š p ālja karje Dimizov smatraštje k je dostojni s trijaskă p pämäntula, nusă ānsuară nič s miritje. (aiōn g165) **36** Osă fije kašă anđeli daja če nikad nusă muară. Jej jaštje kupi alu Dimizov daja če Dimizov lja tors dăla morc. **37** Ali akuma, dal morcă osă skualje dăla muartje? Čak š Mojsije apokazăt k morcă osă skualje. Mojsije aja apokazăt ān odlomaku d grmu karje ardje undje Mojsije azăs k Domnu jaštje 'Dimizov alu Abraham š alu Izak š alu Jakov.' A jej amurit mult aj majdată Mojsije azăs aja. **38** A Dimizov nuje Dimizov alu ālja karje rämänje morc, već Dimizov alu lumje karje vije! Dimizov p tuată lumja smatraštje k jej vij." **39** Atunča azăs njeki učitelji d zakonu alu Mojsije: "Učiteljulje, binje ajzăs!" **40** Dăpă aja nu sa osudit s āntrijabă p Isusu aša pitanja. **41** Atunča Isusu lja tribat p lumja: "Dăče učitelji zăče k je Kristu bijatu alu Caru David? **42** K David săngur zăče ān knjigă alu Psalam undje askris: 'Domnu azăs alu Domnuluj alu miov: Šăz p dirjaptă amja, s vladješt ku minje

43 pānd nu puj p dušmanji alji tej kašā klupa dusu pičuarje alji tijalje.' 44 Jasno je k David p Mesija akimat 'Domnu alu miov'. Kum atunča Mesija puatje s fije samo potomaku alu David?" 45 Pānd narodu apus urjajke, Isusu azās alu učenikurlje aluj: 46 "Pāzācāvā d učitelji d zakonu alu Mojsije! Jej vrja s umblje okolo ku aljinilje alji marj š lumja s lji pozdravjaskā ku marje poštujalā p ulic. Jej vrja s šagā p počasne lokurj ān sinagogje š la nutje. 47 P prjevarā ja imanja alu udovicilor, a s ruagā mult s puatā lumja s lji vjadā. Jej osā fije kaznic maj rov d alcā lumje."

21 Isusu ān Hram avizut p bogataši kum ubacāt banji ān blagajnā alu hramuluj. 2 Atunča avizut š p njeka udovicā kum arunkā samo duavā maj mič kovanic. 3 Isusu azās alu učenikulor: "Punjec urjajke, k istina je, asta sārakā udovicā apus maj mult njego jej toc zajedno! 4 K toc jej adat ča vut viška, a ja, aša d sārakā, adat tot če arje." 5 Kānd njeki učenikurlje alu Isusuluj arubit kum je Hramu sagradit d maj māndru buluvan š ukrasāt ku maj māndri darurj karje lumja adat alu Dimizov, Isusu zāče: 6 "Osā vije vrijamja kānd nusā rāmije nič unu buluvan p buluvan d Hramusta če vu ujtac. Tot s fije duburāt." 7 Š daja jej la antribat: "Učiteljulje, kānd tot aja osā dogodjaštje? D karje znak osā najavljaskā d tot aja če vinje?" 8 Ja zās Isusu: "Pāzācāvā s nu vu ānšalje! Mulc osā vije š osā zākā: 'Jo sānt Mesija' š osā zākā avinjít kraju! Nu lji kridjec. 9 Kānd audjec d raturj š d pobunā, na vjec frikā. Tot aja mora s dogodjaskā, ali kraju alu pāmāntuluj nusā vije još." 10 Zāče još: "Narodu osā zaratiaskā pāntruv narod š cara pāntruv carā. 11 Osā fije marj potresurj. Osā fije fuamja š kuga p altje lokurj. Osā fije događajurj d karje lumja osā fije frikā š znakurj p čerj k vinje nješto rov. 12 Ali majdatā d aja če s fije, osā vu apukā š osā vu maltetirjaskā. Osā

vu dja ān sinagogā la sud š p voj osă trimjatā ān kisuarje. Osă vu dukă la intja alu carurj š la upraviteljurj daja če sljidic p minje.

13 Osă vu zadiraskă p voj s putjec s rubic svjedočala avuastră d minje. **14** Nu vu brinic akuma če s zăčec d minje ān obrană **15** k jo osă vu dav vorbilje š mudrost karje ničunu alu voštri protivnikurj nusă puată s odoljaskă nič s āntuarkă vorba. **16** Čak š roditelji, fracă, familija, š ortači osă vu predajaskă. Osă vu umuară p njeko d voj. **17** Toc osă vu zamrzaskă daja če sljidic p minje. **18** Ali ničuna d āštja stvarurj vuavă stvarno nu puatje s vu naštitjaskă. **19** Osă dobidic život akă mije rāminjec vjerni.” **20** “Känd vidjec k vuastja opkoljaštje Jeruzalemu, osă štijic k avinjut vrijamja d uništijala alu Jeruzalem. **21** Ālja karje sa trefit ān Judeja atunča s fugă ān djal. Činje je ān trg atunča s fugă dān jel, a ālja karje s găsaštje ān okolică atunča s nu untră ān trg. **22** K aja osă fije zāljilje alu Dimizovuluj d kaznjală ku karje osă ispunjaskă tot če skrije ān Svāntă pismă d asta vrijamje. **23** Grjev alu trudnicilor š alu mujerj karje dā s sugă ān vrijamjaja daja če osă vije marje rovu ān pāmāntusta š marje gnjev osă kadă p narodusta. **24** Vuastja osă umuarje p njeka lumja š p alci osă lja dukă kašă p ratne zarobljenikurlje ān tot pāmāntu. Nežidovi osă gazaskă p Jeruzalemu pānă god nu triča vrijamja alor.” **25** “Osă pojavjaskă čudne znakurj p suarje, p lună š p stjalje. A p pāmānt osă fije marje zbunjala, ka valurje alu apăj āntră marje oluje. Pāntruv aja tot narodu osă fije mult zabrinic š ispunic ku frikă. **26** Čak š stjaljilje p čerj osă skutirje. Lumja osă muarje d frikă š d marje užas karje osă vije p pāmānt. **27** Atunča tuată lumja osă vjadă p minje, Bijatu alu Omuluj, kum viuv p oblak ān marje moć š ān slavă. **28** Känd aja tot ānčapje s dogodjaskă, avjec inimă š fic pljinj d nadă k Dimizov osă vu oslobođaskă āndată.” **29**

Atunča Isusu lja rubit asta vorbă: "Ujtacāvă la smokvă ili bilo d karje ljemn. **30** Kǎnd vidjec pupu alu smokvaj atunča š sǎngurj štijec k je vara apruapje. **31** Isto aša kǎnd vidjec k vinje aja d čaja amrubit, atunča putjec s fic sigurni k je cara alu Dimizovulj apruapje. **32** Istina je zāk vuavā, asta generacija nusā trjakā pǎnd tot asta nu s dogudja. **33** Čerju š pǎmāntu osā trjakā, ali vorba amja s rǎmāje zauvjelek!" **34** Isusu azās: "Pǎzǎcāvă š nu fic kašā lumja karje je tupavj d mamurluk š d bjarje ili briga alu životusta. Inače, aja zuvā ruavā p voj osā iznenadjaskā **35** kašā zamka. K osā vije p tuatā lumje karje stanujaštje p pǎmānt. **36** Ăn tuatā vrijamja pǎzǎcāvă š rugacāvă s putjec s avjec snagā s izdržic aštja stvarurj če vinje š fic spremic s stāc la intja amja, la intja alu Bijatu alu Omuluj." **37** Isusu tuatā zuvā ānvāca ān Hram, š sara pljika š provodja nuaptja p djal Masline. **38** A tot narodu s skula dǎnзорja š pljika ān Hram s puje urjajke la Isusu.

22 S približa Prazniku d mǎlaj frzdǎ germǎ. Āsta praznik s kima š Pasha. **2** Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije kǎta kum s l apuče p Isusu š s l osudjaskā p muartje, ali lja fost frikā d lumje s nusā bunjaskā. **3** Ān vrijamaja Sotona auntrat ān Juda Iškariot karje je unu dǎn jej duavǎsprjače apostolurj. **4** Jel aplikat š sa dogovorit ku glavni popurlje š ku zapovidnikurlje alu stražāj d Hram kum s lja ažutje s apuče p Isusu. **5** Jej s raduja š ja obečit k ji dǎ banj. **6** Juda apristanit. Aša jel kǎta bunā vrijamja s lji dja p Isusu kǎnd lumje nusā fije upruapje. **7** Avinjit zuva s ānčapje Prazniku d mǎlaj frzdǎ germǎ, kǎnd s žrtvujaštje vuaje d vičerā alu Pasha. **8** Isusu atrimjes p Petar š p Ivan: "Fuđic š pripremic vičera alu Pasha s mǎnkǎm una." **9** Učenikurlje antribat p Isusu: "Undje vrjaj s mǎnkǎm?" **10** Lji zǎče aša: "Čim untrǎc ān trg Jeruzalem, osā vu sretnjaskā unu om

karje aduče apă än bukal. Fuđic dăpă jel än kasă karje untră **11**
š zăčec alu domaćinuluj: ‘Učitelju äntrijabă än karje sobă puatje
s mălăncë vičera alu Pasha ku učenikurlje aluj.’ **12** Jel osă vu
ratje marje sobă p kat, karje spremiť. Ačija pripremic vičera.” **13**
Petar š Ivan sa dus än trg š jej angăsăt tot kum Isusu Ija zăs
š ačija apriprimit vičera alu Pasha. **14** Kănd avinjít vrijamja d
vičeră alu Pasha, Isusu alat loku la astal ku apostoli. **15** Jel
azăs: “Amčeznit ku tot sufljetu s mălănk ku voj asta vičera alu
Pasha majdată d muka amja. **16** Vu zăk k nu maj mălănk vičera
alu Pasha pănd nu vinja zuva s s mălăncë än cara alu Dimizov.”
17 Atunča alat paru ku vinu, azahvaljít alu Dimizov š zăče: “Lăc š
podjeljic vinu äntră voj. **18** Vu zăk d akuša nu maj bjav vin pănd
nu vinje cara alu Dimizovuluj.” **19** Atunča alat mălaju š zahvaljít
alu Dimizov, la frănt š la dat alu učenikulor, š azăs: “Asta je tjela
amja karje s predajaštje d voj. Mănkac asta mijе d spomen.” **20**
Dăpă vičeră, aša alat š paru ku vinu š azăs: “Asta je săndilje alu
miov karje s varsă kašă žrtva d voj. Ku săndilje alu miov Dimizov
fače novi savez ku narodu aluj. **21** Pănglă tot jakă, izdajniku alu
miov šadje ku minje la astal. **22** Jo, Bijatu alu Omuluj, mora s
mor kum je odredit, ali grjev alu āla karje izdajaštje p minje!” **23**
Učenikurlje änčapje äntră jej s äntrijabă činje dăń jej putja s
fakă aša rov. **24** Učenikurlje ančiput s s preprijaskă d aja činje
dăń jej arfi maj marje. **25** Isusu azăs: “Carulje alu pămăntusta
vladjaštje p narodu alor š provodjaštje vlastu p jej. Š ālja carur
vrja s Iji faljaskă narodu k je maj bunj. **26** Ali voj nu fićec kašă jej!
Naprotiv, maj marje äntră voj s fije kašă āla maj mik, a voda kašă
argatu. **27** Mi zăčec, činje je maj marje, āla karje šadje la astal
ili āla karje I služaštje? Āla la astal, dăń? Ali nu äntră voj, k,
jakă, jo sănt äntră voj kašă argatu. **28** Voj afost pănglă minje än

kušnjilje alji mjalje. **29** Vu dauv s vladic ān cara alu Dimizov, kašā Tatimjov ān čerj če ma dat mijе. **30** Voj osă mǎnkǎc š osă bijec la astalu mjov ān cara amja. Osă šidjec p prijestolje š osă vladic p duavǎsprjače sǎmǎncje alu Izrael.” **31** Isusu azās: “Šimune, Šimune, Sotona ačirut s puată s iskušaskă vjera avuastrā kašā omu karje prosijaštje gruvu. **32** Ali mam rugat d tinje vjera ata s c nu nistanjaskă. Aša, kǎnd t torč mijе, učvrstjaštje vjera alu alc učenikurlje!” **33** Petar azās: “Domnulje, jo sānt spremi t pljek ku tinje ān tamnică š ān muartje!” **34** Isusu azās: “C zǎk, Petre, majdată če kukošu mǎnje diminjacă kǎntă, d trje vorj osă t odriknještj k uopće m kunoštj.” **35** Isusu lji äntrjabă: “Kǎnd p voj atrimjes p drum frzdǎ banj, frzdǎ tašnă š sandalje, dali vuavā čiva afaljit?” Jej odgovorit: “Na faljit.” **36** Isusu azās: “Ali akuša, činje arje banj, sǎla dukă! Tašna isto! Činje narje mač, s vindă cuaļilje š s kumpră d jel. **37** Kvu zǎk, mora s ispunjaskă aja če d minje skrije ān Sväntă pismă: ‘L smatrja k je zločinac.’ Tot če prorokurlje askris d minje uskoro osă s ispunjaskă.” **38** Jej azās: “Domnulje, avjem ačija doj mačurj!” Isusu azās: “Dǎstul je! Nu maj rubic d aja.” **39** Atunča Isusu sa dus dǎn trg š apljikat, kašā obično, p Maslinskă goră. Učenikurlje sa dus dǎpă jel. **40** Kǎnd ažuns, lji zāče: “Rugǎcǎvă s nu kidjec ān kušnje!” **41** Sa udaljiti dǎla jej otprilike kǎt puatje buluvanu s s arunče. A kleknit š sa rugat: **42** “Tato, akă tu vrjaj, uklonjaštje asta dǎla minje s nu bjav dǎn parusta d patjală! Ipak, s fije kum vrjaj tu, a nu kum vrjauv jo.” **43** Š atunča ji sa pokazăt anđelu š la fukut maj capăń. **44** Tot če maj tarije sa rugat, ān marje munkă, a znoju ji postanjaštje kašā kaplja dǎn sǎnde ča kǎzut p pǎmǎnt. **45** Kǎnd azavršăt ku rugala sa skulat, sa tors la učenikurj š lja gǎsăt kum s kulkă, iscrpic d žalost. **46** Isusu lji äntrjaba: “Dǎče vu kulkǎc? Skulǎc

š rugācāvā s nu kidjec ān kušnje!" **47** Pānd Isusu arubit, sa pojavit mult lumje, karje lja dus Juda, unu dān jej duavāsprjače apostolurj. S približa la Isusu š la pozdravit ku poljubacu ān falkā. **48** Isusu aluj azās: "Juda, dali ku poljubacu izdaještj p minje, p Bijatu alu Omuluj?" **49** Kānd učenikurlje avizut če s spremjaštje, jej azās: "Domnulje, s lji napadnim ku mačurlje?" **50** Š unu dān jej aluvit p argatu alu marje popāj š ja tijat dirjapta urjajke. **51** Ali Isusu azās: "Lji dopustic! Nu vu odupiric više!" A dirit alu argatuluj urjajka š la iscjetlit. **52** Atunča azās alu lumjej karje avinjut s la puče, alu glavni popilor, stražari alu hramuluj š vođilje alu židovilor: "Aspljikat p minje ku mačurlje š ku toljagurije ka p pobunjenik! **53** Dāče nu mas pukat ān Hram? Tuatā zuva irjam ānklo ku voj. Ali asta je trenutku alu vostru vrijamja kānd vladjaštje sāla alu nuaptjej." **54** P Isusu la apukat čuvari š la dus ān kasā alu marje popāj. A Petar lji pratja. **55** Ān mižlokuluj d bātuturā stražari aprins fok š jej karje irja aiča sa ānklāzāt pānglā ja. Petar ašāžut ku jej. **56** Njeka argata s ujtā kum jel šadje pānglā fok, I sljedjaštje š zāče: "Š āsta irja ku omusta karje pukat!" **57** A Petar sa odriknit: "Pa jo nič k I kunoskā, mujarjo!" **58** Nješta maj ānklo, njeko altu la vizut š azās: "Š tu ješt unu dān jej!" Petar aodgovorit: "Nu sānt, omulje!" **59** Dāpā otprilike unu sat, njeko altu tvrdja: "Āsta om zaista irja ku jel k jel je d regija Galileja, kašā š Isusu p karje la pukat!" **60** Petar azās: "Nu štiv d čaja rubještj, omulje!" Ān trenula, pānd još arubit, akāntat kukošu. **61** Atunča Domnu Isusu s okrinjaštje š s ujtā p Petar, a Petar sa dat d gānd kum ja zās Isusu: "Ān diminjacā, majdatā če kukošu kāntā, d trje vorj osā t odriknještj k uopće m kunoštj." **62** Aišāt Petar dān bātuturā š aplāns amarā. **63** Čuvari ančiput s s ljađe d Isusu š s I batā. **64** Jej ja ānviljut vojki š ja zās: "Tu ješt

proroku. Spunje činje ta butut!" **65** L vridja još maj mult ku altje vorbje urătje. **66** Kănd sa spart zuva, sa străns Vječa amarje alu Židovilor. Aja afost vođilje alji bătărnj karje afost glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije. Čuvare adus p Isusu la jej **67** š ja zăs: "Spunje nuavă dali tu ješt Kristu." Isusu zăče: "Akă vu zăk k sănt, nusă mi kridjec, **68** akă vu äntrijeb nješta, osă nu mi zăčec. **69** Ipak jo, Bijatu alu Omuluj, ändată osă šag p lok d čast š d moć pănglă Dimizov." **70** Kănd auzăt aja, toc jej astrigat: "Dal tvrdješt k ješt Bijatu alu Dimizovuluj?" Lja zăs: "Aša je kum voj aja zăčec." **71** P aja jej azăs: "Če maj fičem ku još dokazurj? Aja săngurj noj auzăt dăn gura aluj!"

23 Atunča tuată Vječa amarje sa skulat š jej adus p Isusu la Pilat karje je upravitelju alu rimuluj. **2** Ačija jej ančiput s l optužaskă: "Noj apukat p omusta kum vrja s stričje p lumja anuastră. Rubjaštje nuavă s nu platim porezu alu caruluj alu Rimuluj, a d jel tvrdjaštje k je Kristu, caru." **3** Pilat antribat p Isusu: "Ješt tu caru alu Židovilor?" Isusu azăs: "Aša je kum tu aja zăč." **4** Pilat atunča zăče alu glavni popilor š alu naroduluj: "Jo nam găsăt k omusta na fukut nimika rov." **5** Ali jej änčapje još maj mult s navaljaskă: "Jel änvacă p lumja än tot pămăntu alu nostru š lji navadjaštje p pobună! Ančiput än Galileja š avinjít tot pänla aiča än Jeruzalem!" **6** Kănd Pilat auzăt aja, antribat: "Pa dali je jel d regija Galileja?" **7** Kănd jej azăs: "Da", Pilat atrimes p Isusu la Herod, karje vladjaštje p Galileja. Herod baš atunča sa găsăt än Jeruzalem. **8** Kănd Herod avizut p Isusu, mult sa bukurat d aja k d jel mult auzăt. D multă vrijamje Herod avrut s l vjadă d aja če s nadja k pănglă jel osă fakă čudă. **9** Jel antribat p Isusu pitanje dăpă pitanje, ali Isusu p ničunu pitanje na odgovorit. **10** Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu

Mojsije astat ačija š ku nikižala la optužāt. **11** Herod š vuastja aluj s Ijiga d Isusu š rādja d jel. L ānbrakā ān cualje d carurj š l trimjatje āndrāt la Pilat. **12** Herod š Pilat, karje irja dušmanj, ān zuvaja apostanit ortač. **13** Pilat akimat la jel p glavni popurlje, p vođilje aluj židovilor š p lumja. **14** Š lja azās: "Mas dus p omusta p optužbā k adrikat pobunā āntrā lumja. Lam ispitujit pānglā voj, ali nam vizut divina d karje las optužāt. **15** Nič Herod na gāsāt divina aluj š aša la trimjes āndrāt la noj. Āsta om na fukut nimika s zaslužaskā kaznā d muartje. **16** Atunča osă lji zāk s l batā ku biču, š atunča l las." **18** Ali toc ān unu glas astringat: "P jel umuarā, a lasinje p Baraba!" **19** Baraba irja ān kisuarje daja če irja umješāt ān pobunā ān Jeruzalem š daja ča murāt. **20** Pilat jar sa obratit aluj toc k avrut s oslobođaskā p Isusu. **21** Ali jej astat s stridje: "Razapnjaštālāj! Razapnjaštālāj!" **22** Pilat sa obratit š d trje vorj: "Ali d karje rov afukut? Nam utvrdit k afukut nimika če zaradjaštje kaznā d muartje. Zāk s l batā ku biču, š atunča l las." **23** Ali, jej š maj dāpartje astringat š akātat s l razapnjaskā. Jej napokon adobidit aja če jej avrut. **24** Pilat aodlučit s fakā p voja alor. **25** Oslobođit p āla karje afost ān kisuarje dān pobunā š daja ča murāt, k jel irja omu p karje avrut Pilat s l oslobođaskā. A p Isusu la predajit la vuastja aluj s l umuarje kum toc avrut. **26** Vuastja aduče p Isusu ku kruča p umirje aluj. Pānd jej pljika, apukat p njeki om dān Cirena karje s kima Šimun karje sa tors d sat š ja pus p umirje kruča s la dukā dāpā Isusu. **27** Dāpā Isusu apljikat multā lumje š multā mujerj karje aplāns š tuguja. **28** Ali Isusu s okrinjaštje kātri jej š lja zās: "Mujeri d Jeruzalem, nu plāndec d minje, njego d voj š d kupi alji voštři. **29** K vinje zāljilje kānd osă s rubjaskā: 'Blago aluj mujerilor karje narje kupi. Blago aluj mujerilor karje na

fukut, š alu amižduavje tjepturj karje na supt!' **30** Ăn aja vrijamje lumja osă zăkă alu planinălor: 'Kădijec p noj' š alu djalulor: 'Āviljicānje!' **31** Akă ān fok ardje ljemnu vjardje, kăt osă argă još ljemnu auskat?" **32** A vuastja aduče š p doj kriminalcurj s lji razapnjaskă ku Isusu. **33** Kănd avinjit la lok karje s kjamă Lubanja, la razapinjat, a š ku jel š p doj kriminalcurj, p unu p dirjaptă alu Isusuluj, a p altu p stāngă. **34** Isusu sa rugat: "Tato, oprostjaštālje k nu štije če fačel!" Vuastja atunča arunkat kockă š aša podjeljaštje cualilje alu Isusuluj äntră jej. **35** Lumja astat š toc s ujta, pănd poglavari alor sa ljugat d Isusu š lja zăs: "P alci jel aspasăt. Akuša s spasaskă săngur p jel akă je stvarno Kristu, izabraniku alu Dimizovuluj!" **36** Sa străbat š vuastja d jel. Avinjit la jel š ji nudja akru vin. **37** Jej azăs alu Isusuluj: "Spasaštje p tinje akă ješt caru alu Židovilor!" **38** Dăpă jel astat natpisu: "ĀSTA JE CARU ALU ŽIDOVILOR." **39** Unu dăn kriminalcurj karje visja p kruče I uvridja ku vorbilje: "Tu ješt Kristu, dăna? Spasaštje atunča š p tinje š p noj!" **40** Ali altu kriminalc la ukurit: "Dali nu c frikă d Dimizov? Trpještj ista kazna kašă jel. **41** Ali p pravdă je noj s trpim k noj zaslužām kaznă d djela alu nostru. Ali omusta na fukut numik rov." **42** Azăs atunča: "Isusulje, kănd änčipja s vladješt ka caru, smilujaštite p minje." **43** Isusu ja zăs: "Istină c zăk: astăz osă fi ān raj ku minje." **44** Kănd afost njede duavāsprjače satje, suarilje aprestanit s sajaskă š nuaptja prekrijit tot pământu pănlă trje satje posljepodne. **45** Lumina alu suarilje anistanit, š dăturdată firjanga alu Hramuluj sa rupt p mižlok. **46** Atunča Isusu āntarje strigă: "Tato, predajesk sufljetu alu miov ān mănilje alji tjalje!" Ćim azăs aja, aslubuzăt sufljetu. **47** Kănd kapetanu alu rimuluj avizut ča fost, änčiput s slavjaskă p Dimizov š zăča: "Omusta sigurno irja pravedan!" **48** Maj änkle,

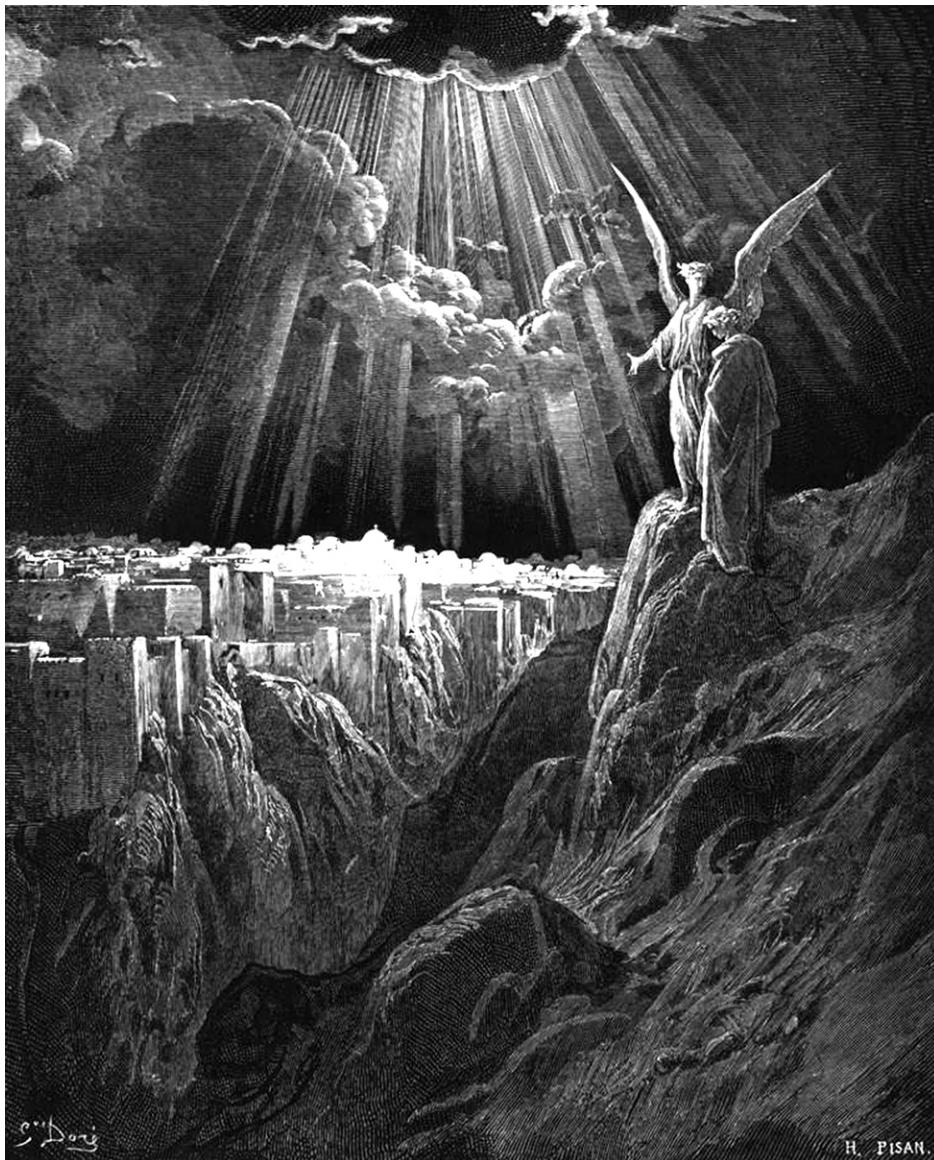
lumja karje afost ačija š avizut če sa dogodit sa razilazāt š s bătja än tjept d marje žalost. **49** A toc karje aštijut p Isusu š mujerilje karje avinjut dăpă jel dăn Galileja astat maj dăpartje š s ujta la tot če sa dogodit. **50** Š jakă njeki om, karje s kima Josip d Arimateja, trgu än Judeja, apljikat la Pilat š akătat s ji dja tjela alu Isusuluj. **51** Jel afost članu d Vječa amarje alu Židovilor, ali nu sa slažăt ku jej daja ča pukat š osudit p Isusu p muartje. **52** Jel afost bun š pravedan om karje štipta cara alu Dimizov. **53** Š Josip askinit tjela alu Isusuluj dăpă kruče, š l umotjaštje än skumpă albă plahtă š l punje än gruapă isklesătă än stijenă, än karje još nimilja nuje āngrupat. **54** Suarilje kădja, š sāmbăta samo če na vinjit. **55** Muherilje karje avinjut ku Isusu dăn Galileja, apljikat dăpă Josip š avizut undje gruapa š ča fukut ku tjela alu Isusuluj. **56** Atunča sa tors akasă s pripremjaskă jarbilje š ulje karje miruasă d tjela. Sāmbătă sa udinit, d aja k poštuja zakonu alu Mojsije.

24 Dănzorja än duminkă mujeri apljikat la gruapă ku jarbilje š ku unturilje karje miruasă če lja pripremit. **2** Kănd jalje ažuns, avizut k je buluvanu karje āvilja ulazu la gruapă runkat än partje. **3** Aunrat ännontru, ali na găsăt tjela alu Domnuluj Isusuluj. **4** Pănd jalje aša astat zbumitje păntruv aja če sa dogodit, dăturdată pănglă jej sa pojavit doj omurj än cuaļje karje blistjaštje. **5** Muherilje sa spirjat š sa poklonit ku lica kătri pămănt. Doj omurj lja tribat: "Dăče kătăc p viuv āntră morc? **6** Nuje aiča. Auskrăsnit! Dali nu vu găndic če vam zăs još än Galileja: **7** 'Jo, Bijatu alu Omuluj, mora s fiuv predajit än mănj alu grešnikulor š jej p minje osă m razapnjaskă, ali jo aldă trje zălje osă m skol dăla morc.'" **8** Jalje sa dat d gănd k Isusu aja azăs. **9** Š sa tors dăla gruapă s javjaskă alu unsprjače apostolurj š alu toc alcilor. **10** Irja alja Marija d trg Magdala, Ivana š Marija, mama alu Jakov, š još

njeke mujerj. Arubit tot alu apostolilor če sa dogodit, **11** ali alu apostolilor sa spurut k tot aja mujerj aizmislit. Š nu lja krizut alu mujerilor. **12** Ipak, Petar dă fuga pānla gruapă. Kānd azuns, s ujtā ānontru ali na vizut nimika osim skumpā albā plahtā ān karje irja Isusu. Apljikat dāla gruapă š s āntriba če sa dogodit. **13** Ān zuvaja doj učenikurj alu Isusuluj pljakā ān sat Emaus, dāpartje d Jeruzalem njeđe unsprjače kilomjatrje. **14** P drum arubit d tot ča fost. **15** Pānd jej aša arubit š raspravlja āntrā jej, avinjit Isusu š pljakā ku jej. **16** Ali alu vojki alor irja skuns s l kunaskā. **17** Isusu lja antribat: "D čaja aja raspravlјic pānd putujic?" Jej astat pljinj d tugā. **18** Unu dān jej, karje s kjamā Kleofa, ja odgovorit: "Tu ješt jedini om karje avinjit d praznik ān Jeruzalem karje nu štije ča fost ān zuviljaštja." **19** Isusu āntrijabā: "Če afost?" Azās: "Pa aja ča fost ku Isusu dān Nazaret. Jel irja proroku š tuatā lumja aputut s vjadā ku vorbilje š ku djela aluj k la trimjes Dimizov. **20** Pānglā aja glavni popurlje š alji noštri altje članurlje alu vječe Amarje la predajit s fije osudit p muartje š la dat s l razapnjaskā. **21** A noj njam nadit k jel āla karje osā spasaskā p narodu alu Izrael dāla dušmanu aluj, već atrikut trje zālje d kānd je mort. **22** Ali aja nuje tot k š njeke mujeri karje l pratja ku toc noj, nja zbunjit p noj: čim asvanit zuva jalje apljikat la gruapă, **23** ali ačija na gāsāt tjela aluj. Avinjit š azās k lji sa pokazāt anđelurlje š lja zās k Isusu viuv. **24** Njeki dān noj adat fuga la gruapă š angāsāt k je gruapa gualā baš kum azās mujerilje, ali na vizut p Isusu k je viuv." **25** P aja Isusu lja zās: "O kum ištjec nerazumni! Dāče vuavā grjev s kridjec ān aja ča zās prorokurlje? **26** Dali nu tribja Kristu s trpjaskā tot majdatā njego če s ānčapje s vladjaskā p toc?" **27** Aša Isusu lja objasnit tot če Mojsije š toc prorokurlje azās ān Svāntā pismā d jel. **28** Kānd avinjit upruapje d sat undje

pljakā, Isusu sa fukut k vrja s pljače maj dăpartje. **29** Ali jej la nagovorit: "Rämäj ku noj! Već je sara. Vinje nuaptjal!" Aša auntrat ān kasā s rämäje ku jej. **30** Pänd afost ku jej la astal, Isusu alat mălaju, zahvaljil alu Dimizovuluj, la fränt š la dat alor. **31** Atunča alor sa diškis vojki š jej la kunuskut. Ali jel la vojki alor anistanit. **32** A jej azäs unu alu altuluj: "Kum nja fost pljinje inimilje kănd p drum rubja ku noj š nji objasnja Svänta pismal!" **33** Sa skulat š sa tors ān Jeruzalem. Apljikat la lok undje sa sträns unsprjače apostolurj š p alcă sljedbenikurj alu Isusuluj. **34** Jej zăče: "Istina je, Domnu Isusu auskrisnit. Sa ukazăt alu Šimunuluj!" **35** Atunča š āštja alji doj rubja če sa dogodit p drum š kum akunuskut p Isusu pănd jel afränt mălaju. **36** Pănd jej doj rubja, Isusu dăturdată astat ānträ jej toc. Lji zăče: "Mir vuavă!" **37** Ali lja afost frikă daja če găndit k vjadje măroj. **38** Š Isusu lji zăče: "Dăče vu frikă? Dăče ān voj s fače sumnje ān inimă?" **39** Atunča lja arătat mănjilje š pičuarilje š azäs: "Ujtacăvă la rănj! Jo sănt aja! Punjec mănilje p minje š osă vidjec! Măroji narje karnje š vuasă kašă če lji am jo!" **41** A jej d radost na putut s krjadă alu vojki alor, njego sa mirat. Jel āntrijabă: "Avjec čiva d mănkat?" **42** Ja dat krod d pjaštje pržăt, **43** a jel l ja š mălänk pănglă jej. **44** Atunča zăče: "Asta če sa dogodit upravo aja če vam zăs k osă dogodjaskă. Pănd majdată amfost ku voj, vam zăs: atribut s s ispunjaskă tot če skrije d minje ān zakonu alu Mojsije, ān knjige d prorokurj š ān Psalmi." **45** Atunča lja žutat s razumjaskă čije skris ān Sväntă pismă. **46** Kănd azavršăt jel azäs: "Kašă kum vidjec, aša skrije ān Sväntă pismă k jo, Kristu, trjebje s trpjesc š s mor š aldă trje zălje s m skol dăla morc **47** š ku autoritetu alu mjov s rubjaskă alu tuată lumja k trjebje s s okrinjaskă dăla grešală š Dimizov osă lji oprostjaskă grešala.

Osă ānčipjec ān Jeruzalem **48** s zăčec alu alcilor aja če voj
auzăt š avizut dăla minje. **49** A jo osă vu trimjet p Sufljetu alu
Svāntuluj, p karje Tatimjov ān čerj aobečit k vuavă osă vije.
Răminjec ān trg Jeruzalem pănd Dimizov nu trimjatje p voj săla
d sus!" **50** Isusu atunča askos p učenikurlje aluj d trg Jeruzalem
pănlă lok upruapje d sat Betanija. Ānklo adrikat mănilje š sa
rugat s lji blagoslovjaskă Dimizov. **51** Pănd lja blagoslovit, Isusu
afost drikat p čerj tot pănd nu lja nistanit dăn vojk. **52** Učenikurlje
sa poklonit la Isusu, a atunča jej sa tors ku marje radost ān
Jeruzalem. **53** Atunča irja stalno ān Hram š slavja p Dimizov.

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Ghidul Cititorului

Ludari at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glosar

Ludari at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glosar +

AionianBible.org/Bibles/Romanian---Ludari-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31	Acts 3:21	1 Peter 1:25
Romans 10:7	Acts 15:18	1 Peter 4:11
Revelation 9:1	Romans 1:25	1 Peter 5:11
Revelation 9:2	Romans 9:5	2 Peter 3:18
Revelation 9:11	Romans 11:36	1 John 2:17
Revelation 11:7	Romans 12:2	2 John 1:2
Revelation 17:8	Romans 16:27	Jude 1:13
Revelation 20:1	1 Corinthians 1:20	Jude 1:25
Revelation 20:3	1 Corinthians 2:6	Revelation 1:6
	1 Corinthians 2:7	Revelation 1:18
	1 Corinthians 2:8	Revelation 4:9
	1 Corinthians 3:18	Revelation 4:10
	1 Corinthians 8:13	Revelation 5:13
	1 Corinthians 10:11	Revelation 7:12

aīdios

Romans 1:20	1 Corinthians 8:13	Revelation 14:11
Jude 1:6	1 Corinthians 10:11	Revelation 15:7

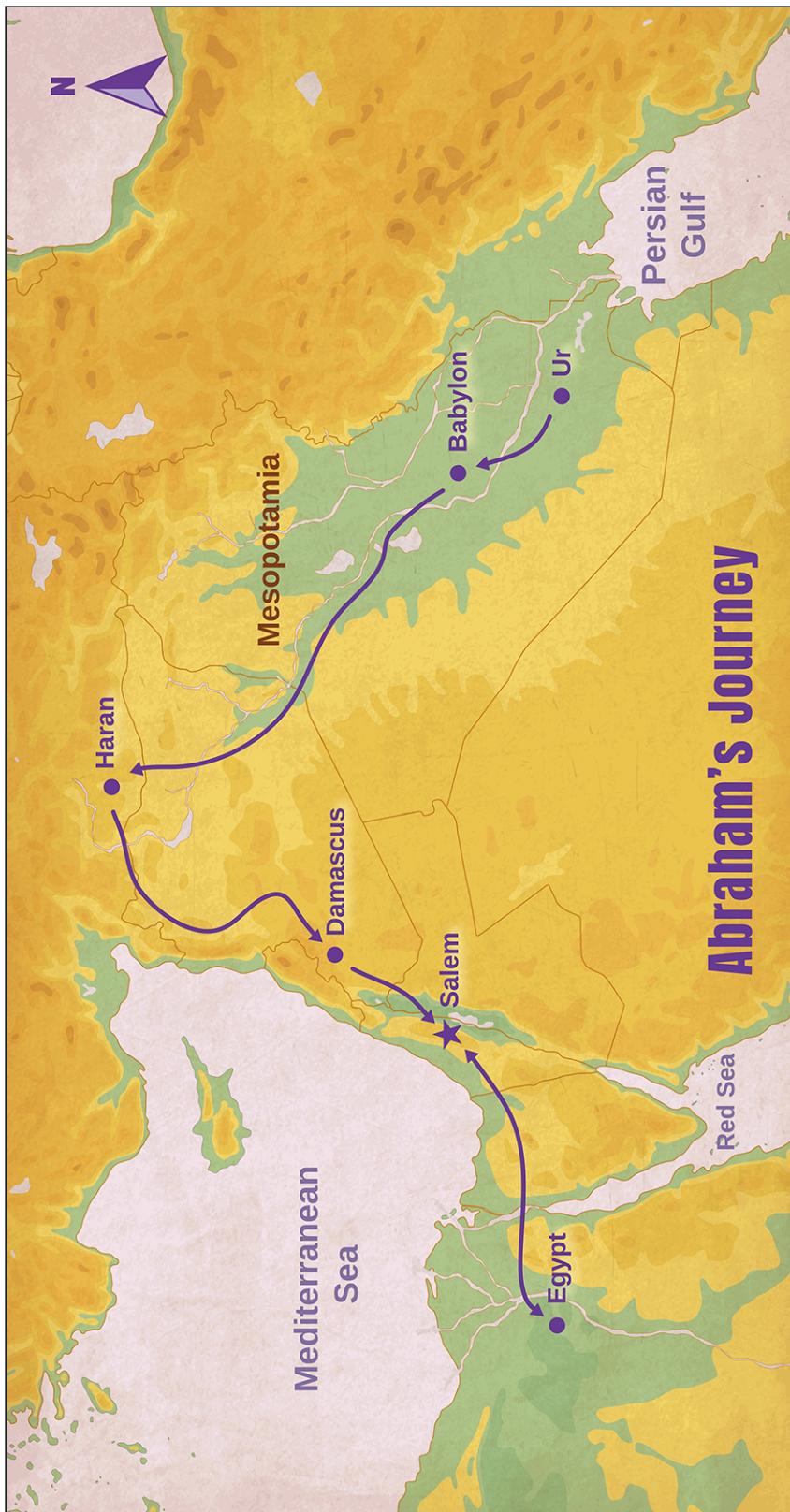
aiōn

Matthew 12:32	2 Corinthians 11:31	Revelation 19:3
Matthew 13:22	Galatians 1:4	Revelation 20:10
Matthew 13:39	Galatians 1:5	Revelation 20:15
Matthew 13:40	Ephesians 1:21	Revelation 22:5
Matthew 13:49	Ephesians 2:2	
Matthew 21:19	Ephesians 2:7	
Matthew 24:3	Ephesians 3:9	
Matthew 28:20	Ephesians 3:11	
Mark 3:29	Ephesians 3:21	
Mark 4:19	Ephesians 6:12	
Mark 10:30	Philippians 4:20	
Mark 11:14	Colossians 1:26	
Luka 1:33	1 Timothy 1:17	
Luka 1:55	1 Timothy 6:17	
Luka 1:70	2 Timothy 4:10	
Luka 16:8	2 Timothy 4:18	
Luka 18:30	Titus 2:12	
Luka 20:34	Hebrews 1:2	
Luka 20:35	Hebrews 1:8	
John 4:14	Hebrews 5:6	
John 6:51	Hebrews 6:5	
John 6:58	Hebrews 6:20	
John 8:35	Hebrews 7:17	
John 8:51	Hebrews 7:21	
John 8:52	Hebrews 7:24	
John 9:32	Hebrews 7:28	
John 10:28	Hebrews 9:26	
John 11:26	Hebrews 11:3	
John 12:34	Hebrews 13:8	
John 13:8	Hebrews 13:21	
John 14:16	1 Peter 1:23	

aiōnios

Matthew 18:8	Matthew 19:16
Matthew 19:29	Matthew 25:41
Matthew 25:46	Matthew 25:46
Mark 3:29	Mark 3:29
Mark 10:17	Mark 10:30
Mark 10:30	Luka 10:25
Luka 16:9	Luka 16:9
Luka 18:18	Luka 18:30
Luka 18:30	John 3:15
John 3:16	John 3:36
John 3:36	John 4:14
John 4:36	John 4:36
John 5:24	John 5:24
John 5:39	John 6:27
John 6:27	John 6:40
John 6:40	John 6:47
John 6:47	John 6:54
John 6:54	John 6:68

John 10:28	Mark 9:45	Psalms 116:3
John 12:25	Mark 9:47	Psalms 139:8
John 12:50	Luka 12:5	Psalms 141:7
John 17:2	James 3:6	Proverbs 1:12
John 17:3		Proverbs 5:5
Acts 13:46		Proverbs 7:27
Acts 13:48	Matthew 11:23	Proverbs 9:18
Romans 2:7	Matthew 16:18	Proverbs 15:11
Romans 5:21	Luka 10:15	Proverbs 15:24
Romans 6:22	Luka 16:23	Proverbs 23:14
Romans 6:23	Acts 2:27	Proverbs 27:20
Romans 16:25	Acts 2:31	Proverbs 30:16
Romans 16:26	1 Corinthians 15:55	Ecclesiastes 9:10
2 Corinthians 4:17	Revelation 1:18	Song of Solomon 8:6
2 Corinthians 4:18	Revelation 6:8	Isaiah 5:14
2 Corinthians 5:1	Revelation 20:13	Isaiah 7:11
Galatians 6:8	Revelation 20:14	Isaiah 14:9
2 Thessalonians 1:9		Isaiah 14:11
2 Thessalonians 2:16		Isaiah 14:15
1 Timothy 1:16	Revelation 19:20	Isaiah 28:15
1 Timothy 6:12	Revelation 20:10	Isaiah 28:18
1 Timothy 6:16	Revelation 20:14	Isaiah 38:10
2 Timothy 1:9	Revelation 20:15	Isaiah 38:18
2 Timothy 2:10	Revelation 21:8	Isaiah 57:9
Titus 1:2		Ezekiel 31:15
Titus 3:7		Ezekiel 31:16
Philemon 1:15	Genesis 37:35	Ezekiel 31:17
Hebrews 5:9	Genesis 42:38	Ezekiel 32:21
Hebrews 6:2	Genesis 44:29	Ezekiel 32:27
Hebrews 9:12	Genesis 44:31	Hosea 13:14
Hebrews 9:14	Numbers 16:30	Amos 9:2
Hebrews 9:15	Numbers 16:33	Jonah 2:2
Hebrews 13:20	Deuteronomy 32:22	Habakkuk 2:5
1 Peter 5:10	1 Samuel 2:6	
2 Peter 1:11	2 Samuel 22:6	
1 John 1:2	1 Kings 2:6	
1 John 2:25	1 Kings 2:9	
1 John 3:15	Job 7:9	
1 John 5:11	Job 11:8	
1 John 5:13	Job 14:13	
1 John 5:20	Job 17:13	
Jude 1:7	Job 17:16	
Jude 1:21	Job 21:13	
Revelation 14:6	Job 24:19	
	Job 26:6	
eleēsē	Psalms 6:5	
Romans 11:32	Psalms 9:17	
	Psalms 16:10	
Geenna	Psalms 18:5	
Matthew 5:22	Psalms 30:3	
Matthew 5:29	Psalms 31:17	
Matthew 5:30	Psalms 49:14	
Matthew 10:28	Psalms 49:15	
Matthew 18:9	Psalms 55:15	
Matthew 23:15	Psalms 86:13	
Matthew 23:33	Psalms 88:3	
Mark 9:43	Psalms 89:48	
Hadēs		
Limnē Pyr		
Sheol		
Tartaroō		
Questioned		
		None yet noted

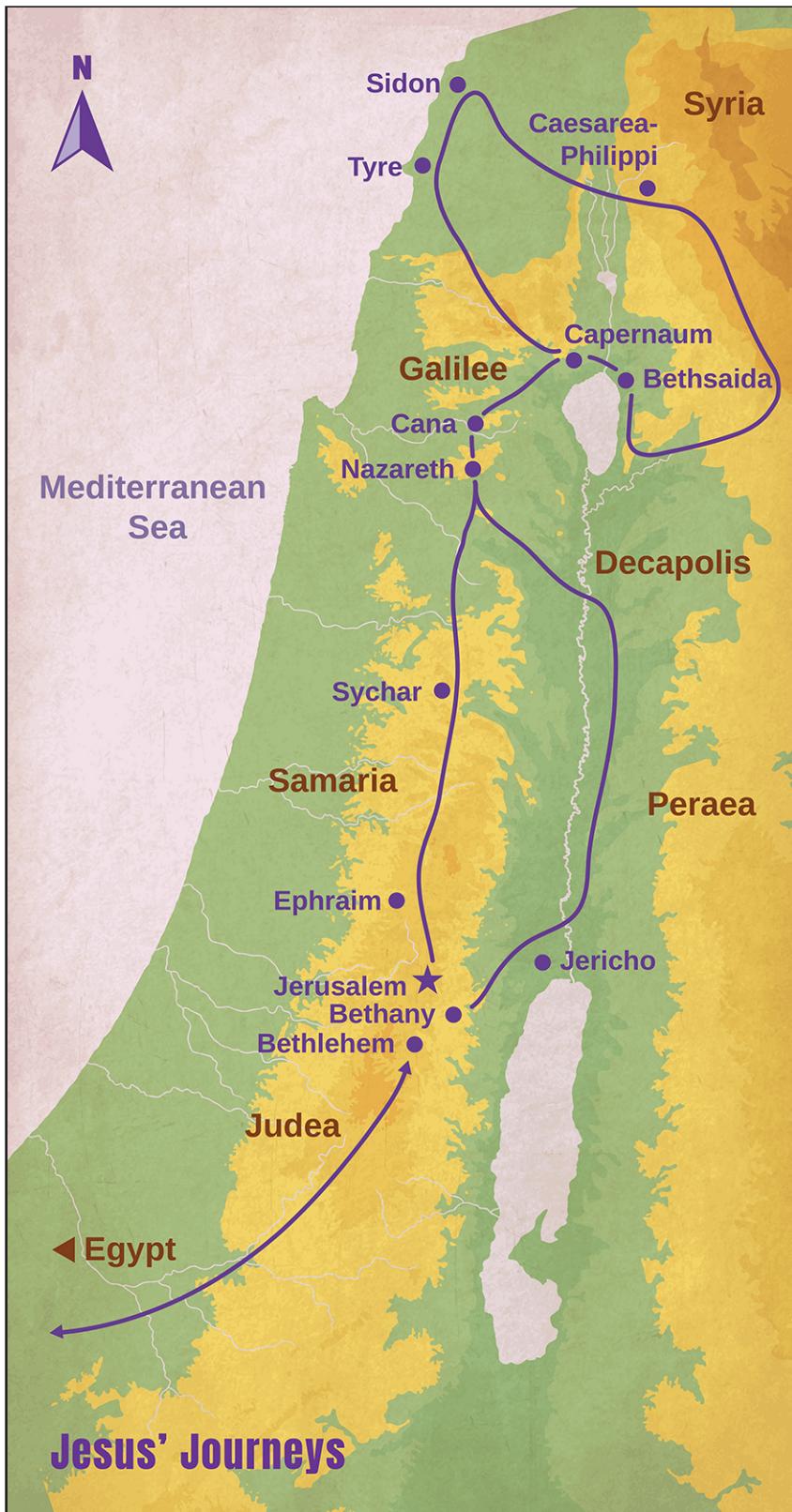

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"

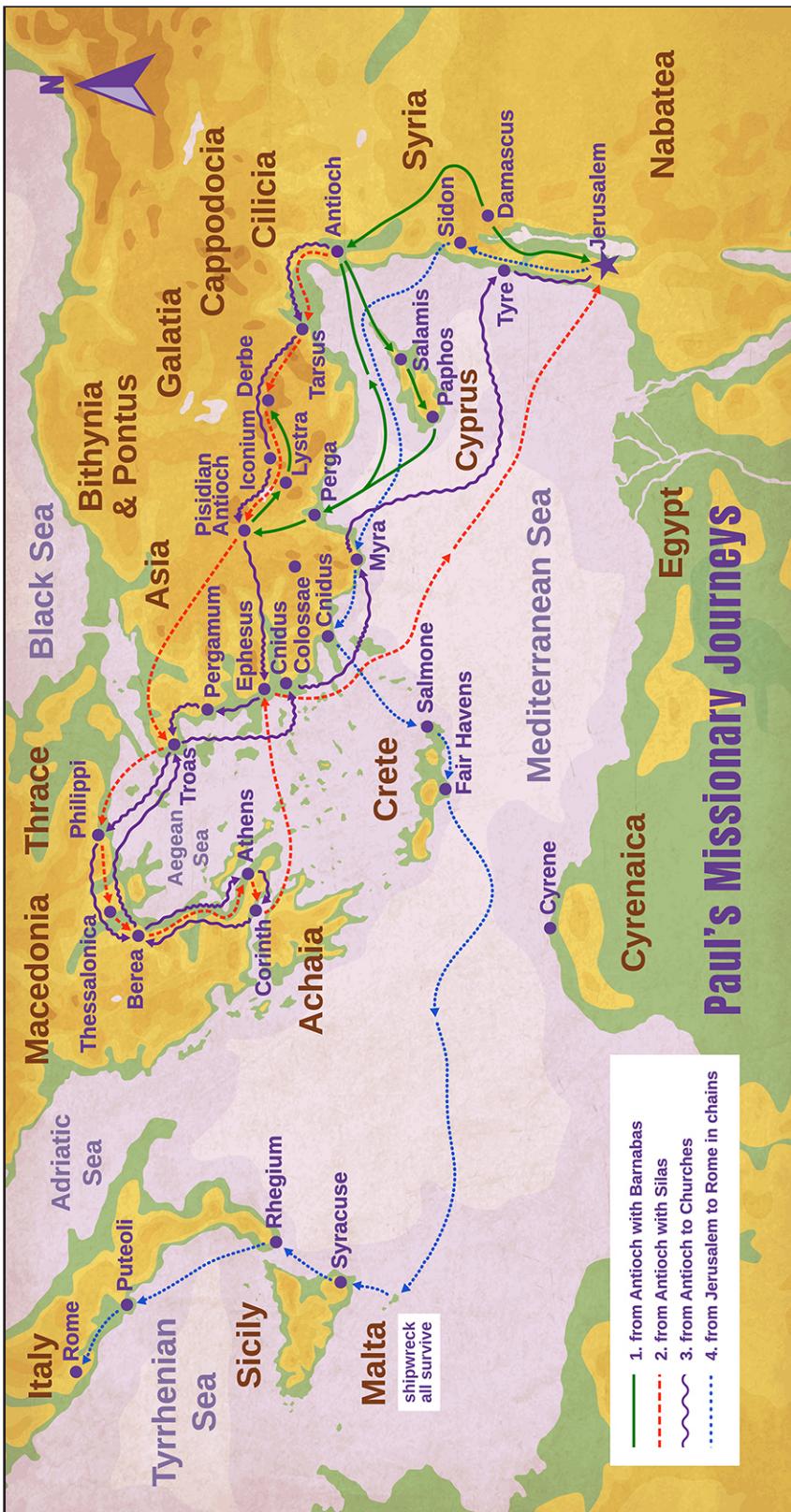
Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"
Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"
Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

- Adam and Eve created
Tubal-cain forges metal
- Enoch walks with God
- Methuselah dies at age 969
- God floods the Earth
- Tower of Babel thwarted
- Abraham sojourns to Canaan
- Jacob moves to Egypt
- Moses leads Exodus from Egypt
- Gideon judges Israel
- Ruth embraces the God of Israel
- David installed as King
- King Solomon builds the Temple
- Elijah defeats Baal's prophets
- Jonah preaches to Nineveh
- Assyrians conquer Israelites
- King Josiah reforms Judah
- Babylonians capture Judah
- Persians conquer Babylonians
- Cyrus frees Jews, rebuilds Temple
- Nehemiah rebuilds the wall
- Malachi prophesies the Messiah
- Greeks conquer Persians
- Seleucids conquer Greeks
- Hebrew Bible translated to Greek
- Maccabees defeat Seleucids
- Romans subject Judea
- Herod the Great rules Judea**

Jesus Christ born 4 B.C.
(The Annals of the World, James Usher)

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- Jim Elliot martyrdom in Ecuador
- John Williams reaches Polynesia
- Zinzendorf leads Moravian mission
- Japanese kill 40,000 Christians
- Jesuits reach Mexico
- Martin Luther leads Reformation
- Gutenberg prints first Bible
- Franciscans reach Sumatra
- Ramon Llull trains missionaries
- Crusades tarnish the church
- The Great Schism
- Adalbert martyrdom in Prussia
- Bulgarian Prince Boris converts
- Boniface reaches Germany
- Alopen reaches China
- Longinus reaches Alodia / Sudan
- Saint Patrick reaches Ireland
- Carthage ratifies Bible Canon
- Ulfilas reaches Goth / Romania
- Nicæa proclaims God is Trinity
- Denis reaches Paris, France
- Tertullian writes Christian literature
- Titus destroys the Jewish Temple
- Paul imprisoned in Rome, Italy
- Thomas reaches Malabar, India
- Peter reaches Gentile Cornelius
- Holy Spirit empowers the Church**

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?

		When?						
		Innocence		Fallen		Glory		
	Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth
God	Father	God's Perfect Fellowship	God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16	Pre-Incarnate, John 8:58 Everywhere, Psalm 139:7	Incarnate, John 1:14 Indwelling Believers, John 14:17	Paradise, Luke 23:43	God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City
	Son	John 10:30						All Restored Acts 3:21
	Holy Spirit							
	Living Mankind							
	Deceased Believing Mankind							
	Deceased Unbelieving Mankind							
	Holy Angels							
	Imprisoned Angels							
	Fugitive Angels							
	First Beast Demon							
	False Prophet Demon							
	Satan							
		Who?						
		Angels		Fallen Angels		Fallen Angels		
		Thalaasa, Rev 20:13		Prepared for the Devil and his Angels		Prepared for the Devil and his Angels		
		Rebelling Against Christ		Lake of Fire Revelation 19:20		Lake of Fire Revelation 19:20		
		Accusing Mankind		Mat 25:41 Rev 20:10		Mat 25:41 Rev 20:10		
		1 Peter 5:8 and Revelation 12:10		Abyss Revelation 20:2		Abyss Revelation 20:2		

Destin

Ludari at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels.'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"

Matthew 28:19